Lietuvos nacionalinė M.Mažvydo biblioteka

Alp (LK) 2766

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 1 (1872) 1986 SAUSIS-JANUARY 2 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • Tel. (416) 275-4672 • 50 ct.

Per slenkstį žengiant

Nauji metai — naujas laiko slenkstis, per kurį visi turime žengti. Jį peržengę sutinkame tuos pačius pagrindinius rūpesčius, bet jau šiek tiek pakitusiose aplinkybėse. Visų pirma pasitinka mus pavergtos Lietuvos rūpestis. Nepriklausomu gyvenimu po I D. karo jinai džiaugėsi tiktai 22 metus, o naują vergiją kenčia jau 45-rius metus. Naujų prošvaisčių laisvės linkme kol kas nematyti. Amerikos prezidento R. Reagano politikoje pastebimas jieškojimas naujos taktikos. Ligšiolinėje jo politikoje vyravo aiški linkmė — priešintis visu frontu sovietinei plėtrai, stiprinti ginkluotąsias savo pajėgas, naujais išradimais užtikrinti saugumą erdvėje ir kalbėti su Sov. Sąjunga remiantis jėgos pozicija. Po pasitarimų su dabartiniu sovietų valdovu M. Gorbačiovu Ženevoje matyti ženklų, rodančių Amerikos oficialiosios politikos švelnėjimą, polinkį daugiau derėtis, negu grasinti stipriais pareiškimais. Tai rodo nuosaikesnis tonas prezidento kalbose apie Sov. Sąjungą, numatyti susitikimai su M. Gorbačiovu Vašingtone ir Maskvoje. Galimas dalykas, kad vėl prasidės naujas politinis atolydis, švelninantis abiejų didžiųjų galybių santykius. Tai liudija ir susitarimas vėl pradėti pasikeitimus mokslo, meno, kultūros žmonėmis ir tuo būdu siekti abiejų kraštų visuomenių suartėjimo.

RYŠIUM su besikeičiančia taktika, kyla klausimas, kaip Amerikos vyriausybė žiūrės į sovietų pavergtų tautų išeivijos veiklą, jų instituticijas, atstovybes, jų reikalui įsteigtas radijo programas, organizacijas. Iki šiol prezidento R. Reagano vyriausybės politika pavergtom tautom buvo labai palanki, išdrįso netgi praplėsti jų naudai kai kurias radijo programas. Ar ji bus ir toliau tokia pat palanki ir atvira, kol kas dar nežinia. Galima tiktai spėti, kad ir šioje srityje Amerikos politika bus atsargesnė, mažiau atvira, daugiau paisanti sovietinių reikalavimų. Bet, antra vertus, ji sieks lengvatų pavergtiesiems diplomatinėmis derybomis, vengs ypač žodžio "išlaisvinimas" (jo vengė ir seniau), reikalaus žmogaus teisių įgyvendinimo. Tai matyti pvz. iš Amerikos valstybės departamento laiško "Tėviškės žiburiams", kuriame sakoma, kad Baltijos valstybių klausimas priklauso žmogaus teisių sričiai. Amerikos prezidentūra gavo daugybę laiškų iš organizacijų bei paskirų asmenų, prašančių pasitarimuose su Gorbačiovu kelti Baltijos valstybių nepriklausomybės klausimą, tačiau Valstybės departamento laiške apie jų nepriklausomybę tiesiogiai neužsimenama. Visa tai verčia manyti, kad naujoji Amerikos taktika, pasukusi diplomatinių derybų linkme, mažiau dėmesio skirs pavergtųjų išlaisvinimui, ribodamasis jų būklės palengvinimu.

NĖRA betgi pavojaus, kad Amerika sovietų pavergtų tautų klausimą palaidotų. Tam ji yra per daug užsiangažavusi. Visi jos pokariniai prezidentai buvo palankūs pavergtiesiems, nors vieni jų rodė daugiau iniciatyvos, kiti mažiau. Prezidentas Eisenhoweris buvo vadinamas net "išlaisvintoju". Mažiau susirūpinimo buvo matyti prezidento J. Carterio laikais, bet pavergtųjų savaitė niekad nebuvo atšaukta, kongresas kasmet prisimena Vasario 16-ją ir kitų pavergtų tautų nepriklausomybės dienas, o prezidentas R. Reaganas yra paskelbęs net Baltiečių laisvės dieną. Taigi Amerika ir toliau pasiliks tautų laisvės tvirtovė, bandanti panaudoti ne tiktai fizinius, bet ir moralinius bei diplomatinius ginklus. Tokią mintį perša dabartinio Amerikos valstybės sekretoriaus G. Schultzo lankymasis Rumunijoje, Vengrijoje ir Jugoslavijoje. Kiek matyti iš spaudos, jis ten bandė daugiau praskleisti geležinę uždangą, sustiprinti tų kraštų turimą šiokį tokį savarankiškumą, atkreipti dėmesį į žmogaus teisių įgyvendinimą. Atrodo, kad naująja Amerikos taktika jau bando pasinaudoti žydai. Kitų pavergtų tautų būklė yra skirtinga, tačiau ir joms bei jų veiksniams laisvajame pasaulyje teks rasti naujus kelius, įgalinančius panaudoti dabartinę Amerikos taktiką pavergtųjų laisvinimui.

Praėjo Kalėdos, praėjo Nauji metai su visais švenčių džiaugsmais, o dabar — vėl į mokyklą Nuotr. St. Dabkaus

PRANEŠIMAS IŠ EUROPOS

Kardinolo laiškas komunistų žurnalui

"Negaliu tylėti" — rašo Čekoslovakijos kardinolas Tomašekas

Čekoslovakijos primas kardinolas Tomašekas pasiuntė atvirą laišką Prahoje leidžiamo komunistų ideologinio žurnalo "Taikos ir socializmo klausimai" redakcijai. Žurnalas šių metų devintame numeryje paskelbė Vasilio Bejdos straipsnį apie Vatikaną, dėl kurio kardinolas kaip aukščiausias Katalikų Bendrijos Čekoslovakijoje atstovas rašo negalįs tylėti. Kardinolas neatsako į autoriaus priekaištus popiežiui Jonui-Pauliui II, kurį visas kultūringas pasaulis gerbia. Dėl autoriaus pažiūrų apie "politinį religijos pobūdį" kardinolas tik trumpai pastebi, kad jos visiškai klaidingos, nes tai reikštų, kad K. Bendrija neturinti teisės pasisakyti viešaisiais reikalais. Priešingai, rašo Čekoslovakijos primas, tokia yra K. Bendrijos pareiga!

Komunistinio žurnalo autorius teigė, kad K. Bendrija laikosi "viduramžių principų" skyrybų, abortų, gimimų kontrolės dalykuose. Kardinolas trumpai pastebi, kad naujausi medicinos tyrimai aiškiai rodo, jog ir negimęs kūdikis yra žmogus, kuris ginasi nuo gydytojų pasikėsinimo į jo gyvybę. Todėl K. Bendrijos pažiūra čia visiškai sutinka su medicinos mokslo faktais.

Visa tai suminėjęs, kardinolas Tomašekas komunistų ideologinio žurnalo redakcijai rašo: "Tačiau aš turiu griežčiausiai protestuoti prieš teigimą, kad 'imperialistinės jėgos mėgina Čekoslovakijos Katalikų Bendriją paversti savotiška antisocialistine opoziciją'. Mūsų Bendrija siekia ne kokią nors politinę opoziciją sukurti, bet skelbti Evangeliją ir normaliai darbuotis sielų išganymui".

Toliau jis nurodo, kad ne K. Bendrija, bet oficialūs sluoksniai mėgino šventojo Metodijaus mirties tūkstantmečio sukaktį Velehrade supolitinti. Jau vien šis faktas parodo, koks bergždžias autoriaus tvirtinimas, kad "Čekoslovakijos valstybė nesikiša į K. Bendrijos reikalus ir griežtai gerbia jos vidaus principus bei normas".

Kardinolas rašo: "Gerai žinoma, kad valstybės organai kišasi į mūsų Bendrijos reikalus, netgi iki mažiausių smulkmenų. Valstybės priežiūra vykdoma visuose lygiuose, pasiekdama absurdiškų proporcijų, kai kišamasi net į asmeninį ir privatų religijos gyvenimą. Tai rodo tikinčiųjų, ypač jaunimo, puolimai, sekimas, diskriminavimas. Kaip tik dėl tos priežasties jie privačiai renkasi melstis, giedoti ir skaityti Šventojo Rašto. Už tai jie dažai kaltinami pažeidę Baudžiamojo kodekso straipsnį dėl šventovių ir religinių organizacijų valstybinės priežiūros nepaisymo".

Prahos kardinolas primena, kad Čekoslovakijos konstitucija užtikrina išpažinimo laisvę. Kiekvienas asmuo turi teisę išpažinti bet kokią tikybą ar jos neišpažinti ir atlikti religines apeigas. Jei tai reikštų tiktai kulto laisvę, tai tikėjimo laisvė būtų apribojama tik kulto pastatais, tačiau konstitucija garantuoja "išpažinimo laisvę", kurios negalima apriboti kulto laisve. Konstitucija užtikrina visų piliečių lygias teises ir pareigas. T a i reiškia, kad tikintieji, ne tik ateistai, turi lygią teisę naudotis spauda. Bet kaip yra tikrovėje? Knygynų lentynos perkrautos ateistinėmis knygomis, tik nė vienos religinės knygos nėra. Kodėl? — klausia kardinolas. Dešimt vyskupijų neturi savo vyskupų. Šventasis Tėvas pasirengęs joms visoms paskirti ganytojus, vadinasi, kliūtys kažkur kitur. Tikintieji, kurie sudaro šalies gyventojų daugumą, nesulaukia savo religinių reikmių patenkinimo.

Baigdamas savo raštą, Prahos kardinolas susieja taikos ir teisingumo reikalą, pabrėždamas, jog tik tada pasibaigs ginkluotės varžybos, kai visos pasaulio valstybės nuosekliai gerbs teisingumą ir pagrindines žmogaus teises. **Lmb.**

Apie Sadūnaitę vokiškai

1984 m. vasarą didžiausias Europos krikščioniškas savaitraštis "Neue Bildpost", leidžiamas V. Vokietijoje, keliuose numeriuose rašė apie Nijolės Sadūnaitės kančių kelią. Straipsnis pavadintas "Nijolė liūtų urve".

Medžiagą savaitraščiui parūpino bene jos vardu pasivadinęs būrelis, veikiąs V. Vokietijoje.

Ten buvo rašyta apie kratą pas ją, suėmimą, tardymus, teismą, nubaudimą, vežimą atlikimui bausmės, darbą bei gyvenimo sąlygas, baudimus uždarymais į vienutes dėl darbo normų neatlikimo, ligas, badą, sugrūdimą su kriminalistais, ištrėmimą atlikus bausmę ir t.t.

Prieš keletą savaičių tas pats savaitraštis pranešė, jog leidykla "Christiana" (7770 Singen, Postfach 110) yra išleidusi apie ją 161 psl. knygą, "Gottes Untergrundkaempferin" (Dievo kovotoja pogrindyje).

Pranešdamas apie šios knygos išleidimą, savaitraštis minėjo drąsų Sadūnaitės išpažinimą Dievo jau mokykloje, drąsią laikyseną teisme, prieš KGB agentus, kad ši knyga yra istorija meilės, kartu ir lietuvių tautos kančių, šauksmas į miegančius krikščionis Vakaruose ir t.t. **J. Kairys**

KANADOS ĮVYKIAI

Padidinamos pensijos

Sveikatos ministeris J. Eppas pranešė pensijų padidinimus nuo 1986 m. sausio 1 d. Tiems, kurie šiemet pradės gauti Kanados pensiją, jos maksimalus mėnesinis dydis bus $486.11. Ją anksčiau gavusiems ši pensija bus padidinta 4%. Visiems kanadiečiams duodama mėnesinė senatvės pensija nuo $282.94 padidinama iki $285.20. Mėnesinis papildas neturtingiems viengungiams pensininkams padidinamas nuo $336.26 iki $338.95. Pensininkų šeimai — vyrui ir žmonai tas papildas kiekvienam padidės nuo $219 iki $220.75.

Kvebeko parlamente buvo prisaikdintas premjero R. Bourassos 27 ministerių kabinetas. Su liberalais parlamentan grįžo ir Kanados vėliava, pašalinta premjero R. Levesque separatistinės Kvebeko partijos valdymo metais. Tada parlamento rūmuose buvo palikta tik provincinė paties Kvebeko vėliava. R. Bourassa pareiškė žurnalistams, kad Kanados vėliava dabar bus šalia Kvebeko vėliavos. Jis taipgi nori sekančių dvejų metų laikotarpyje Kvebeką įjungti į Kanados konstituciją, kuri iš Britanijos buvo atsivežta ir atitinkamai pakeista be premjero R. Levesque parašo. Šiuo reikalu premjeras R. Bourassa jau pradeda pokalbius su Kanados ministeriu pirm. B. Mulroniu. Rasti Otavai ir kitoms provincijoms priimtiną sprendimą nebus lengva, nes R. Bourassa nori apsaugoti tautinius Kebeko interesus ir netgi turėti veto teisę kai kurių reformų atvejais. Pirmiausia jam reikės laimėti papildomus rinkimus į parlamentą. Jie įvyks sausio 20 d. vienoje Montrealio rinkiminėje apylinkėje.

(Nukelta į 8-tą psl.)

Pasaulio įvykiai

1985 M. UŽBAIGTI SU REKORDINIU ORINIO SUSISIEKIMO aukų skaičiumi. Žuvo net 1.948 asmenys 34-rių keleivinių lėktuvų nelaimėse, apimančiose reguliarius ir specialiai užsakytus skrydžius. Ankstesnis rekordas priklausė 1974 m., kai 27-iose užregistruotose nelaimėse buvo susilaukta 1.299 aukų. Kanadą ir Ameriką labiausiai sukrėtė ankstyvą 1985 m. gruodžio 12 d. rytą "Arrow Air" bendrovės "DC-8" lėktuvo nukritimas prie Ganderio orauosčio Niufaundlandijoje. Tuo lėktuvu Kalėdų šventėms iš Kairo skrido 101-sios amerikiečių parašiutininkų divizijos 248 kariai, atlikę taikos priežiūros tarnybą Sinajaus pusiasalyje. Kartu su jais žuvo ir aštuoni įgulos nariai. Kurą papildžiusiu lėktuvu buvo kylama baigminiam skrydžiui į divizijos bazę Fort Campbell, Kentucky valstijoje. Lėktuvas staiga pakrypo į dešinę pusę ir nukrito pradėjęs kilti. Tikroji nelaimės priežastis tebėra nenustatyta, nes beveik viską sunaikino kritimo smūgis ir didelių kuro atsargų sukeltos liepsnos. Iki Kalėdų tebuvo atpažinti mažiau apdegę 38 karių palaikai. Žuvusiųjų šeimas Port Campbell bazėje aplankė ir guodė prez. R. Reaganas su žmona Nancy. Šią skaudžią nelaimę politinei propagandai panaudojo Sovietų Sąjunga, teigusi, kad 101-ji parašiutininkų divizija yra slaptai ruošiama staigiems smūgiams už Amerikos ribų. Iš tikrųjų žuvusieji parašiutininkai tik atliko taikos priežiūros darbą Sinajaus pusiasalyje. Dėl to ir namo jie buvo vežami nežymios "Arrow Air" bendrovės gerokai senstelėjusiu lėktuvu.

Šešeri karo metai

Sovietų invazija Afganistane sulaukė šešerių metų sukakties, nors buvo tikėtasi tik trumpalaikio įsiveržimo Maskvos pasirinkto prez. B. Karmalio režimui užtikrinti. Kovose žuvo tūkstančiai sovietų karių, šimtai tūkstančių afganistaniečių. Sovietų kontroliuojama Afganistano kariuomenė dėl nesibaigiančių pabėgimų nuo 80.000 vyrų sumažėjo iki 30.000. Laisvės Afganistanui siekia apie 200.000 mahometonų partizanų. Juos stengiasi palaužti 115.000 sovietų karių. Anksčiau Afganistanas turėjo 15 milijonų gyventojų, kurių penki milijonai dabar yra pasitraukę Pakistanan, milijonas — Iranan. Prieš Kalėdas "Pravda" prisipažino, kad prez. B. Karmalio režimas neapima visos afganistaniečių tautos. Esą komunistams ten reikia praplėsti socialinę revoliucijos bazę. Matyt tuo tikslu Kabule buvo paskelbtas valdžios papildymas 14 naujų ministerių, jų pavaduotojų ir patarėjų. Daugumą šiame sąraše sudaro komunistinei liaudies demokratų partijai nepriklausantys žmonės.

Sudrumstos šventės

Kalėdiniame popiežiaus Jono-Pauliaus II žodyje pagrindinis dėmesys teko pasaulyje pažeidžiamom žmogaus teisėm, alkiui, priespaudom ir masinėm kančiom. Jonas-Paulius II kalbėjo kaip Romos vyskupas prie antrojo tūkstantmečio užbaigos artėjančiam pasauliui. Šventinę nuotaiką sudrumstė teroristų įsiveržimas gruodžio 27 d. į Vienos ir Romos orauosčius. Jie ten mėtė granatas ir šaudė prie Izraelio "El Al" bendrovės skyriaus. Nukentėjo įvairių tautybių keleiviai. Romoje žuvo 15 asmenų, buvo sužeisti 74, Vienoje žuvo 3, sužeisti 47. Į žuvusiųjų skaičių Romoje įjungiami ir trys teroristai, Vienoje — vienas.

Kraujas Irane

Irano ajatolą R. Chomeinį, 86 metų amžiaus senį, ateityje pakeis ajatola H. A. Monazeris. R. Chomeinis aštriai puolė užsienio spaudą dėl jo režimui priskiriamų neteisingų žiaurumų. Prieš Kalėdas tuos žiaurumus Irane svarstė Jungtinių Tautų komitetas. Liudininkėmis buvo pristatytos dvi kalėjimuose kankintos mokytojos. Komitetas atsisakė jų liudijimo dėl oficialaus Irano protesto. Su žurnalistais jos susitiko tik prie Jungtinių Tautų. Viena moteris neteko kalėjime žiauriai nukirstos kairės kojos. Numirti ji buvo išmesta gatvėn, kur ją išgelbėjo praeiviai. Kita rodė cigaretėmis apdegintas savo krūtis, pasakojo apie kalėjime matytas masines egzekucijas. Su Iraku kariaujančiam Iranui dabar reikia kraujo sužeistiem kariam gelbėti. Jai teko matyti iš gyvo kalinio švirkštais išsunkiamą kraują.

Poeto kritika

Poetas Jevgenijus Jevtušenka, turintis pilną kompartijos pripažinimą Maskvoje, kartais jai pažeria aštrios kritikos. Rašytojų sąjungos suvažiavime 1985 m. gruodžio 12 d. J. Jevtušenka pasmerkė aprašomų įvykių iškraipymą politiniu tikslu, oficialų praeities teismų nutylėjimą, užmiršimą istorijos šiukšlynan išmestų žymių komunistų, specialias krautuves bei kitas privilegijas rašytojams ir kitiems kompartijos išrinktiesiems, kai eiliniams žmonėms trūksta maisto ir kitų gaminių. J. Jevtušenka priminė, kad ir jis pats naudojasi tokia nepateisinama išimtimi.

Šiame numeryje:

Per slenkstį žengiant
Pastebima nauja Amerikos užsienio politikos taktika
Kardinolo laiškas komunistų žurnalui
Čekoslovakijos kardinolo Tomašeko atsakymas į neteisingus priekaištus
Mažas ūgiu, didelis dvasia
Velionis kunigas Alfonsas Lipniūnas naujame leidinyje
PLO Centrinėje Amerikoje
Palestinos laisvės organizacijos teroristinė veikla užsieniuose
Seimas Švento Petro mieste
VLIKo narių suvažiavimas Floridos mieste St. Petersburg Beach
Rengiamasi Lietuvos krikščionybės sukakčiai
Pranešimas apie planuojamas iškilmes ir darbus 1987 metais
Lietuvis Kanados vyskupų tarnyboje
Pokalbis su Jonu Abromaičiu, gyvenančiu Kanados sostinėje
Išminčiai prie prakartėlės
Prel. L. Tulaba žvelgia į klausimą istoriniu ir teologiniu požiūriu
Trumpas šiaudelis
Beletristinis gyvenimo vaizdelis, parašytas Č. Senkevičiaus
Mokslo ir kūrybos dienos III
Penktasis mokslininkų ir kūrėjų simpoziumas Čikagoje

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI
THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672 USPS 740-550
Leidėjas: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai"
Redaguoja: kun. dr. Pr. Gaida ir Vyt. Kastytis. Metinė prenumerata — $20, pusmetinė — $11, rėmėjo — $25 (Amerikoj - JAV doleriais).
Pavieniai numeriai - 50 ct.
Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly
Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc. Subscription rates: $20.00 per year, $11.00 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509. U.S.A. Second class postage paid at Lewiston, N.Y. U.S. Post master send address changes to P.O. Box 255 Lewiston, N.Y. 14092. Printed in Canada weekly except 4th week in December and 1st and 2nd week of August

Mažas ūgiu, didelis dvasia

Kunigas Alfonsas Lipniūnas ir naujas leidinys apie jį

KUN. DR. J. GUTAUSKAS

Kunigas ALFONSAS LIPNIŪNAS

Jis buvo neaukštas ūgiu, bet didelis savo dvasia, įtaka, veikla, pasiaukojimu. Tai deganti ugnis — "ignis ardens", apšviečianti kitus ir juos dvasiškai šildanti. Ne tiek kontemplacijos, kiek akcijos žmogus. Bet jam svetimas buvo veikimas dėl paties veikimo. Jo visos veiklos pagrindas — apaštalinis degimas. Ėjo į verdantį gyvenimą ir nešė į jį prisikėlimo viltį: nuliūdusius drąsino, alkanus penėjo, Dievo žodį skelbė drąsiai, be baimės, rizikuodamas netekti laisvės ir net gyvybės. Ir mirė kaip kankinys, iškentėjęs dvejus metus Stutthofo koncentracijos stovykloje 1945. III. 28 d. Lenkijoje.

Su juo teko drauge mokytis Kauno kunigų seminarijoje nuo 1925 m. rudens, vėliau klausyti paskaitų teologijos-filosofijos fakulteto teologijos skyriuje, netgi sėdėti seminarijos koplyčioje viename suole. Matydavau, kaip jo veidas nušvisdavo priėmus šv. Komuniją, lyg kalno viršūnė paliesta saulės spindulių. Jutai, kad jis myli savo Viešpatį visa širdimi. Ruošėsi Jo tarnybai visu uolumu: atsidėjęs studijavo privalomus dalykus, gilino svetimų kalbų mokėjimą, skaitė naudingas knygas (o seminarijos biblioteka jų turėjo apie 100.000), dalyvavo saviveiklos būreliuose — abstinentų, visuomenininkų, literatų. 1930 m. įšventintas kunigu.

Panevėžio vyskupas K. Paltarokas jį paskyrė katedros vikaru ir vyskupijos jaunimo direktorium. Prieš jį atsivėrė dar platesnė veikimo dirva. Pasunkėjo ir pats darbas. 1930 m. švietimo ministeris K. Šakenis uždraudė moksleivių ateitininkų veikimą mokyklose. Už slaptą veikimą moksleiviai buvo šalinami iš gimnazijų. Kun. A. Lipniūnas stiprino moksleivių ateitininkų veikimą, padedamas kapelionų, kurie buvo įpareigoti padėti moksleiviams ateitininkams. Nuostabu, kiek tų laikų jaunimas turėjo idealizmo, pasiaukojimo. Štai Biržų gimnazijos ateitininkai 1938 m. suorganizavo Vabalninke katalikų dieną, vos pasibaigus mokslo metams. Autobusais, dviračiais suvažiavo šimtai moksleivių ateitininkų. Toje šventėje dalyvavo vysk. K. Paltarokas, prof. K. Pakštas, kan. F. Kemėšis ir kiti žymūs žmonės. Tuo laiku kun. A. Lipniūnas studijavo Prancūzijoje.

Plačiau jo asmenybė, jo religinė ir socialinė veikla nušviesta jo vardo knygoje, redaguotoje Stasės Vanagaitės-Petersonienės, išleistoje Švėkšniškių draugijos lėšomis 1985 m., minint jo mirties 40 m. sukaktį. Knygos turinį sudaro jį pažinusių, su juo dirbusių asmenų atsiliepimai, daugiausia iš jo veiklos Vilniuje. Knyga išleista rūpestingai, darbas atliktas su meile ir pagarba tam asmeniui, kuriam ji skirta. Daug ryškių, gerų nuotraukų iš tų vietovių, kur jam teko dirbti: jo gimtosios parapijos Pumpėnų šventovės, Panevėžio katedros, Šv. Jono šventovės Vilniuje, Aušros Vartų Marijos, lankantis Amerikoje su kun. A. Deksniu (dabar vyskupu) ir kun. M. Šermukšniu. Paskutinė nuotrauka — jo paties ir inž. A. Šapalo antkapiai bei paminklas Pucke, Lenkijoje, visai arti prie Baltijos jūros.

Visi apie jį rašantieji pabrėžia mintį, kad jis buvo šventas kunigas. Tokios pat nuomonės buvome ir esame visi kunigai, kurie jį geriau pažinome. Jei visi kunigai būtų tokie, kaip kun. A. Lipniūnas, šiandien K. Bendrija neišgyventų tokių sunkumų.

Knygos pradžioje randame įvadinį žodį, biografinių žinių. Julius Kakarieka rašo tema kun. A. Lipniūnas Vilniuje, Elena Tumienė — Kun. A. Lipniūno malda Šv. Jone, Kazys Bradūnas — Literatūriniai sąlyčiai su A. Lipniūnu, Antanas Miselis — Susitikimas su kun. A. Lipniūnu Vilniuje, Rimvydas Sidrys, M.D. — Vienintelis sutiktas šventasis, Stasė Šakėnaitė — Lietuvos šventųjų paviljonas, Stasė Vanagaitė-Petersonienė — Prisikėlimo nešėjas kun. A. Lipniūnas, dr. Vanda Sruogienė — 47 lietuviai įkaitai (iš knygos "Balys Sruoga mūsų atsiminimuose"), Pilypas Narutis — Kun. A. Lipniūnas — šventasis, kun. Stasys Yla — Kun. Alf. Lipniūnas Stutthofo koncentracijos stovykloje, Kaz. Bradūnienė — Susitikimai Vilniuje ir Pucke.

Gaila, kad a.a. kun. Stasys Yla nebesuspėjo parašyti apie kun. A. Lipniūną monografijos, nors tam darbui ruošėsi. Bet ir ši knyga yra dailus paminklas, pastatytas kun. Alfonso Lipniūno gerbėjų.

Canadian Art Memorials Ltd.
176 Lakeshore Road West, Port Credit, Ont. L5H 1G4
LOUIS TEMPORALE - oficialus skulptorius - Bank of Canada, Bank of Montreal, Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg. King George VI Niagara Falls
Atlieka įvairius kapų paminklų akmens ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų lietuvių kapinėms
Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą menišką darbą pagal pageidavimus.
Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529
Atstovas — St. Prakapas.
Tel.233-4486

PLO Centrinėje Amerikoje

Toli siekiantys teroristiniai ryšiai, neskelbiami viešumoje

VYTAUTAS A. DAMBRAVA

Kai Jungtinių Tautų visumos posėdis balsų dauguma davė Palestinos laisvinimo organizacijai (PLO) oficialaus stebėtojo teises, daugeliui Arafato šalininkų nė į galvą neatėjo, kad PLO rūpi daugiau nei diplomatinių derybų keliu surasti Art. Rytuose vietą, kur palestiniečiai galėtų laisvai įsikurti ir nepriklausomai gyventi. Daugelis neslėpė savo simpatijų Palestinos arabams ir manė, kad žydai negali savanaudiškai ignoruoti palestiniečių teisės į teritoriją bei valstybinę savivaldą.

Praeityje žydų elgesys su palestiniečiais buvo nusikalstamo pobūdžio. Dar ir šiandien prisimenu, kai Korėjos karo metais Jungtinėse Tautose Pakistano delegacijos pirmininkas Zafrullah Khan dramatiškai pasakojo žiauraus žydų elgesio pavyzdžius su palestiniečiais. Pasakojo, kad vieną Palestinos arabą, išbadę akis ir sulaužę kojas, paleido dykumoje eiti jieškoti savo "pažadėtosios žemės". Surado mirtį. Zafrullah Khan pateikė ir daugiau pavyzdžių. JT Saugumo tarybos dalyviai buvo apstulbę.

Niekas ir iš mūsų nelaukėme, kad ateis laikas, kada PLO virs stambiausia, tarptautiniu mastu veikiančia teroristine organizacija. PLO tapo naftos doleriais pertekusių radikalių arabų valstybių, pirmiausia Libijos, įrankiu. Taip pat niekas nemanė, kad Arafatas savo teroristinėse avantiūrose susiras kelią į P. Ameriką, ypačiai į Centrinę. Susirado.

PLO Kuboje

Iki 1965 m. Fidel Castro rėmė Izraelį. Pasikeitimas įvyko 1966 m. Maskvos nurodymu. Castrui Maskva pavedė suorganizuoti Azijos, Afrikos ir P. Amerikos kraštų solidarumo organizacijos pirmąją konferenciją. Kviesdamas teroristinius revoliucionierius iš trijų kontinentų, Castro pakvietė ir PLO atstovus. Šiame "rendez vous" PLO ir tapo revoliucinės veiklos dalininke P. Amerikoje.

Už poros metų Kubos žvalgyba ir kariniai daliniai jau teikė PLO konkrečią paramą Šiaurės Afrikoje ir Irake. 1969 m. Kubos ir PLO kadrai buvo bendrai apmokomi teroristinės taktikos Maskvoje ir tų pačių metų birželio mėnesį drauge vykdė puolimus Sinajaus dykumoje.

1972 m. Castro, susitikęs su PLO vadais Alžyre, nutarė pagreitinti ir išplėsti bendros teroristinės programos vykdymą. PLO sutiko plačiau įsijungti į kubiečių ligi tol vestą P. Amerikos teroristų specialų apmokymą Libane, Pietų Jemene ir Libijoje. 1973 m. Castro nutraukė visus santykius su Izraeliu ir tapo aršiausiu Izraelio valstybės priešu. 1974 m. PLO atidarė Havanoje savo įstaigą — pačią pirmąją visoje P. Amerikoje. Tarpusavio bendravimas ir šiandien vyksta pilnu tempu.

Nikaragva

Nikaragvoje sandinistų bendradarbiavimas su PLO siekia 1969 m., taigi aštuoniais metais anksčiau, negu amerikiečiai sužinojo, kad sandinistai iš viso egzistuoja. Tais metais apie 50 sandinistų smogikų nuvyko į Tyrą Alžerijoje treniruotis teroristinio pobūdžio karyboje, PLO vadovaujant. Kai 1969 m. sandinistas Petro Arauz paėmė Nikaragvos (Somozos) lėktuvą, paaiškėjo, kad ir jis buvo išėjęs teroristinę PLO mokyklą. 1970 m. sandinistų daliniai kovojo drauge su PLO prieš Jordano karalių Husseiną.

Komunistinio Nikaragvos režimo vidaus reikalų ministeris Thomas Borge patvirtino, kad tiek jis, tiek ir kiti sandinistų "avangardo" vadai buvo apmokyti vadovaujančios PLO grupės "Al Fatah" dar prieš 1970 m. pabaigą. T. Borge prieš 15 metų buvo tiesioginėje Castro žinioje ir dažnai vykdavo į Art. Rytus, kur su Libijos Khadaffi pinigais ir PLO talka gaudavo ginklus teroristinei veiklai Centrinėje Amerikoje.

PLO — sandinistų santarvė oficialiai pasitvirtino 1978 m. vasario mėnesį, kai abi grupės Meksikos mieste padarė tarpusavio solidarumo sutartį. Nepraleido progos pabrėžti, kad bendrą jų kovą jungia neapykanta "rasistinei Izraelio valstybei". Sandino šalininkai ėjo taip toli, kad net įsijungė į Palestinos laisvinimo frontą, drauge paskelbdami karą Izraeliui.

Nenuostabu, kad kovose prieš Somozą 1979 m. PLO siuntė patikimiesiems sandinistams ginklus, tik Maroko vyriausybė tas važtas sulaikė. Vis dėlto paskutinėmis revoliucijos savaitėmis kelios didelės ginklų siuntos iš Art. Rytų pasiekė Nikaragvą. T. Borge pastangomis viena ginklų siunta iš Šiaurinės Korėjos buvo siunčiama laivu, kurio savininkai ir įgula buvo PLO žmonės.

1979 m. birželio 7 d., šešias savaites prieš sandinistams paimant valdžią, oficialus sandinistų spaudos atstovas Jorge Mandi pripažino, kad septinto dešimtmečio pradžioje Nikaragvos ir Palestinos kraujas kartu liejosi Ammane ir kitose vietovėse. Tos kovos turinčios "Juodojo rugsėjo" vardą. Todėl esą visai natūralu, kad PLO visais įmanomais būdais remia Nikaragvos revoliuciją ir (komunistinius) sandinistų vadus. Mandi prisipažino, kad sandinistai dalyvavo PLO teroristinio sabotažo aktuose, įskaitant ir lėktuvo pagrobimą.

1979 m. liepos mėnesį, vos dviem savaitėm praėjus nuo sandinistų pergalės ir smogikų įsodinimo į vadovaujančias vietas, jie skubiai siuntė savo misiją į Beirutą užmegzti oficialiem ryšiam. Ta proga PLO sandinistams parūpino dvylikos milijonų dolerių paskolą. Šiandien Nikaragva yra viena iš labai nedaugelio šalių pasaulyje, kur PLO misija yra oficialiai pripažinta kaip ambasada, o vyriausias PLO organizacijos atstovas — ambasadorius. Tas akivaizdžiai parodo kokį palankumą dabartinis sandinistų komunistinis režimas rodo didžiausiai teroristinei pasaulio organizacijai PLO.

Minint sandinistų pergalės metines, Arafatas atvyko į Managua kaip garbės svečias. T. Borge ta proga šaukė: "PLO kova yra mūsų kova!" Arafatas atsakė: "Mūsų tarpusavio ryšiai nėra nauji. Jūsų draugai nebuvo atvykę į mūsų kraštą tik treniruotis — jie drauge su mumis kovojo... Jūsų priešai yra mūsų priešai".

PLO informacijos žiniaraštis "Palestina" komentavo: "Viena ir ta pati linija jungia Nikaragvą, Iraną ir Palestiną. Bendras frontas prieš bendrą priešą. Palestiniečių revoliucija turi tarptautinę kovos dimensiją. Jos tarptautinis uždavinys yra pagal išgales remti tarptautinius 'laisvinimo sąjūdžius". Šiandien bent 50 PLO specialistų Nikaragvoje treniruoja sandinistų karinius dalinius, moko naudoti Rytų bloko ginklus, valdo malūnsparnius, apmoko lakūnus, taiso lėktuvus ir, neužmirškite, parengia teroristinei veiklai Salvadoro komunistus jų "eksportu" į savo kraštą brolžudiškam karui.

El Salvadoras

Sudaryta stipri sąjunga tarp PLO ir Salvadoro teroristų. Abiejų pusių solidarumą didina bendra neapykanta Izraeliui.

Vienas aiškių tarpusavio simpatijos ženklų išryškėjo man pačiam tebebūnant El Salvadore, kai viena stambesnė teroristų grupė FPL (Populiarios laisvinimo pajėgos) pagrobė visai arti Amerikos ambasados buvusį Pietų Afrikos ambasadorių San Salvadore. FPL reikalavo jo išlaisvinimui El Salvadoro vyriausybę nutraukti diplomatinius santykius su Izraeliu ir užmegzti oficialius santykius su PLO. P. Afrikos ambasadorius buvo teroristų nužudytas.

1980 m. gegužės mėnesį jungtinis visų svarbiųjų Salvadoro komunistinių grupių frontas, turįs Revoliucinės masių koordinacijos (CRM) vardą, pasiuntė į Beirutą delegaciją. Ten susitiko su vienu iš Arafato pagalbininkų — Abu Jihand ir su teroristinio populiaraus Palestinos išlaisvinimo fronto vadu George Habash, sutardami karinio — teroristinio parengimo ir ginklų pirkimo programą. Pirmoji El Salvadoro teroristų apmokymo "laida" dalyvavo PLO stiliaus teroristinės karybos pratybose.

Tų pačių metų liepos 23 d. El Salvadoro jungtinės komunistinių grupių karinės komandos (Jungtinio revoliucinio direktoriato — DRU) atstovai susitiko su Arafatu Managvoje. Arafatas pažadėjo jiems ginklus ir lėktuvus. Po kelių mėnesių ginklų siunta su PLO terorizmo žinovais jau buvo pasiekę DRU štabą El Salvadore.

1981 m. kovo mėnesį palestiniečių kilmės salvadorietis ir El Salvadoro komunistų partijos vadas Shafik Handal susitiko Libane su Arafatu. Ten buvo dar kartą sutarta tęsti intensyvų bendradarbiavimą su jungtine El Salvadoro teroristų komanda. Ne be reikalo tais pačiais metais valstybės sekretoriaus pavaduotojas tarpamerikiniams reikalams John Bushnel pranešime JAV kongresui rodė susirūpinimą dėl "masinio ginklų įvežimo į El Salvadorą iš Sovietų Sąjungos ir kitų komunistinių kraštų". Radikaliosios arabų valstybės (Libija, Sirija ir kt.) ir vadinamas "Populiarus Palestinos laisvinimo frontas" aprūpino Centrinės Amerikos teroristus pinigais, ginklais ir teroristinės taktikos apmokymu. 1983 m. sausio mėnesį Arafatas viešai pasakė, kad PLO teroristai kovoja El Salvadore. Beirute į kitų rankas patekę dokumentai patvirtino, kad El Salvadoro teroristai yra apmokomi Libane, PLO stovyklose.

Arafatas išdidžiai pareiškė: "Mes esame didžioji revoliucija, ir jos niekas neįbaugins. Mes turime ryšius su visais revoliuciniais sąjūdžiais: El Salvadore, Nikaragvoje — ir aš pabrėžiu El Salvadore — bei kitur pasaulyje".

Arafato pareiškimu abejoti nėra pagrindo. Jau iš anksčiau buvo jaučiama įtakinga PLO teroristų ranka P. Amerikoje. Be Castro Kubos, Nikaragvos sandinistų ir El Salvadoro teroristinių sąjūdžių, teroristinė PLO "pagalbos" ranka buvo aiškiai jaučiama Argentinoje (Montaneros), Brazilijoje (Vanguarda Popular Revolucionaria), Čilėje (Mir), Kolumbijoje (Colombia Guerrilla Group) ir Urugvajuje (Tupamaros). Visus šiuos revoliucinius teroristinius sąjūdžius PLO aktyviai rėmė. Šios "talkos" dėka plačiau liejosi kraujas P. Amerikoje.

Teroristinė veikla pasaulyje

PLO ryšiai žinomi Europoje. Užtenka suminėti Olandijos "Raudonąją pagalbą", Italijos "Raudonąsias brigadas", Portugalijos "Tarptautinę darbininkų organizaciją", Ispanijos baskų "Sentą", Airijos "Airių respublikonų armiją", Korsikos FLNC, Vakarų Vokietijos "Baader Meinhof" ir "Raudonosios armijos dalinius". Turkijoje PLO slaptai remia "Populiarią laisvinimo armiją", JAV-se rėmė "Black Panthers", Japonijoje — "Raudonąją japonų armiją". Kaip matote, ne be reikalo PLO turi didžiausios teroristinės organizacijos vardą, palaikomą radikaliųjų arabų valstybių ir jų naftos dolerių pertekliaus.

Kairiųjų arabų valstybių ir, aišku, Sovietų Sąjungos pavestoji Arafatui misija pakirsti Vakarų demokratijų pamatus, negali būti ignoruojama. Arafatas svetimais pinigais ir daugiausia svetimom rankom žarsto žarijas, iš kurių įsiliepsnoja civilinio karo ugnis ir teka nekaltųjų kraujas. Savo veikla Arafatas rodo, kad jam šiuo metu rūpi ne tiek palestiniečiams laisvos ir nepriklausomos ateities uštikrinimas Artimuosiuose Rytuose, kiek Castro pavyzdžiu, atlikti "darbdaviams" tarnybą, kovojant prieš laisvę ir demokratiją visur, kur tik įmanoma, o šiuo metu ypač Centrinėje Amerikoje.

Tai šitaip atrodo Arafatas be savo languoto turbano.

A†A
VYTUI GUSTAINIUI
Montrealyje staigiai mirus,
jo brolį JONĄ Toronte ir kitus artimuosius nuoširdžiai užjaučiu –
P. Čėčys

A†A
ADOLFUI RITTBERGERIUI
mirus,
seserį ADELĘ KARAUSKIENĘ, jos vyrą VACLOVĄ nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime –
P. A. Lackai

LSS vyriausią skautininkę
v.s. STEFĄ GEDGAUDIENĘ, netekusią
a. a. MAMYTĖS Lietuvoje,
nuoširdžiai užjaučiame –
Toronto "Šatrijos" skaučių tuntas ir skautininkių ramovė

Lietuvoje mirus
a. a. VERONIKAI AMBULTIENEI,
jos dukrą SOFIJĄ SAUNORIENĘ, žentą dr. ALGĮ SAUNORĮ, vaikaičius GEDIMINĄ ir RAIMUNDĄ bei jos vyrą ELIGIJŲ jų skausmo valandoje nuoširdžiai užjaučiame –
D. L. Mačikūnai *R. R. Bagdonai*
Gr. J. Kažemėkai *G. P. Breichmanai*
A. Z. Stanaičiai

Mylimai Mamytei
A†A
VERONIKAI AMBULTIENEI
mirus Lietuvoje,
jos dukrą SOFIJĄ SAUNORIENĘ, vyrą dr. ALGĮ, vaikaitį GEDIMINĄ, vaikaitę RAIMUNDĄ su vyru ELIGIJU bei visą giminę nuoširdžiai užjaučiame liūdesio valandoje –
Stasys ir Sofija Rakščiai
Fruitland, Ont.
Justas ir Laima Kriaučiūnai
Stoney Creek, Ont.

Turner & Porter laidotuvių namai
436 Roncesvalles Ave,
Toronto 3, Ont.
Tel. 533 - 7954
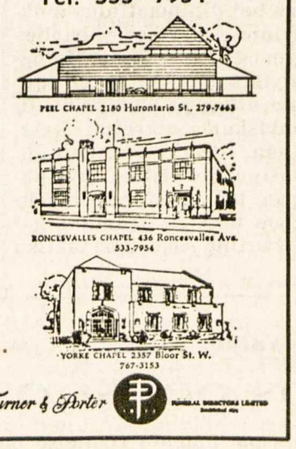

"Dievas teikia mums meilę, kad mylėtume tą, kurį Jis mums duoda"
Gerry Lougheed Funeral Home
252 Regent Street South
Sudbury, Ontario P3C 4C8
Telefonas: (705) 673-9595

Mohawk Furniture Ltd.
PILNAS NAMŲ APSTATYMAS
★ Elektros reikmenys
★ Televizijos aparatai
★ Skalbiamosios mašinos
★ Vaikų baldai
★ Įvairūs kilimai
★ Šaldytuvai
★ Valgomųjų kambarių apstatymas ir kt.
★ Siuvamos mašinos
★ Rašomos mašinėlės
Nemokamas pristatymas į namus.
KRAUTUVĖS:
Vakaruose — 137 RONCESVALLES Ave. Tel. 537-1442
Rytuose — 2448 DANFORTH Ave. Tel. 699-4444
Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro

Žmogaus teisių dieną Toronto miesto rotušės aikštėje estai, latviai ir lietuviai paleido 1.500 balionų su pavardėmis kalinių, laikomų Sov. Sąjungos kalėjimuose. Nuotraukoje — D. BARZDŽIŪTĖ tarp balionų Ntr. St. Dabkaus

Seimas Švento Petro mieste

Metinis VLIKo seimas, įvykęs 1985 metų gruodžio 7-8 dienomis St. Petersburg Beach, Floridoje

S. DZIKAS

Po 15 metų vėl pakliuvus į VLIKo seimą, krinta į akis maža kuo pasikeitusi seimo atstovų sudėtis: kaip ir anksčiau vyrauja senesnės kartos dauguma ir tik keletas jaunosios kartos atstovų. Pagerbti buvo seimų veteranai — A. Devenienė-Grigaitienė ir J. Sonda. Taip pat pastebėtinai nebuvo karštų diskusijų ir nesutarimų. VLIKo valdyba su pagrindu seimo dalyvių buvo įvertinta už sėkmingą Kopenhagos teismo ir žygio Baltijos jūra suroganizavimą. Keliais atvejais buvo pagerbtas uolusis Tautos fondo darbininkas A. Firavičius, dabar pasitraukiantis iš TF įgaliotinio posto Kanadoje ir į seimą atvežęs $100,000 dol. aukų.

Išvakarėse

Seimas įvyko 1985 m. gruodžio 7 ir 8 d.d. puošniame "Don Ceasar Beach Resort" viešbutyje, St. Petersburg Beach, Floridoje. Seimo išvakarėse, gruodžio 6 d., AL klubo salėje įvyko jau tradicija tapęs pašnekesys, kurį pradėjo VLIKo valdybos pirm. dr. K. Bobelis, o jam sklandžiai vadovavo VLIKo valdybos vicepirm. L. Grinius. Po užkandos į įvairius dalyvių klausimus atsakė VLIKo valdybos nariai. Greta esančioj mažojoj salėj vyko Taoro paruošta Lietuvos pinigų, pašto ženklų ir šiaip istorinių įvykių nuotraukų, dokumentų bei spaudinių paroda. Į pašnekesį, užtrukusį apie 2 val., susirinko apypilnė klubo salė.

Pradinis posėdis

Į atidaromąjį seimo posėdį, kuris buvo pradėtas seimo rengėjų komisijos pirm. dr. J. Mačionienės trumpu žodžiu, susirinko 41 atstovas ir kelios dešimtys svečių, kurių tarpe buvo vysk. P. Baltakis, OFM. Dalyvius pasveikinęs dr. K. Bobelis, seimui vadovauti į prezidiumą pakvietė A. Misiūną, dr. L. Kriaučeliūną ir dr. S. Kuzminską, sekretoriauti — A. Skirių, dr. J. Stikliorių ir M. Pranevičių.

Prieš prezidiumą sudarant, kun. A. Zakaras, OFM, sukalbėjo invokaciją. Į mandatų komisiją pakviesti O. Jokūbaitienė, A. Regis, K. Balkus, D. Kojelytė ir J. Sakas. Į rezoliucijų komisiją pakviesta po vieną atstovą iš visų VLIKą sudarančių grupių.

Seimą sveikino žodžiu: vysk. P. Baltakis, OFM, T. Blinstrubas — ALTos vardu, A. Firavičius — Kanados TF atstovybės, H. Gavorskis — įgaliotinis Venecueloje, dr. D. Degesys — "Vilties" draugijos ir "Dirvos", dr. S. Kuzminskas — D. Britanijos Lietuvių S-gos ir keletas VLIKą sudarančių grupių atstovų.

Raštu sveikino per 30 organizacijų ir asmenų, kurių paminėtini: dipl. šefas dr. St. Bačkis, konsulas A. Simutis, kons. dr. J. Žmuidzinas, kons. J. Daužvardienė, kons. J. Čekanavičius, atst. V. Balickas, atst. J. Baltrušaitis, vysk. V. Brizgys, vysk. A. Deksnys, VLIKo garbės pirm. dr. K. Valiūnas, PLB pirm. V. Kamantas, BALFo pirm. M. Rudienė, Vyčių pirm. P. Petrauskas, Kunigų Vienybės pirm. kun. K. Konautas ir kt.

Tarybos veikla

Apie VLIKo tarybos veiklą pranešimą perskaitė jos pirm. V. Šoliūnas. Per praėjusius metus taryba turėjo 5 posėdžius Čikagoje. Priėmė VLIKo $200,000 sąmatą 1985 m., perrinko dr. K. Bobelį valdybos pirmininku ir patvirtino jo pateiktą senosios valdybos sudėtį, kuri papildyta dviem nariais — J. Vytėnu ir O. Barškėtyte. Pertvarkė tarybos komisijų darbą. Pagal naują priimtą planą dabar veikia šios komisijos: politinė ir teisių, sienų studijų, krašto studijų, revizijos ir vidaus reikalų. Komisijas sudaro pastoviai sutarti grupių atstovai.

Vidaus reikalų komisijos įsteigimas teiks tarybos darbams pastovumo pobūdį, nes tarybos pirmininkams kas du mėnesiai keičiantis iki šiol jo trūko. Jos sudėtis: G. Lazauskas, dr. V. Šimaitis ir V. Sinkus. Ji turi nuolatinę būstinę ALTos namuose Čikagoje. Visuose tarybos posėdžiuose dalyvavo VLIKo valdybos narys V. Jokūbaitis. Jis plačiai informavo apie valdybos veiklą. Svečių teisėmis su pranešimais dalyvavo dr. K. Eringis, M. Gelžinis ir L. Kojelis. Keturiuose posėdžiuose dalyvavo PLB atstovas R. Dirvonis.

Valdybos veikla

Apie VLIKo valdybos veiklą pranešė pirm. dr. K. Bobelis. Esą VLIKas savo veikla JAV-se nesireiškia — pakankamai veikia kiti veiksniai. Didelė dalis VLIKo veiklos vykdoma kartu su latvių ir estų organizacijoms per Baltiečių santalką. Ateinančiais metais Santalkos pirm. bus dr. K. Bobelis. Santykiai su PLB gerėja. Jieškoma kelių dviejų Bendruomenių klausimui išspręsti.

Leidžiami ELTOS biuleteniai šešiomis kalbomis 10,000 egzempliorių. Turima sunkumų reguliariai išleisti ELTĄ ispanų ir portugalų kalbomis. Išleista A. Rinkūno "Lietuva ir VLIKas". Paremtas išleidimas Argentinoje knygos apie Nijolę Sadūnaitę. Leidžiama dr. K. Jurgėlos disertacija.

VLIKas dalyvauja komitete OSI aukoms ginti ir remia jo veiklą. Jieškoma būdų mūsų diplomatinės tarnybos tęstinumui užtikrinti. Per A. Venckų palaikomas ryšys su Europos parlamento nariais. Yra pasiūlyta nauja rezoliucija Baltijos valstybių klausimu (nr. 5356). Otavos konferencijos metu buvo veikiama kartu su Kanados LB. Aplankyta 12 delegacijų ir įteikti paruošti aplankai su atitinkama medžiaga. Kanados vyriausybės suvaržymai buvo daug didesni, negu Vengrijos, kur spalio mėn. buvo kultūrinių klausimų peržiūros konferencija. 1986 m. Vienoje įvyks Helsinkio valstybių visumos posėdžiai. Jiems jau pradėta ruoštis. Tikimasi gausaus baltiečių dalyvavimo.

Nepaprastai daug darbo pareikalavo pasiruošimas Kopenhagos tribunolui ir Taikos bei laisvės išvykai suorganizuoti. Daugiausia dirbo valdybos narys L. Grinius. Kaltinamąjį aktą paruošė dr. A. Krivickas, J. Stikliorius ir dr. E. Armanienė. Rezultatai geresni nei tikėtasi. Teismo paskelbtas manifestas yra svarbus dokumentas, kuris ateityje bus naudingas.

Pasiųstas raštas prezidentui prieš Ženevos susitikimą. Gautas miglotas atsakymas.

Pirmininkui pasiūlius pagerbti mirę artimi VLIKo bendradarbiai: V. Šimkus, K. Oželis, dr. A. Gerutis, J. Balčiūnas ir gyvieji veteranai: A. Devenienė-Grigaitienė su J. Sonda.

Diskusijos

Diskusijose tarp kitų paliesti šie klausimai: neteisingi kaltinimai, kad lietuviai turėjo SS dalinius, G. Grušo atsisakymas nuo kopirmininko pareigų PLB spaudžiant, dėl Mažosios Lietuvos žymėjimo Lietuvos žemėlapiuose, dėl galimo arbitražo bendruomenių ginčui išspręsti. Diskusijose dalyvavo V. Izbickas, Jurgis Valaitis, vysk. P. Baltakis, T. Blinstrubas, L. Kriaučeliūnas, A. Regis ir kiti. Po diskusijų vysk. P. Baltakis plačiai nušvietė pasirengimą Lietuvos krikštui paminėti. Sudaryti trys komitetai, rašomos knygos, prašomas popiežius paskelbti enciklišką ir kt. Sąmata — $300,000.

Tautos fondas

Po pietų pertraukos antrasis posėdis pradėtas J. Valaičio, T. Fondo tarybos pirmininko, pranešimu, kuriame jis palietė fondo inkorporavimo, palikimų, santykių su VLIKu klausimus ir pasidžiaugė, kad fondo valdyba dirba pavyzdingai.

Valdybos pirm. J. Giedraitis pranešė, kad aukotojų ir aukų kiekis kyla. Kanados Tautos fondo atstovybėn įsijungė A. Firavičius 1969 m. vasario 12 d. Nuo to laiko per jį Kanados lietuviai TF suaukojo $420,000. Dabar, jam pasitraukus, Kanados įgaliotinio pareigas perėmė A. Patamsis, o Toronto — jaunosios kartos atstovas Aidas Vaidila.

1985 m. lapkričio 20 d. TF iždo buvo $190,000 ir Lietuvos laisvės iždo — $336,000. VLIKo veiklai remti ir ELTOS-VLIKo įstaigai išlaikyti reikia $200,000 per metus. TF šiuo metu turi 9 atstovybes, kuriose dirba apie 150 talkininkų. Testamentais iki šiol gauta $166,000 ir bus gauta dar $400,000. Pasiekus Lietuvos laisvės iždui vieną milijoną dol., jo palūkanos padengs žymią dalį VLIKo išlaidų. Beje, laisvės iždo kapitalas bus panaudotas atsikuriančiai Lietuvai paremti. Fondo sąskaitybą labai rūpestingai veda V. Kulpa.

A. Firavičius, pasitraukdamas iš TF talkininko pareigų, seime pasakė įspūdingą kalbą ir įteikė paskutinį jo surinktų kanadiečių aukų $100,000. Ta proga seimas jį išrinko VLIKo garbės nariu ir sugiedojo jam "Ilgiausių metų".

Prie pranešimų reikia paminėti platus VLIKo vicepirm. tarporganizaciniam reikalam V. P. Jokūbaičio pranešimas, išdalintas seimo nariam, tačiau į programą neįrašytas.

Kopenhagos tribunolas

Po 15 min. pertraukos įvyko simpoziumas tema: "Kopenhagos tribunolo, Baltijos taikos ir laisvės žygio atgarsiai besikeičiančioje Europos politikoje". Dr. J. Stikliorius supažindino su lietuviais, liudijusiais teisme: dr. Štromu, V. Štromiene, T. Venclova, K. Jokubynu ir B. Venclova. L. Grinius aptarė lietuvių įnašą organizuojant teismą ir išvyką. Ypatingai pabrėžė labai veiklią talkininkę kanadietę

(Nukelta į 5-tą psl.)

Rengiamasi Lietuvos krikščionybės sukakčiai

Vyskupas P. Baltakis apžvelgė ruošos darbus. Centrinės iškilmės — Romoje ir Čikagoje

JUOZAS ŠLAJUS

Centrinis Lietuvos krikščionybės sukakties komitetas Čikagoje jau turėjo tris visumos posėdžius. Lietuvos krikščionybės 600 metų sukaktis bus minima 1987 m. Romoje, Čikagoje ir kitur. Į centrinį komitetą jau yra įsiregistravusios 34 lietuviškos institucijos bei organizacijos. Vykdomąjį komitetą sudaro 17 darbuotojų. Visam šiam ruošos darbui vadovauja vysk. Paulius A. Baltakis.

Baigiamas sudaryti garbės komitetas, į kurį sutiko įeiti 11 aukštų dvasiškių bei pasaulėčių. Centriniam komitetui pirmininkauja dr. Linas Sidrys, o vykdomajam — Jonas Kavaliūnas. Yra sudarytos net devynios darbo komisijos. Žmonėse girdėti pasitenkinimas, kad jungiami visi trys krikšto tarpsniai — Mindaugo, Jogailos ir Vytauto.

Trečiasis centrinio komiteto posėdis įvyko Čikagoje 1985 m. lapkričio 30 d. lietuvių jėzuitų namuose (vykdomojo komiteto posėdžiai būna dažnesni). Posėdis simboliškai buvo pradėtas eiliuota malda, gauta iš Lietuvos "Rūpintojėlio skundas", kurią pasikeisdami skaitė kunigai, seselės ir kiti.

Vyskupo pranešimas

Pasveikinęs atvykusius iš tolimų gyvenviečių bei vietinius, vysk. P. Baltakis ypatingą padėką išreiškė komitetams ir komisijoms už rūpestingai atliekamą darbą. Apžvelgęs keletą krikščionybės istorinių aspektų, pareiškė, kad ir Lenkijoj rengiamas Lietuvos krikšto minėjimas. Be to, sužinojęs iš kun. P. Rabikausko, kuris skaitys paskaitą Paryžiuje prancūzų-lenkų simpoziume apie krikščionybę Lietuvoje. Tokie simpoziumai ten rengiami kasmet, pasirenkant skirtingą temą.

Italai katalikai, sužinoję apie rengiamą simpoziumą Prancūzijoje, taip pat rengia savo simpoziumą ta pačia tema — Lietuvos krikščionybės sukaktis. Kun. P. Rabikauskas ir ten skaitys paskaitą.

Vyskupas papasakojo apie lankymąsi V. Vokietijoje ir Romoje. V. Vokietijoje dalyvavo parapijos atstovų suvažiavime. Ten išrinkti 3 žmonės, kurie atstovauja visom lietuvių katalikų misijom tame krašte. Kartu su nauja Vokietijos sielovada (vadovauja kun. A. Bunga), V. Vokietijos Lietuvių Bendruomenės krašto valdyba sudarys Lietuvos krikščionybės sukakties komitetą.

Romoje spalio 30 d. buvo sukviesti visi Romoje gyveną lietuviai. Jie sudarė Lietuvos krikščionybės sukakties komitetą. Pirmininku sutiko būti naujasis kolegijos rektorius prel. A. Bartkus, vicepirmininkais — prel. L. Tulaba, prel. V. Mincevičius, sekretore dr. Vileišytė, ižd. — prel. A. Jonušas, nakvynių ir transportacijos — prel. K. Dobrovolskis ir kun. E. Putrimas.

Būdamas Romoje lapkričio 24 d., vysk. P. Baltakis turėjęs antrą susirinkimą, kur buvo painformuota kas daroma JAV-se ir kas padaryta Vatikane. Turėjo progą pasitarti Romoje ir su Lietuvos vyskupų konferencijos pirmininku arkiv. L. Poviloniu, kuris dalyvavo vyskupų sinode. Sutarė, kad Lietuvos krikščionybės sukaktis bus minima 1987 m. birželio 28 d., greičiausiai Kaune.

Esą prašyta, kad Lietuvos krikščionybės sukakties proga Šv. Tėvas paskelbtų specialų laišką, enciklišką ar pan., Dievo tarną arkiv. Jurgį Matulaitį paskelbtų palaimintuoju. Galimybė Šv. Tėvui aplankyti Lietuvą nenumatoma. Rusai bijo, kad Ukrainos (Kijevo Rusios) krikšto sukaktis 1988 m. gali sužadinti religinį atgimimą visoje Sovietų Sąjungoje.

Šv. Tėvas prašytas pradėti Lietuvos krikšto sukakties iškilmes Romoje birželio 14 d. Jei būtų leista kam nors atvykti iš Lietuvos arba kas nors norėtų nuvykti į Lietuvą, būtų dviejų savaičių tarpas tarp iškilmių Romoje ir Lietuvoje.

Vysk. P. Baltakis parašęs laišką Šv. Tėvui, prašydamas, jei laikas ir aplinkybės leistų, vadovauti pradinei iškilmei. Baigdamas pranešimą vyskupas paminėjo, kad iš JAV LB-nės naujosios valdybos gavęs raštą, užtikrinantį jos bendradarbiavimą. Kituose kraštuose pastebėjęs, kad susidomėjimas krikščionybės sukaktimi yra didelis.

Vykdomojo komiteto pranešimai

Vykd. komiteto pirm. Jonas Kavaliūnas darbų veiklos apžvalgoje paminėjo, kad religinė dalis yra pagrindinė, o kita — pagalbinė. Pasidžiaugė, kad posėdyje dalyvauja Lietuvos vyčių ir kitoje veikloje pasižymėjęs prof. Jokūbas Stukas ir Loreta Stukienė, kuriuos Šv.Tėvas pagerbė atitinkamais ordinais. Taipgi paminėjo dalyvaujančius prof. Adolfą Damušį ir jo žmoną, kurie taip pat buvo Šv. Tėvo įvertinti tokiais pat ordinais. Esąs baigtas atitinkamų pareigūnų bei darbuotojų telkimas.

Dėkojo kun. V. Dabušiui, gyv. Floridoje, sutikusiam vadovauti lėšų telkimui. Kun. V. Dabušis kalbėjo apie reikalingą jam pagalbą nelengvame darbe ir suminėjo, kad sukakties darbų sąmata sieks 300,000 dol.

Kun. Ignas Urbonas, ryšių su parapijomis komisijos pirmininkas, sekretorės Likanderienės padedamas, pradėjęs ryšius su parapijų klebonais. Visiem išsiuntinėjo raštus. Iš parapijų klebonų tikisi sulaukti reikalingos paramos.

Kun. A. Saulaitis, jėzuitų provincijolas, ir seselė Ignė Marijošiūtė, religinės komisijos vadovai, parodė religinių skaidrių ir pateikė anketą dėl religinės programos parapijoms; prašė pažymėti anketoj rekomenduotinas šešias temas, kurios būtų svarbiausios lietuvių išeivijai šiandieną.

V. Radžius pranešė apie muzikinę programą Čikagoje. Buvo įvairių pasisakymų. Atrodė, jog prie šio klausimo teks grįžti.

Vysk. P. Baltakis paaiškino, esą jau pirmajame posėdyje buvo nutarta, kad pagrindinis dviejų dienų minėjimas bus Čikagoje, o atskiri minėjimai galėtų būti Kanadoje, Niujorke ir kitur. Detalesnė programa apie minėjimą Čikagoje bus paskelbta daugiau priartėjus prie sukakties iškilmių.

Suvažiavime taip pat buvo aptarta leidinių bei kitų komisijų planuojami darbai. Tarp kitų paminėtinas prof. dr. Vytauto Vardžio ruošiamas veikalas (vienas anglų kalba, kitas — lietuvių). Numatytas išleisti 1986 m.

Loreta Stukienė, medalio komisijos pirmininkė, pateikė medalio projektą. Medalyje žymimas trimis tarpsniais vykęs Lietuvos krikštas. Projekto autorius — dail. A. Valeška.

Trijų tarpsnių Lietuvos krikšto minėjimas išeivijoj yra svarbus ir reikalingas juo labiau, kai pavergtame krašte rusiškasis komunizmas smaugia religinę ir tautinę laisvę. Krikščionybės sukakties minėjimas ten bus varžomas ir negalės būti reikiamo pobūdžio. Tad mūsų, išeivijos lietuvių, vieninga pareiga pagal savo išgales prie jo prisidėti savo darbu ir auka.

Bookbinding Studio
"SAMOGITIA"
meniškai įriša knygas bei žurnalus. Savininkas – lietuvis.
Telefonas **625-2412**
P. O. Box 1343, Postal Station "B"
Mississauga, Ontario L4Y 4B6

Optical Studio
OPTIKAS R. SCHMID
1586 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A7
(prieš Lietuvių Namus)
Telefonas 535-6252
Greitas patarnavimas, neaugštos kainos. Gaunami kontakto lęšiai (contact lenses).

Klivlando vyskupas ANTHONY PILLA sveikinasi su S. Ignatavičiumi, dalyvavusiu tos vyskupijos parapijų konferencijoje. Stebi V. Plečkaitis ir kun. G. Kijauskas, SJ Nuotr. V. Bacevičiaus

Reikia teisti Sovietų Sąjungą

Reikalauja prancūzų profesorius J. G. H. Hoffman

Paryžiuje leidžiamas pilietinių ir socialinių informacijų biuletenis "Cices", 1985 m. liepos 1 d. nr. (nr. 326) išspausdino Paryžiaus protestantų teologijos garbės profesoriaus J. G. H. Hoffmano straipsnį "Už prasižengimus pagrindinėm laisvių teisėm Sovietų Sąjunga turi būti teisiama."

Straipsnis yra dviejų didelių puslapių. Jame nurodoma, kad Otto von Habsburg iniciatyva Europos parlamente Štrasburge yra įsikūręs institutas, kurio tikslas — studijuoti klausimus, liečiančius Sovietų Sąjungą ir Rytų Europą. Ta iniciatyva buvo palankiai sutikta daugelio Europos tarybos narių, kaip ir Europos parlamento rezoliucija, priimta 1983 m. sausio 13 d.

Straipsnyje pažymima, kad eilė organizacijų ir tarptautinių komitetų 1985 m. vasario 25 d. kreipėsi į V. Vokietijos prezidentą ir parlamento biurą bei vokiečių partijas, kad panaikintų 1939 m. Ribbentropo-Molotovo sutartį, pagal kurią Baltijos kraštų likimas paliktas sovietų valdžios malonei.

Priminęs deportacijas ir prof. R. Vaštoko kalbą minint Vasario 16-ją Toronte, autorius kelia reikalą atnaujinti Niurnbergo teismą papildomiem karo nusikaltėliam teisti, nes anksčiau buvo ribotasi vien Trečiojo Reicho nusikaltėliais. Autorius dar pabrėžia, kad teisingumas turi būti taikomas visiem nusikaltėliam, ne vien žydų naikintojam.

Įdomus yra prof. Hoffmano priminimas, kokia buvo kelių jaunų prancūzų karininkų reakcija, kurie ankstų 1945 m. gegužės 8 d. rytą atvyko į Andre Philipp biurą, Liuksemburgo rūmuose (Prancūzijos senato patalpos), kur "mes svarstėme, kaip pagelbėti baltiečiams ūkininkams, pabėgusiems į Švediją, kuriuos Sovietų Sąjunga reikalavo išduoti pagal Jaltos konferencijoje jai duotus pažadus" ir kuriuos buvo numatyta apgyvendinti Prancūzijos pietvakariuose, kur nebuvo kam žemę dirbti. Tas projektas nebuvo įgyvendintas dėl komunistų intervencijos laikinajai Prancūzijos vyriausybei. Tie karininkai buvo atėję prašyti, kad ginklai nebūtų padėti, kol sovietų pajėgos nesusilauks tokio pat likimo, kaip Trečiojo Reicho. Jie tvirtino, kad abi totalistinės sistemos yra vienodos, nes baisumas hitlerinių koncentracijos lagerių yra toks pat, kaip ir sovietinių gulagų.

Kremlius, rašo autorius, siekia tik tylos ir užmiršimo to, ką jis yra padaręs, kaip jo imperija išaugo ant dešimčių milijonų žmonių aukų, kurie norėjo būti laisvi.

Autorius pamini, kad Prancūzijos vyriausybė, kaip ir kitos Vakarų vyriausybės, rezignuoja dėl sovietų laikysenos žmogaus teisių, ypač religinės laisvės srityje, lyg norėtų sakyti, kad nebėra gulagų, nebėra politinių kalinių. Tačiau žinome, jog Sovietų Sąjungoje yra per 2000 gulagų, 85 psichiatriniai centrai ir 273 kalėjimai, kuriuose vyksta smegenų perplovimas.

Autorius primena persekiojamus tikinčiuosius — katalikus, unitus, baptistus ir straipsnį baigia klausdamas, kodėl bendradarbiaudami su Sovietų Sąjunga mes nepaklausiame: "Kaine, ką tu padarei su savo broliu?" Kada pagaliau suprasime, jog pirmoji mūsų pareiga yra veikti, kad būtų "išvaduoti pavergtieji?"

L.P.I.

Vakarų Vokietijos kariuomenei 30 metų

Ir ji saugoja likusios Europos laisvę

J. KAIRYS

Ji buvo įsteigta 1955 m. lapkričio 12 d. Po II D. karo, kurį pradėjo Stalino įgalintas Hitleris ir kurį laimėjo įgalintojai su savo sąjungininkais, dėl pokarinės Vokietijos likimo buvo visokių projektų. Iš jų radikaliausias buvo Kremliaus. Pradžioje ir pastarojo sąjungininkai, atrodo, galvojo apie tokį pažabojimą Vokietijos, kuris neleistų jai kelti karų. Kremlius su savo sąjungininkais padalino nugalėtą Trečiąjį Reichą sritimis, kurias atskirai ir valdė.

Karo laimėtojai ir Berlyną buvo padalinę į keturias zonas, kurias pradžioje valdė bendrai. 1948 m. Kremliui pradėjus savąjį atskirai valdyti, 1950 m. jo buvusių karo sąjungininkų zonos buvo pdarytos V. Vokietijos kraštu, turinčiu savo konstituciją ir administraciją. 1961 m. Kremlius visiškai užsidarė savo zonoje ir sekančiais metais pradėjo atitvėrimą nuo savo sąjungininkų valdytos dalies mūro siena.

Kremlius savo gauta dalimi, atrodo, nebuvo patenkintas ir 1948 m. pradėjo Berlyno blokadą, bandydamas paglemžti sau šį miestą, per kurį būtų ėjęs ir į visą Vokietiją. Jo buvę karo sąjungininkai, supratę pastarojo užmačias, leido savo valdytom sritim susijungti ir sudaryti savarankišką federacinę Vokietijos respubliką.

Po respublikos sudarymo buvo įsteigta ir kariuomenė. Pastaroji telkiama pagal visuotinę karinę prievolę vyrams, sulaukusiems 18 m. amžiaus. Prievolininkams suteikta teisė ir atsisakyti nuo karinės tarnybos, kai ji prieštarauja šaukiamųjų sąžinei. Tai teisė, kokios pasaulyje niekad ir niekur nebuvo ir dar nėra. Pagal tą teisę, atsisakančių skaičius vis didėja. Todėl jau keliamas klausimas priimti ir moteris.

Kremlius savo valdytą sritį pavadino Demokratine Vokietijos respublika, nors demokratijos joje nėra, kaip ir pačioje sovietų imperijoje.

V. Vokietija turi būti kariškai stipri, nes, pasak Lenino, ji yra vartai į Europos užkariavimą. Sovietinei grėsmei atsverti reikia stiprios V. Vokietijos. Jei Sov. Sąjungai rūpėtų taika pasaulyje, atsisakytų imperialistinių kėslų, dekolonizuotų savo imperiją, leistų pavergtom tautom laisvai tvarkytis, kaip tai padarė buvusios kitos kolonijinės imperijos. Sovietų dekolonizacija išspręstų ir nusiginklavimo problemas, kurios iki šiol tebėra neišsprendžiamos.

V. Vokietijos ir jos kariuomenės įsteigimas, bendradarbiavimas su buvusiais Kremliaus sąjungininkais, įjungimas į Europos bendruomenę, Atlanto sąjungą įgalino Europą pagyventi be karų ir džiaugtis laisve. Jei ne Sov. Sąjungos gresiantis karinis ir ideologinis imperializmas, Europa ir JAV galėtų nusiginkluoti ir palikti kariuomenę tiktai vidaus tvarkai palaikyti.

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

RAŠYTOJŲ POKALBIAI

1985 m. lapkričio 18-21 d.d. Vilniuje įvyko VII-sis Sovietų Sąjungos ir JAV rašytojų susitikimas. Tie sovietinei propagandai tarnaujantys pokalbiai buvo pradėti 1977 m. Maskvoje ir tęsiami: 1978 m. Niujorke, 1979 m. — Batumyje, 1980 m. Los Angeles mieste, 1982 m. — Kijeve, 1984 m. — mažoje Kalifornijos vietovėje. Vilniškėje kompartijos spaudoje rašoma, kad amerikiečių rašytojų delegacijai vadovavo "visuomenės veikėjas ir kovotojas už taiką" N. Kazinsas. Kiti delegacijos nariai — S. Dreikas, Č. Fuleris, V. Gedis, V. Gesas, A. Ginsbergas, N. Jangas, D. Lourensas, A. Mileris, L. Okinklosas ir G. Solsberis. Iš lietuviška transkripcija pateiktų pavardžių lengvai tegalima išskirti dramaturgą Arthurą Millerį, lietuviams pažįstamą iš ten suvaidintos rusiškų žargonu pavadintos pjesės "Komivojažerio mirtis" ("Keliaujančio pardavėjo mirtis"). Sovietinę delegaciją, vadovaujamą N. Fedorenkos, sudarė rašytojai — Č. Aitmatovas, G. Baklanovas, I. Dračas, D. Kugultinovas, M. Sagatelianas, J. Zadurskis. Ton delegacijon buvo įjungti ir keturi Lietuvos atstovai — A. Laurinčiukas, A. Maldonis, E. Mieželaitis ir M. Sluckis. Pagrindinė pokalbių tema — "Rašytojo vaidmuo išsaugant bendražmogiškąsias vertybes". Neužmirštama pabrėžti, kad rašytojų susitikimas Vilniuje vyko tuo pačiu metu, kai Ženevoje tarėsi abiejų šalių vadovai — prez. R. Reaganas ir M. Gorbačiovas.

PANAUDOJO PROPAGANDAI

Susitikimas su amerikiečiais rašytojais Vilniuje turėjo propagandinį tikslą. Buvo norima parodyti, kad Lietuva ir jos sostinė Vilnius yra Sovietų Sąjungos dalis, jeigu Vilniuje oficialiai susitinka amerikiečių ir sovietų rašytojai. Svečius ten priėmė ir pasveikino okupantų sudarytos vilniškės aukščiausiosios tarybos prezidiumo pirm. R. Songaila. Jiems taipgi buvo leista susipažinti su Maskvos propagandon įkinkytu Vilniumi, jo teatrais, Trakais, Kaunu, Elektrėnais ir netgi Ėriškių kolchozu Panevėžio rajone, kur juos su duona ir druska sutiko pirm. A. Giedraitis, kalbėjęs apie nuostabų gyvenimą. Jo vadovaujamas kolchozas turi 4,6 milijono rublių metinių pajamų ir 1,6 milijono rublių gryno pelno. Esą amerikiečius stebino kolchozinis ūkininkavimas. Oficialieji rašytojų pokalbiai užbaigti Vilniuje delegacijos vadų pareiškimais. Rusas N. Fedorenka teigė, kad rašytojų pradėtas bendražmogiškųjų vertybių išsaugojimas užtikrins taiką pasaulyje. Panašias mintis dėstė ir amerikietis N. Kazinsas, užmiršdamas, kad tą taiką drumsčia okupacinė sovietų armija Afganistane, Maskvos kurstomos ir remiamos marksistinės revoliucijos.

MEDŽIOKLIŲ AUKOS

Gamtos apsaugos komiteto inspektorė Angelė Adomaitienė "Valstiečių laikraščio" skaitytojus supažindina su medžioklių aukomis 1985 m. Jų dažniausiai susilaukiama dėl saugumo taisyklių pažeidimo. Sausio 26 d. medžioklė Plungės rajono Milašaičių miške baigėsi varovo S. Razbadausko sužeidimu, kai V. Giliovas, netoliese išgirdęs šlamesį, spustelėjo gaiduką. Tada paaiškėjo, kad tą šlamesį sukėlė ne šernai, o juos varęs S. Razbadauskas. Liepos 23 d. pavakarę skaudi nelaimė įvyko Šiaulių rajone, prie Stripeikių miško. Namo pro kviečių lauką grįžo medžiotojai A. Kumpis ir V. Povilaitis. Netikėtai kviečiuose kažkas sušlamėjo. A. Kumpis, staigiai iššovęs, sunkiai sužeidė dvylikametį R. Višnarauską, kuris prisižirniavęs su savo vyresniuoju broliu grįžo namo. Berniukas mirė vežamas ligoninėn. Akmenėje gyvenantis medžiotojas S. Virkutis savo kieme šratiniu šautuvu bandė nušauti šunį. Dalis į kliūtį atsimušusio užtaiso sužeidė kaimyną V. Borusevičių. Ignalietis I. Morozovas Zarasų rajone mirtinai sužeidė G. Kovtuną, šaudamas į linijoje pasirodžiusią stirną. Rokiškietis J. Pečiūra, Kazliškio miške šaudamas į šerną, sužeidė A. Ramanauską. Liūdnai medžioklė baigėsi S. Gornostojui iš Šalčininkų: šovė į vilką, o mirtina kulka teko medžioklės draugui F. Staniuliui.

IGNALINA—VILNIUS

Atominę Ignalinos elektrinę su Vilniumi sujungė 150 kilometrų ilgio aukštos įtampos elektros tiekimo linija. Spaudoje rašome, kad šia linija elektros srovė įsilies į Sovietų Sąjungos energetinę šiaurės vakarų sistemą. Naujasis energijos "tiltas" Vilnių pasiekė dviem mėnesiais anksčiau numatyto termino. Atominė Ignalinos elektrinė tokiais energijos "tiltais" jau sujungta su Latvija ir Gudija. Pastarojon tiesiame dar viena aukštos įtampos elektros tiekimo linija.

PAGERBĖ KIPRĄ

Kipro Petrausko šimtųjų gimimo metinių proga Sovietų Sąjungos paštas išleido šiai sukakčiai skirtą atviruką su pašto ženklu. Atvirukas vartotojus pasiekė 1985 m. lapkričio 23 d. Atviruko pasirodymo proga tą dieną Vilniaus pašte specialiu antspaudu buvo žymima korespondencija. Atviruko priešinyje yra K. Petrausko portretas, ženkle — lyra, smuiko raktas, teatro uždanga ir kaukės. Prie piešinių pridėtas sukakties įrašas. Pranešime spaudai primenama, kad K. Petrauskas dainavimą studijavo Petrapilio konservatorijoje, debiutavo Didžiajame Maskvos teatre, dainavo Marijos teatro scenoje Petrapilyje, o nuo 1920 m. savo gyvenimą susiejo su Kaunu, tapdamas vienu Lietuvos operos ir baleto teatro įsteigėjų. Minimos jo gastrolės Europoje ir Amerikoje, dainavimas ir bičiulystė su F. Šaliapinu. Sovietų pašto kortelės ir ženklo išleidimą, matyt, norima pateisinti pastabėle, kad Kiprui Petrauskui buvo paskirta Sovietų Sąjungos premija už Apsišaukėlio vaidmens atlikimą M. Musorgskio operoje "Borisas Godunovas".

V. Kst.

Lietuvių ir kitų tautybių plakatai sovietų pavergtų tautų demonstracijoje Toronto rotušės aikštėje 1985 m. gruodžio 8 d. Demonstracijoje buvo reikalaujama laisvės sovietų okupuotiem kraštam **Nuotr. St. Dabkaus**

Aukojo "Tėviškės žiburiams"

$75: K. Grudzinskas; **$50:** KLB Sault Ste. Marie apylinkės valdyba, S. Kozlowski; **$35:** J. ir M. Giedziun; **$30:** Monika Jasionytė; **$20:** L. Gogelis, Z. Juškevičienė, Mrs. M. Kybranz; **$12:** B. Genčius.

$10: I. Stasiulis, A. ir V. Skabeikiai, K. Mažonas, O. Dabkienė, I. Šatrienė, V. Jungelevičienė, Mrs. S. Batkus, B. Čižikas, L. Špokas, J. Jagėla, F. Mockus, K. Gaputis, K. Butkus.

$7: M. Rybienė, P. Jakubauskas; **$6:** V. Gražulis; **$5:** J. Rutkauskas, St. Damulis, J. Ramoška, M. Matusevičienė, K. Žilvitis, Br. Mozūras, J. Virkietis, J. Yurkus, S. Vyšniauskas, J. Balsys, V. Zavadskas, Ed. Šileikis, A. Stulgienė, Kl. Liutkus; **$4:** A. Čepulis, J. Rovas, A. Sprainaitis, M. Žaliauskas; **$3:** A. Underys, E. Šilgalis; **$2:** C. Choromanskis.

Rėmėjo prenumeratą atsiuntė:

$40: A. Krakauskas, F. Jasys; **$35:** K. Ramonas.

$30: S. Paketuras, J. Zenkevičius, A. Laurinaitis, P. Laurinaitis, M. Kucinas, V. Morkūnas, E. V. Smilgis, V. Vaitkus, Alf. Patamsis, O. Kavaliauskienė, A. Gustainis, Z. Dobilas, P. Grunskis, M. Putrimas, J. Kriaučeliūnas, L. Kulnys, Vl. Kezys; **$26:** Mrs. V. Mossey, M. Vaškevičienė.

$25: B. Galinienė, A. Petraitis, O. Dementavičienė, E. Senkuvienė, E. Puodžiukienė, D. Jurkus, S. Kuzmickas, J. Skomantas, J. Tamoliūnas, Jonas Čipkus, Mrs. I. Ross, J. Rukšys, D. Zulonienė, A. Viskontas, V. Trečiokas, K. Žilvitis, S. Nedas, A. Vapsvienė, B. Stalioraitienė, J. R. Stalioraitis, Z. Girdauskas, M. Norkus, Kęst. Bartusevičius, Pr. Urbutis, I. Kerelis, P. Čiurlys, M. Petrulis, A. Gaidelienė, J. Rugys, Br. Kišonas, J. Govėdas, V. Januška, K. Čepaitis, K. Grudzinskas, A. ir V. Skabeikiai, G. Vidmantas, T. Varneckienė, J. Šeperys, J. Pargauskas, V. Kalendrienė, A. Kazilis, Vl. Eižinas, A. Čepaitis, M. Krivickas, M. Regina, P. Gulbinskas, Iz. Kandrotienė, J. Ažubalis, J. Žakevičius, K. Pajaujis J. Mickus, E. Šlekys, A. Sekonis, J. Karaliūnas, dr. A. Valadka, Jonas Stankaitis, A. Masiulis, J. Barakauskas, A. Zalagėnas, K. Gudžiūnas, A. Rubinas, Vyt. Montvilas, V. Ivanauskas, A. Žilėnas, O. Čerškutė-Spidell, J. Riauba, K. Mileris, Z. Orentas, E. Raudienė, Mrs. S. Batkus, Eug. Čepienė, J. Valiukienė, J. Zubrickas, L. Rudaitis, J. Baron, R. Česonis, J. Bersėnas, J. Čegienė, S. Šetkus, M. Šetkus, J. Skilandžiūnas, J. Starkevičius, A. Skardžius, L. Špokas, dr. J. J. Stukas, J. Stanius, Br. Užemis, A. J. Viskontas, K. Daukas, J. Uogintas, Ona Indrelienė, A. Elijošius, Iz. Girdzijauskas, St. Labuckienė, J. Stravinskas, V. Ikasala, K. Gudinskas, K. Gaputis, Vyt. Bilevičius, Ged. Melnykas, J. Sadauskas, G. Jezukaitienė, I. Kaliukevičienė, J. Kukutis, F. Kairys, M. Meškauskas, J. Misius, A. Ledienė, A. Nutautas, K. Meškauskas, Vl. Masiulis, prel. J. Bertašius.

Už dvejus metus po $25 rėmėjo prenumeratą atsiuntė: kun. dr. P. Ragažinskas, Pr. Juodienė, S. Stonkus.

Nuoširdus ačiū už paramą lietuviškai spaudai. Dėkojame visiems, kurie, siųsdami reguliarią prenumeratą, prideda ir auką.

Hamilton, Ontario

A. a. KOSTEI STANKIENEI mirus, reikšdami užuojautą jos sūnui Jonui Stankui ir jo šeimai, vietoje gėlių paaukojo Tautos fondui $25 Teodoras ir Joana Falkauskai iš Floridos.

A. a. ANTANUI PAULIUKUI iškeliavus iš šio pasaulio, reikšdami užuojautą jo žmonai Valei Pauliukienei, vietoje gėlių paaukojo Tautos fondui $15 Stasys ir Sofija Rakščiai, $10 — Zig. Didžbalis, Br. Ema Milašiai, Aug. Al. Patamsiai, Pr. Šimelaitis.

A. a. JUOZUI DOMEIKAI atsiskyrus su šiuo pasauliu, jo atminimui paaukojo Tautos fondui Egidijus Jankauskas ir šeima iš Mičigano $100, žmona Stefanija Domeikienė — $50, Juozas ir Elena Bubniai — $10, A. G. Vinerskiai — $5.

Už aukas visiems aukotojams nuoširdus ačiū.

Tautos fondo atstovybė Hamiltone

PADĖKA

Reiškiame nuoširdžią padėką už mums suruoštą malonią staigmeną — įkurtuvių vaišes, gėles ir puikią dovaną. Ypatingai nuoširdus ačiū mieliem rengėjam bei rengėjom už rūpestį, vargą ir darbą: Bronei Rukšėnienei, Birutei ir Feliksui Ankudavičiams, Aldonai Stungurienei ir visiems vienokiu ar kitokiu būdu prisidėjusiems, kurių nė nežinome. Taip pat dėkojame visiems dalyvavusiems vaišėse ir Vytautui Pečiuliui už tartą žodį. Ačiū ir tiems, kurie prisidėjo, bet negalėjo dalyvauti.

Štai tie, kuriems priklauso nuoširdi mūsų padėka: F. Ankudavičiai, V. Apanavičiai, P. Balytos, M. Daukšienė, A. Dziemionai, P. Gurkliai, J. Kaleininkai, J. Kamaičiai, P. Kareckai, V. Kekiai, A. Krakauskai, D. Kraučiūnai, B. Mačiai, J. Pečiulienė, V. Pečiuliai, S. Prakapai, A. Pranckūnienė, G. Remeikiai (Sudbury), J. Rudaičiai, B. Rukšėnienė, V. Skvereckai, V. Stepšiai (Sudbury), A. Stunguriai, St. Tolvaišos, A. Zimnickai.

Ačiū ir gražiam jaunimui, kuris atsilankė su tėveliais. Taip pat dėkojame Hamiltono Aušros Vartų parapijos klebonui kun. J. Liaubai, OFM, už pašventinimą mūsų namo, B. Rukšėnienei už pasirūpinimą tuo reikalu.

Jūsų nuoširdumas paliko mumyse neišdildomą prisiminimą.

Čebatorių šeima

Delhi-Tillsonburg, Ont.

KLK MOTERŲ DR-JOS SKYRIUS su rudens sezonu atgaivino savo veiklą. Turėjo du visuotinius susirinkimus, kuriuose nustatė ateities darbų planą. Suruošė tradicinius parapijos pietus, davusius gražų pelną savo parapijai paremti. Tillsonburgo apsipirkimo centre suorganizavo sėkmingą kepinių ir rankdarbių išpardavimą. Darbščios narės dalyvauja visur, kur jų pagalba yra reikalinga. Jų rūpesčiu sekmadieniais po pamaldų jaukioje parapijos salėje visi gali pasivaišinti kava, užkandžiais ir pabendrauti vieni su kitais.

Šių metų valdyboje yra: pirm. A. Ratavičienė, vicepirm. V. Lapienienė, sekr. D. Norkienė, ižd. E. Rugienienė, narės — A. Aleliūnienė ir B. Rudokienė.

DR. O. GUSTAINIENĖ (iš Toronto) centro valdybos pirm. dalyvavo moterų šventėje gruodžio 8 d. parapijos salėje. Ji kalbėjo apie ateinančią Lietuvos krikšto sukaktį. Primindama kai kuriuos istorijos įvykius, ji apibūdino svarbią tos sukakties reikšmę. Ji pabrėžė, kad reikia visiems atsinaujinti tikėjime, kuris turi visada augti ir stiprėti.

Skyriaus pirmininkė nuoširdžiai padėkojo viešniai, kuri jau kelis kartus pakviesta į šią apylinkę yra atvažiavusi su įdomiomis paskaitomis.

LIETUVIŠKOS MOKYKLOS klausimas staiga iškilo jaunų šeimų tarpe Delhi apylinkėje. Susidarė tinkamas skaičius mokyklinio amžiaus vaikų, kurių tėvai sutinka juos leisti mokytis lietuvių kalbos. Jaunos organizatorės — I. Lukošienė ir K. Stankienė su kitų pagalba stengiasi įsteigti lietuvišką mokyklą. Jos aplankė Toronto Maironio mokyklą, kurioje susipažino su naujais mokymo metodais. Mokyklos vedėja G. Paulionienė jas nuoširdžiai globojo, vedžiojo po klases ir davė daug naudingų patarimų, net padovanojo po gražų mokyklos metraštį, įvairių konspektų pavyzdžius ir kai kurias knygas. Toronto Maironio mokykla paliko labai šviesius įspūdžius, atrodė puikiai organizuota, turinti daug įdomių mokytojų ir padėjėjų, o taip pat gražaus jaunimo, besimokančio lietuvių kalbos, papročių, dainų ir kitų dalykų. Mokyklos vedėjai Delhi atstovės liko labai dėkingos už viską ir grįžo namo pilnos vilčių įgyvendinti savo užsibrėžtus tikslus.

PARAPIJOS CHORAS dalyvavo kalėdiniame parengime Ontario tabako muziejuje Delhi mieste gruodžio 19 d. Ten buvo surengtos lietuvių ir ukrainiečių tautinės parodos ir giedamos kalėdinės giesmės.

Choras gieda per pamaldas lietuviškoje šventovėje. Šiuo metu choras padidėjo dviem naujais choristais — A. Lapėniene ir V. Galecku. Choras ir vadovė V. Garnelienė labai džiaugiasi turėdami juos savo tarpe.

KLB APYLINKĖ turi naują valdybą: pirm. B. Vytienė, vicepirm. K. E. Lukošius, sekr. S. Steigvilienė, ižd. V. Vytas, parengimų vadovas V. Galeckas. Delhi apylinkės lietuviai dėkingi buvusiai valdybai už nuoširdų darbą, ypač buvusiam pirmininkui J. Lukšiui, linki gerai pailsėti ir vėl grįžti į buvusias pareigas renkant sekančią valdybą. **Kor.**

Metinė "TĖVIŠKĖS ŽIBURIŲ" prenumerata – $20, JAV-se – $20 amerikietiškų. Naujam skaitytojui – $15.00.

Įvedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisymo ir skardos darbus
(Esu "Union Gas" atstovas)
Jurgis Jurgutis
Tel. 383-9026
154 Darlington Dr.
Hamilton, Ontario L9C 2M3

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose –

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais – nuo 10 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais – nuo 10 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais — nuo 10 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto.
Liepos-rugpjūčio mėn. uždaryta.

AKTYVAI PER 22 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:		IMAME UŽ:	
indėlius (P.C.A.)	5%	nekiln. turto pask.	10%
santaupas	6%	asmenines paskolas	12%
kasdienines palūkanas už santaupas	5½%	*Nemokamas pilnas čekių patarnavimas.*	
term. indėlius 1 m.	9%	*Nemokama narių gyvybės*	
term. indėlius 3 m.	10%	*drauda pagal santaupų*	
reg. pensijų fondo	7½%	*dydį iki $2.000.*	
90 dienų indėlius (minimum $5.000)	8%	*Nemokama asmeninių paskolų drauda iki $25.000.*	
Reg. pensijų 1 m.	9%		

"AUDRA" TRAVEL
IR KELIONĖS Į LIETUVĄ IR KITAS ŠALIS
AUDRA TRAVEL PASAULIO
CORPORATION
sveikina visus lietuvius su šv. Kalėdomis,
Naujais metais ir siūlo naujas, įdomias keliones
Į LIETUVĄ 1986

Išvyksta	Grįžta	Išvyksta	Grįžta
Balandžio 17	Balandžio 28	Liepos 10	Liepos 21
Gegužės 12	Gegužės 27	Liepos 18	Rugpjūčio 3
Gegužės 30	Birželio 15	Rugpjūčio 11	Rugpjūčio 28
Birželio 30	Liepos 16	Rugsėjo 5	Rugsėjo 21
		Spalio 2	Spalio 13

Mūsų biuras:
- Pageidaujantiems paruošia individualias keliones į Lietuvą ir į kitas pasaulio šalis.
- Žiemos metu specializuojasi kelionėse į Pietų Ameriką, Karibų salas, Havajus bei kitur.
- Sutvarko vizas bei dokumentus iškvietimams.
- Priima užsakymus vertimams į kitas kalbas.
- Tarpininkauja suteikiant giminėms Lietuvoje labai naudingą finansinę paramą, nuperkant dovanas, automobilius, tvarkant palikimus.

Visais atvejais garantuojamas sąžiningas ir konfidencialus patarnavimas.
Smulkesnes informacijas teikia
AUDRONĖ, JŪRATĖ ir kiti darbuotojai adresu:
1576 Bloor St. West, Toronto, Ontario, Canada, M6P 1A4
(priešais Lietuvių namus)
Tel. (416) 532-8772 arba **(416) 537-3060**
Telex 06-986766 TOR
Kelionių įstaigos registracijos numeris — 2159872

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Naujuoju JAV LB krašto valdybos pirmininku išrinktas Algimans Gečys sudarė pilną valdybos narių sąrašą, kurį korespondenciniu balsavimu patvirtino JAV LB tarybos nariai. Naująją JAV LB krašto valdybą sudaro: pirm. Algimantas Gečys, jo pavaduotojas ir būsimasis valdybos pirmininkas antrojoje veiklos dalyje Vytautas Volertas, vicepirm. finansų reikalam Bronius Juodelis, vicepirm. informaciniam reikalam Juozas Kojelis, vicepirm. organizaciniam reikalam Jonas Urbonas, vicepirm. specialiem reikalam dr. Viktoras Stankus, sekr. ir reikalų vedėjas Bronius Krokys, protokolų sekr. Liuda Rugienienė, ryšininkas Vašingtone Algimantas Gureckas, kultūros tarybos pirm. Ingrida Bublienė, visuomeninių reikalų tarybos pirm. Ignas Budrys, religinių reikalų tarybos pirm. kun. Viktoras Dabušis, švietimo tarybos pirm. dr. Jonas Račkauskas, socialinių reikalų tarybos pirm. Danguolė Valentinaitė. Naujoji valdyba pareigas perėmė 1985 m. gruodžio 7-8 d.d. Klivlande.

Tautinėms lietuvių kapinėms Čikagoje šiais metais sukaks 75 metai. Deimantinės sukakties minėjimu rūpinasi pirm. Vyto Uznio vadovaujama komisija su narėmis Aldona Daukiene ir Emilija Petraitiene. Leidinį, apimantį kapinių istoriją ir sveikinimus, ruošia G. Lazauskas, M. Batutis ir A. Daukienė. Sukakties iškilmės numatomos kapinių lankymo dieną.

Metinis JAV lietuvių fondo pobūvis įvyko Tautiniuose lietuvių namuose Čikagoje. Fondas dabar turi 5.669 narius, kurių skaičius 1985 m. padidėjo 109. Iki 1985 m. lapkričio 15 d. aukų gauta $165.480. Vien tik pirmojoje lapkričio pusėje fondan įplaukė $26.293. Bendras kapitalas dabar siekia $3.267.777, išdalinta finansinė parama — $1.537.586. Buvo pranešta, kad stipendijom paskirta $36.000. Jas gavo 39 studentai. Pagrindins dėmesys teko studijuojantiem lituanistiką. Meninę programą pobūvyje atliko Violetos Karosaitės baleto studijos mokiniai. Lietuvių fondo valdybos pirm. dr. A. Razma padėkojo visiems vakaro dalyviams ir programos atlikėjams, reikšdamas viltį, kad netrukus bus sutelktas $5 milijonų kapitalas. Tada JAV lietuvių fondas lietuviškiems reikalams kasmet galės paskirti po pusę milijono dolerių.

Klivlando baltiečių komitetas, vadovaujamas pirm. Algimanto Pautienio, surengė pobūvį Lietuvių namuose. Jame kalbėjo valstybinio universiteto Kente baltistikos katedros vedėjas prof. dr. H. Hochhauseris, prašydamas estus, latvius ir lietuvius padovanoti knygų savo kalbomis universiteto bibliotekai. Vakaro programą atliko latvis pianistas ir estas komikas, lietuvių jaunų vyrų grupė "Uždainuokim", programon įtraukusi ir vieną latvišką dainą. Programą papildė Mirga Bankaitytė, akompanuojama pianistės Danutės Liaubienės.

Venezuela

Latvijos nepriklausomybės metinių proga dienraštis "La Religion" 85.XI.17 laidoje išspausdino visą puslapį užimančią dr. V. A. Dambravos kalbą, pasakytą sukakties minėjime. Joje suminėti praeities ir dabarties įvykiai, apimantys visas tris Baltijos valstybes. Atskirame kertiniame straipsnelyje įdėtas platokas Baltijos valstybių praeities paaiškinimas. Dr. V. A. Dambravos kalba pavadinta "Kova, kuri dar nepasibaigė". Prie jos yra ir kalbėtojo nuotrauka.

Brazilija

Popiežius Jonas-Paulius II, praėjusį rudenį kalbėdamas maldininkų miniai Šv. Petro aikštėje Romoje, pareiškė savo susirūpinimą okupuota Lietuva. Sao Paulo lietuviai, 1985 m. rugsėjo 8 d. Šv. Kazimiero parapijoje švęsdami Švč. Mergelės Marijos gimtadienį ir Tautos šventę, Jonui-Pauliui II parašė padėkos laišką. Neseniai per Vatikano nunciatūrą buvo gautas atsakymas, dėkojantis už Brazilijos lietuvių dėmesį. Jonas-Paulius II užtikrina tolimesnes savo maldas ir linki, kad artėjanti Lietuvos krikšto sukaktis atnaujintų pasitikėjimą Dievu, sustiprintų meilę krikščioniškam gyvenimui.

Urugvajus

Montevideo lietuvius iš netoli esančios Argentinos sostinės Buenos Aires aplankė Susivienijimo lietuvių Argentinoje vaikų ir jaunių ansambliai su palydovais. Svečius sutiko Urugvajaus lietuvių kultūros draugijos pirm. L. Petrauskaitė-Olivera bei kiti kolonijos veikėjai. Šeštadienio vakaras tapo pavasario švente, kurioje programą atliko ne tik SLA vaikų bei jaunių ansambliai, bet ir vietinės jėgos — vaikų "Rintukai" ir jaunasis "Ąžuolynas". Svečiai, kuriuos priglaudė Montevideo lietuviai, namo buvo išlydėti tik vėlyvą sekmadienio popietę. Abi lietuvių kolonijas skiria upė Rio de la Plata, toje vietoje turinti apie 100 mylių pločio.

Australija

Lietuvių informacijos biuras jau pradeda darbą. B. Birštonienei, ruošiančiai apžvalgą leidiniui apie pokarinius ateivius, jis padėjo gauti tikslius duomenis, nes šis leidinys bus naudojamas ir mokyklose. Vasario 16 proga visuose didesniuose Australijos dienraščiuose bus įdėtas apmokamas skelbimas apie sovietų okupuotos Lietuvos laisvės kovą, okupantų atneštą priespaudą, žmogaus teisių paneigimą. Skelbimas primins, kad daugiau informacijos galima gauti Lietuvių informacijos biure. Australams bus paruošta ir išleista informacinė brošiūra anglų kalba. Jos išlaidoms padengti renkamos aukos. Iš Australijos lietuvių fondo jau gauta $1.000 auka, iš "Talkos" kredito kooperatyvų Melburne ir Adelaidėje — $600, iš I. Račiūno — $55.

Į Australijos lietuvių dienas bus įjungta vaikų vaidybos popietė 1986 m. gruodžio 30 d. Popietės vadove pakviesta mokytoja Julija Lašaitienė. Laukiama atskirų grupių paruoštų 10-15 minučių vaidinimėlių, kurių temas galima imti iš Lietuvos istorijos, pasakų, liaudies humoro. Lietuvių dienų rengėjų komitetas jau gavo $500 auką iš Bankstowno savivaldybės.

Pirmosios Vinco Kazoko mirties metinės 1985 m. lapkričio 3 d. paminėtos Sydnėjaus Bankstowne, velionies sodyboje. Ten susirinko keliasdešimt jo bendradarbių ir bičiulių ne tik prisiminti mirusio poeto, žurnalisto ir redaktoriaus, bet ir pasirūpinti jo palaikų pelenais. Jie perkelti į Kazio Belkaus pagamintą dvistogį koplytstulpį, pastatytą toje vietoje, kur velionis bedirbdamas sukrito.

Australijos lietuvių fondo valdyba $3.000 auką lituanistiniam švietimui gavo iš Vaclovo Grigonio. Valdyba dabar planuoja tos dovanos paskirstymą. ALB krašto valdybai jau pasiųsta $750. V. Grigonis yra nuoširdus Australijos lietuvių fondo narys ir rėmėjas, lig šiol jam paaukojęs $4.315.

Britanija

Mančesterio ramovėnai nuo 1957 m. dalyvaudavo žuvusių britų karių pagerbime ir vainiko padėjime prie paminklo. Pirmą vainiką 1957 m. antrąjį lapkričio sekmadienį Mančesterio Šv. Petro aikštėje padėjo dabar jau miręs ramovėnų pirm. Vladas Kupstys, lydimas tautiniais drabužiais pasipuošusių lietuvaičių Elytės Venskutės ir Bernadetos Navickaitės. Vėliau vainikas kasmet būdavo padedamas Eccles mieste, kuris dabar sujungtas su Salfordu. 1985 m. iškilmėse nebuvo dalyvauta. Ramovėnai negavo kvietimo. Ateityje taipgi žadama nedalyvauti, nes daug ramovėnų jau paseno. Jiems sunku dalyvauti eitynėse vėlyvą rudenį, kai dažnai būna drėgnas, šaltas ir lietingas oras.

Londono lietuvius išjudino vysk. A. Baranausko sukakčiai skirta vakaronė Šv. Kazimiero lietuvių parapijos svetainėje. Antroji kultūrinė vakaronė "Lietuviška žiema" įvyks sausio 25, šeštadienį, 5 v.p.p. Tą lietuvišką žiemą padės atkurti istoriniai šaltiniai, tautosaka, lietuvių rašytojų poezija ir proza. Prgramą vėl paruoš dail. Marija Barėnienė.

Baltiečių taryba Londone nori suorganizuoti bendrą Baltiečių dieną, kurioje lietuviai, latviai ir estai kartu garsintų savo tautų laisvės siekius ir turėtus laimėjimus parodomis, meniniais pasirodymais bei kitais kultūriniais renginiais. Problemą sudaro bendros datos pasirinkimas. Sibiriniai trėmimai tokiai dienai netinka. Buvo pasiūlyta rugsėjo 12 d., primenanti užsienio reikalų ministerių 1934 m. Ženevoje pasirašytą Baltijos valstybių santvarvę. Deja, ši data per daug arti mūsiškės Tautos šventės, kurią lietuviai mini atskirai. Jieškoma visiems baltiečiams priimtinos datos.

Lietuvis Kanados vyskupų tarnyboje

Pokalbis su Jonu Abromaičiu, dirbančiu naujo katekizmo paruošime ir jaunimo auklėjimo srityje

SESUO IGNĖ MARIJOŠIŪTĖ

Žmonės renkasi darbo sritis įvairių motyvų vedami. Vieni iš būtinumo, kiti iš malonumo. Vienam darbas tampa iššūkiu, nes dirbdamas jis pats toliau lavinasi, kitas dirba tam, kad uždirbtų duoną arba "gerą pinigą". Nemažas skaičius turi pasitenkinti gautu darbu grynai aplinkybių verčiami.

Su kai kuriais amatais ir profesijomis esame apsipratę, tačiau kai užtinkame pasaulietį, dirbantį visą laiką religinėje srityje ir gyvenantį tikėjimo rūpesčiais, nustembame, o kai sužinome, kad lietuvis . . . trūksta žodžių!

Vartydama liturginį Kanados leidinį "Living With Christ", užtikau reklamą, skelbiančią jaunimo suvažiavimą (1985 m. yra paskelbti Tarptautiniais jaunimo metais). Šiuo suvažiavimu rūpinasi Kanados vyskupų konferencija, o koordinuoja Jonas Abromaitis. LIETUVIS! Jau metai, kai džiaugiamės, kad lietuviams naujai paskirtas vyskupas P. Baltakis yra pilnateisis Amerikos vyskupų konferencijos narys. Ir štai lietuvis koordinuoja suvažiavimą Kanados vyskupų vardu!

Perskaičiusi šią žinutę, kreipiausi į Joną Abromaitį su sekančiais klausimais.

— Jonai, kur teko mokslus eiti? Paaiškink, kaip pavyko Tau gauti darbą Kanados vyskupų konferencijoj? Kas paskatino susidomėti šiuo darbu?

— Į Kanados vyskupų konferencijos darbus patekau ne iš karto. Dar studijuodamas ekonomiją Montrealio McGill un-te, jaučiau norą dirbti žmonėms. Baigęs un-tą, nutariau stoti į Šv. Augustino seminariją Toronte. Po metų teologijos studijų įstojau į jėzuitų naujokyną. Jėzuitų vienuolijoje praleidau šešerius metus: dėsčiau aukštesniojoje mokykloje, ruošiau indėnų vaikus sakramentams, pasiekiau filosofijos magistro laipsnį Spokane. Nors buvau laimingas su jėzuitais, kažkaip neturėjau vidinės ramybės. Daug meldžiaus, mąsčiau ir nutariau iš jėzuitų pasitraukti. Persikėlęs į Otavą, susisiekiau su Otavos arkivyskupu ir Centrine religinio auklėjimo įstaiga, pareikšdamas norą dirbti religinėje srityje. Netrukus arkivyskupas pakvietė mane būti jo asmeniniu sekretoriu, o Centrinė religinio auklėjimo įstaiga pasiūlė redaktoriaus vietą ruošiant kanadiečiams katekizmą. Pastarąjį siūlymą priėmiau. Po pusantrų metų man pasiūlė direktoriaus asistento vietą ruošti jaunuoliams religinio auklėjimo programą. Tą darbą tebedirbu ir dabar.

— Kokie Tavo uždaviniai šiame religinio auklėjimo centre?

— Kanados vyskupų konferencija yra patariamoji institucija, jungianti visus Kanados vyskupus. Centrinė religinio auklėjimo įstaiga apima katechetinę bei religinę auklėjimo užduotį. Ši įstaiga parūpina visai Kanadai katechetinę programą, pradedant priešmokykliniu amžiumi, baigiant suaugusiais. Programa turi tikti mokykloms, parapijoms ir šeimoms. Organizuojam tikinčiųjų konferencijas, paruošiam mokytojus ir katechistus, pagal regijoninius poreikius talkinam religiniame auklėjime.

Šiuo metu kreipiam daug dėmesio į suaugusių tikėjimo ugdymą. Kai tėvai yra sąmoningi ir jautrūs dvasiniuose klausimuose, vaikų tikėjimas labiau bręsta. Mes stengiamės sekti Jėzaus metodu: Jis mokė suaugusius ir žaidė su vaikais, mes praeityje dažnai mokėm vaikus ir "žaidėm" su suaugusiais. Ieškome pusiausvyros. Šis darbas nuolat keičiasi, žiūrint kokie Kanados tikinčiųjų poreikiai.

Šiuo metu koordinuoju naujo katekizmo rašymą VII, VIII ir IX skyrių jaunuoliams. Įjungiam daugybę asmenų iš įvairių sričių: vyskupus, teologus, mokytojus, šeimas, pačius vaikus. Parašę išbandom, perrašom, taip kad tarnautų kuo plačiau. Katekizmui išėjus, mūsų laukia kiti darbai: supažindinti visuomenę su nauja programa, parodyti katekistams, kaip ją efektingai naudoti.

— Kanada pasižymi parama etninėm grupėm. Kiek etninis veiksnys įeina į įvairias svarstybas ir organizuojamas religines programas?

— Kanada yra mozaika etninių grupių. Nors vyrauja prancūzai ir anglai, kyla reikšmė vietinių indėnų ir eskimų kultūrų, europiečių, azijiečių bei afrikiečių ateivių. Vyskupai etnines grupes remia ir skatina garbinti Dievą sava kalba ir savu įprastu būdu. Bet tai daro primindami, kad puoselėdami savas kultūrines tikėjimo išpažinimo išraiškas, neužsidarytų savoje grupėje, pamiršdami visuotinę K. Bendriją ir jos rūpesčius.

Evangelija jautri žmonėm varge, skurde; iškelia netiesą, priespaudą. Pati K. Bendrija vis labiau išgyvena pareigą atsiliepti į socialines negeroves. Technikos dėka pasaulis pasidarė lyg vienas miestas. Matydami Afrikos badaujančius ar kitas nuoskaudas, turėtume atsiliepti į tai, lyg jie būtų mūsų broliai bei seserys. Mūsų kultūrinis įvairumas turėtų sužadinti jautrumą vienas kitam. Šis ryšys tarp tikėjimo (socialinio teisingumo, taip aiškiai Evangelijose parodyto) ir socialinės padėties susilaukia iš vyskupų didelio dėmesio, nes tai Evangelijos esmė, apimanti visus ir visa tai, kas esame.

— Otavoje yra kukli, bet veikli lietuvių kolonija. Ne per seniausiai ten įsikūrei ir augini šeimą. Ar turi galimybių įsijungti į šios kolonijos lietuviškąjį gyvenimą? Ar teką nors religinio suorganizuoti Otavos lietuviams?

— Kai 1981 m. atvykau į Otavą, įsijungiau į KLB Otavos apylinkės valdybą. Ten susipažinau ir vėliau vedžiau Giedrę Vasiliauskaitę, kuri taip pat buvo LB valdybos narė. Lietuvių bendruomenė negausi, pažįstame vienas kitą ir dirbame kartu, kiek kuris galime.

Dalis lietuvių bendruomenės susirenkame kartą per mėnesį šv. Mišiom. Be šių mėnesinių šv. Mišių, retkarčiais Krikšto ir Santuokos sakramentų, beveik jokių kitų religinio pobūdžio susitikimų nėra.

Giedrė ir aš priklausome vietinei Otavos parapijai, kurioje įsijungėm į liturgijos planavimo komitetą, organizavom maldos budėjimą už taiką, rūpinomės jaunimo choru. Šiuo metu padedam tėvams pasiruošti savo vaikų krikštui. Mudu mielai ką nors veiktume lietuviškoje parapijoje, jeigu tik būtų noro ką nors religinio suorganizuoti.

— Savo darbe susiduri su svarbiais religiniais uždaviniais. Kaip palygintumei kanadiečių ar kitų etninių grupių dvasinį gyvenimą su lietuvių? Kas, Tavo manymu, lietuviams būtų naudinga ir reikalinga?

— Į šį klausimą nelengva atsakyti. Kaip galima pasverti ar palyginti pavienio žmogaus ar grupės tikėjimą su kitais? Ar apklausinėjimas anketos forma duoda mums tikrą vaizdą? Ar mes skaičiuojam, kiek žmonių lanko pamaldas? Ar galima apie tai spręsti, stebint tikinčiųjų įsijungimą į parapijos įvairius patarnavimus? Ar konkretūs darbai, siekiant taikos ir teisingumo apsprendžia žmogaus tikėjimą? Visa tai gali padėti apčiuopti bendruomenės nuotaikas, bet lyginti yra neįmanoma.

Man atrodo, gyvas tikinčiųjų bendruomenės tikėjimas apčiuopiamas ne tiek bandant lyginti su kita grupe, kiek žiūrint į atsiliepimą Evangelijai ir savo pašaukimui. Kaip asmuo yra apdovanotas savitu būdu ir pagal tai patiria gyvenimo paskirtį, taip ir bendruomenė, apdovanota savitu charakteriu, yra kviečiama naudoti tas pajėgas bendram gėriui, sekant Kristumi.

— Būtų gera matyti lietuviškas parapijas siekiant gilesnio teologinio supratimo ir dvasinio atsinaujinimo. Jau 20 metų prabėgo nuo Vatikano II. Ar mes pažįstam šios santarybos esmines mintis, ar tik altorius atsukome į žmones? Kaip ši santaryba mus paskatino brėsti dvasiškai? Kai skaitom Šv. Raštą, ar girdim Jėzaus mums tariamą kvietimą? Kiek mūsų gyvenimas (asmeninis ir bendruomeninis) atspindi Evangelijos kvietimą į tikėjimą ir teisingumą?

Man norėtųsi, kad lietuviškos parapijos taptų tikrai krikščioniškom bendruomenėm, kurios susirenka švęsti Gerosios Naujienos, meldžiasi ir kitus įjungia į bendrą maldą, rūpinasi vargšais ir kitais nelaimingaisiais. Bendruomenė, susirinkusi sekmadieniais maldai, tampa kitiems ženklu. Bet koks tai ženklas? Ar matosi jame Kristus gyvas mūsų tarpe? Kiekvienas tikintysis turi padėti kurti šį regimą Kristaus buvimo ženklą ir jį savo tarpe įkūnyti.

Jėzus atėjo tarnauti, ne kad Jam būtų tarnaujama. Kunigas mūsų tarpe yra tas, kuris padeda, tarnauja — tai Jėzaus buvimo ir veikimo ženklas. Savo Krikštu mes visi dalijamės šia Kristaus kunigyste. Reikėtų, kad lietuviškose parapijose Krikšto sakramentas būtų rimtai priimtas su visomis pareigomis, teisėmis ir atsakomybe, kad kiekvienas pakrikštytasis pajustų savo vietą bendruomenėje, atrastų kur ir kaip gali prisidėti. Kai kas yra bandoma, bet dar daug reikia pastangų.

Man būtų džiugu matyti, kad suaugusių tikėjimas įsiliepsnotų, atgytų. Be šio drąsaus, veiksmingo, pasiaukojančio tikėjimo ženklo, jaunimas nesuinteresuotas ir nenori prisijungti. Jie ieško gyvo tikėjimo, vilties, prasmės. Visi vadovėliai visame pasaulyje nepaveiks jaunos širdies be gyvo tikėjimo liudijimo. Tikėjimas gimdo tikėjimą, todėl suaugusių tikėjimo būklė tokia svarbi jaunimui. Visos šios mintys tinka ne vien lietuviams, jos tinka visiems apskritai.

— Artinasi 600 metų Lietuvos krikščionybės sukaktis (1987 m.). Ką pasiūlytumei ir kaip reikėtų paminėti šią sukaktį dvasiniu požiūriu? Kuo būtų galima pasidžiaugti? Ką, Tavo manymu, reikėtų sustiprinti?

— Lietuvių tautos istorija turtinga ir svarbi. Mes turime vertingų tradicijų, mums reikia į tai atkreipti dėmesį, tuo džiaugtis ir švęsti. Bet turint 600 metų istorijos, gali kilti pavojus pasilikti istoriniame žvilgsnyje ir jame įklimpti, nepajudėti. Praeitis turi tapti šios dienos paskatinimu. Svarbu neapsiriboti minėjimais, kalbomis ir panašiai. Tegul 600 metai būna mums šaltinis naujam gyvastingam religiniam gyvenimui.

Būtų gera, jeigu kiekviena lietuviška parapija ryšium su Lietuvos krikščionybės sukaktimi apmąstytų Vatikano II dokumentų viziją, peržiūrėtų savo tikėjimo brendimą, įvertintų savo poreikius, pajėgas ir žiūrėtų, kas reikalinga dvasiniam augimui. Būtų gera, kad vietinės parapijos pradėtų judėti ir jieškotų būdų atsigaivinti per maldą, svarstybas, bendrą jieškojimą, kad visa tai pasitarnautų mūsų būsimai kartai.

Toronto lietuvių kredito kooperatyvui "Parama"

reikalinga tarnautoja arba tarnautojas.

*Pirmenybė turintiems patyrimo banke ar buhalterijos darbe, kalbantiems lietuviškai ir angliškai. Kreiptis į vedėją tel. **532-1149** arba **532-8723.***

"Nepriklausomos Lietuvos" redaktorė BIRUTĖ NAGIENĖ kalba su Ontario kultūros ir pilietiškumo ministere dr. LILY MUNRO Toronto Lietuvių namuose surengtame spaudos vakare, skirtame "NL" 45 metų sukakčiai paminėti
Nuotr. St. Dabkaus

Dainavos šalies sūnus

A. a. mokytojas-karininkas Edmundas Miliauskas

J. MOCKEVIČIUS

1985 m. spalio 29 d. Edmundas Miliauskas amžinai užmerkė savo akis ligoninėje. Ištiktas širdies smūgio buvo trumpai valandėlei atsigavęs, dar spėjo ištarti kelis žodžius mylimai žmonai Editai, stovinčiai šalia jo. Tai buvo jau paskutiniai . . .

1985 m. lapkričio 1 d. Lietuvos kankinių šventovėje gedulines Mišias atnašavo klebonas kun. J. Staškus, (pasakė gražų pamokslą), Prisikėlimo parapijos klebonas kun. A. Simanavičius, OFM (buvęs velionies mokinys) ir kun. K. Kaknevičius.

Gausybės dalyvių velionis buvo palydėtas į amžino poilsio vietą. Ten su juo atsisveikino visi dalyviai Lietuvos himno žodžiais. Palaidotas lietuvių kapinėse Mississaugoje.

Velionis gimė ir augo Varnagirių k., Simno vls., Alytaus aps. Apolonijos (Zubriūtės) ir Jono Miliauskų šeimoje. Besimokydamas vietos pradžios mokykloje, jau tada svajojo tapti mokytoju. Su dideliu pasiryžimu nugalėjęs visus sunkumus siekė tikslo. Baigė Alytaus gimnaziją, pedagoginį Klaipėdos institutą ir karo mokyklą atsargos jaun. ltn. laipsniu.

Tapęs mokytoju ir savo gyvenimo kelyje sutikęs jauną mokytoją Editą Zibalaitę, 1938 m. su ja susituokė.

Mokytojauti pradėjo Lyduokiuose, Ukmergės aps. Vadovybės greitai buvo pastebėtas velionies talentas švietimo srityje. Netrukus buvo paskirtas Ukmergės mokytojų seminarijos, pavyzdinės mokyklos vedėju. Tai buvo jo gyvenime džiaugsminga, bet trumpa prošvaistė. Tada nė nepagalvojo, kad dalykai taip greitai pasikeis, kad reikės palikti tėvynę ir blaškytis po pasaulį.

Lietuvą užgriuvusi sovietinė okupacija viską sujaukė. Prasidėjo atleidinėjimai iš tarnybų, suėmimai ir išvežimai, kurie neleido naktimis miegoti namuose. Vokiečių įsiveržimas į Lietuvą pakeitė vieną terorą kitu, bet Edmundas grįžo į savo pamėgtą pedagoginį darbą. Reikėjo vėl iš naujo pradėti, nes visa Lietuvos švietimo sritis buvo svetimų įsibrovėlių smarkiai sužalota. Karo metu darbas mokykloje nebuvo lengvas. Įvairūs trukdymai ir nepritekliai nesibaigdavo.

1944 m. vasarą, artėjant sovietiniam frontui, tūkstančiai lietuvių traukėsi į vakarus. Tarp jų buvo ir Edmundas su šeima. Vėl prasidėjo vargingas ir pavojingas, pilnas nežinios kelias, iki nutilo paskutiniai karo šūviai. Apsigyvenęs Wehnen (Vokietijoje) pabėgėlių stovykloje, dirbo administracijoje ir mokykloje vedėju — mokytoju.

1948 m. atvykęs su šeima į Kanadą apsistojo Toronte. Nors reikėjo uždirbti šeimai duoną fabrike, bet aktyviai įsijungė į parapijinę ir visuomeninę bei kultūrinę veiklą. Dirbo, kol sąlygos ir jėgos leido. Įsipareigojimus atlikdavo labai kruopščiai ir sąžiningai. Savo tolerantiškumu, nenukrypdamas nuo krikščioniškų savo principų, buvo pavyzdys kitiems. Visi, kurie velionį pažinojo iš arčiau ir su juo dirbo, jį mėgo bei gerbė ne tik išeivijoje, bet ir Lietuvoje.

A. a. EDMUNDAS MILIAUSKAS

Jo kolegos Lietuvoje, gavę žinią apie velionies mirtį, buvo giliai sujaudinti. Vienas jų rašė: "Tebūna Dievas gailestingas jam. Mūsų tikslas — ne žemė, o dangus. Ten pas mūsų Išganytoją visi nueisime. Aš melsiuosi už jo sielą!"

Giliame liūdesyje liko mylima žmona Edita, sūnus mokytojas Arvydas, marti Kotryna, du vaikaičiai, sesuo Ona Jakimavičienė, seserėčia Regina Bražukienė, Alvina Ramanauskienė, Antonija Petrulienė su šeimomis bei kiti giminės Kanadoje ir Lietuvoje.

Mieli tautiečiai tėvynėje, tremtyje ir išeivijoje,

Šv. Kalėdų ir naujų 1986 metų *proga sveikiname Jus visus, išsisklaidžiusius plačiame pasaulyje, linkėdami vieni kitiems meilės, vilties, stiprybės ir geresnės ateities.*

Nežiūrint kur begyventume, visi lietuviai esame tos pačios tautos vaikai, broliai ir seserys. Mus visus jungia garbinga mūsų tautos praeitis, papročiai, tautinės ir valstybinės tradicijos, kultūra, kalba ir mūsų visų bendras tikslas — laisva ir nepriklausoma Lietuva.

Dauguma mūsų tautiečių okupuotoje tėvynėje viešai ar slaptai dirba, kuria ir kovoja už geresnį savo tautos gyvenimą ir viltingesnę ateitį. Kiti, atsidūrę tremtyje ar Sovietų Sąjungos kalėjimuose, kenčia už savo tėvynę, tuo išreikšdami lietuvių tautos pasipriešinimą okupantui. Dar kiti, pasklidę laisvajame pasaulyje ir sudarę vieningą Pasaulio Lietuvių Bendruomenę, siekiame išlaikyti tautinį sąmoningumą, kad galėtume daugiau ir geriau padėti savo broliams ir seserims tėvų žemėje pasiekti mūsų visų bendrąjį tikslą.

Šios šventės tegul mums dar kartą primena, kad turime vieni kitiems padėti. Išeivijos lietuviams yra reikalinga dvasinė parama ir tautos meilė, ateinanti iš tautos kamieno tėvynėje per asmeninius ryšius, pogrindžio spaudą ir kitus santykiavimo būdus, kad mes išlikturne sąmoningi lietuviai ir tvirtesni kovoje už Lietuvos laisvę. Okupuotoje tėvynėje, tremtyje ir kalėjimuose esantiems tautiečiams yra reikalingas nuolatinis išeivijos lietuvių rūpestis ir vieningos pastangos jų troškimams įgyvendinti.

Pradėdami naujus metus, stiprinkime savo tautiečių tarpusavę pagarbą ir meilę, ryždamiesi padėti vieni kitiems, ir bendromis jėgomis siekime laisvės Lietuvai.

Lietuviais esame mes gimę, lietuviais turime ir būt!

Vytautas Kamantas,
Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdybos pirmininkas

Seimas Švento Petro mieste

(Atkelta iš 3-čio psl.)

J. Uleckaitę. Dr. K. Bobelis nušvietė Jaunimo sąjungos įnašą išvykai ir paskaitė S. Bersėnaitės laišką seimui, kuriame labai jautriais žodžiais aprašė, kokį nepaprastai gilų įspūdį paliko išvyka joje dalyvavusiems. Toliau pranešė, kad yra rengiama teismo eigos knyga ir laikraščių iškarpų rinkinys knygos forma, sudaromas korespondentų rašiusių apie tuos įvykius sąrašas.

Po šių pranešimų buvo parodyta išvykos vaizdajuostė. L. Griniaus rūpesčiu posėdžių salės sienose buvo iškabinta labai gausus įvairių kraštų laikraščių iškarpų rinkinys.

Veiklos klausimai

Simpoziumas buvo tęsiamas sekmadienio, gruodžio 8, rytiniame posėdyje. Dr. D. Krivickas pabrėžė reikalą VLIKui turėti stiprias atstovybes Vokietijoje, D. Britanijoje ir Italijoje. Europos parlamentas ir Helsinkio susitarimų peržiūros posėdžiai sudaro geras sąlygas kelti Lietuvos klausimą. VLIKas kikeviena proga konferencijų dalyviams įteikia memorandumus ir reikiamą literatūrą. Aktualėjantis Europos sujungimo klausimas turės apimti ir Lietuvos bylą.

Diskusijose buvo paliesta daug aktualių klausimų, kurių dalis išėjo už simpoziumo ribų.

Rezoliucijų priėmimą referavo dr. D. Krivickas. Jų svarbesnės: plėsti VLIKo veiklą Europoje, šaukti veiksnių konferenciją, toliau judinti Vilniaus vyskupijos klausimą ir kitos.

Baigiant seimą, dr. K. Bobelis padėkojo seimo rengėjų kom. nariams: dr. I. Mačionienei, V. Urbonui, A. Tauginui, K. Vilniui, A. Šukiui, K. Mikliui, V. Mažeikai, A. Krulikienei, J. Žvyniui, L. Žvynienei, V. Gruzdžiui ir T. Liutkienei.

Pirmą seimo dieną pirmininkavo A. Misiūnas, tik sekmadienio posėdžiui su humoru pirmininkavo dr. L. Kriaučeliūnas. Seimas baigtas tautos himnu.

Pamaldos

Seimo proga iškilmingos pamaldos įvyko sekmadienį, 1 v.p.p., Šv. Vardo šventovėje Gulfporte. Mišias koncelebravo vysk. P. Baltakis ir kunigai: A. Stašys, Goodman (klebonas), prel. J. Balkūnas, V. Zakaras, Abračinskas, J. Gasiūnas ir dr. E. Gerulis. Trumpą pamokslą pasakė vyskupas, o po Mišių ilgesnį — ev. kun. dr. E. Gerulis, įdomiai panagrinėjęs laisvės problemą. Aukas nešė dr. D. Krivickas, M. Samatienė, T. Liutkus ir K. Vilnis. Skaitymai — J. Žvynio. Choras, vad. vargon. A. Mateikos, įspūdingai giedojo Dambrausko "Maldą už tėvynę". Žmonių buvo pilna šventovė. Dalyvavo ir trys vėliavos su palydomis: šaulių R. Kalantos kuopos, "Palangos" jūros šaulių, Lietuvos vyčių.

Su vietiniais tautiečiais

Po pamaldų klubo salėje pietavo su vietiniais kartu ir seimo dalyviai. Po pietų įvyko vietos ALTOs skyriaus rengtas simpoziumas. Salė vos talpino susirinkusius. Simpoziumą pradėjo skyriaus pirm. A. Šukys ir pakvietė jam vadovauti dr. K. Bobelį. Kalbėjo dr. D. Krivickas, dr. K. Šidlauskas, T. Blinstrubas ir L. Grinius. Visi jie palietė įvairius mūsų laisvės kovos aspektus. Po to buvo parodytos iš Kopenhagos teismo ir išvykos skaidrės su L. Griniaus komentarais.

Seiminis pokylis įvyko viešbučio salėje šeštadienio vakare. Maldą prieš vakarienę sukalbėjo vysk. P. Baltakis, po vakarienės — vysk. A. Trakis. Meninę programą atliko sol. R. Mastienė. Trumpai kalbėjo dr. K. Bobelis. Buvo pagerbtas dar kartą A. Firavičius ir prel. J. Balkūnas. Pokylio programai vadovavo dr. J. Valaitis. Buvo ir šokiai.

Šis VLIKo seimas buvo palyginti ramus, bet pakankamai darbingas. Didelė dalis diskusijų sukose apie Kopenhagos teismo ir Taikos bei laisvės žygio nepaprastą pasisekimą, jo reikšmę nustatant ateities VLIKo veiklos kryptį. O ji, be abejonės, nukreiptina į Europą. St. Petersburgo lietuviai VLIKo seimą jau antrą kartą priėmė tikrai svetingai ir jo programoje gausiai dalyvavo.

NORITE PAKEISTI NUOSAYVBĖS ĮKAINOJIMĄ?

Dar turite laiko apeliuoti dėl 1985 metų nuosavybės įkainojimo, jeigu manote, kad jūsų verslas ar nuosavybė yra neteisingai įkainoti.

Minėtasis įkainojimas yra svarbus, nes nuo jo priklauso nuosavybės mokesčių dydis: jūsų nuosavybės vertė yra dauginama iš savivaldybių ir švietimo promilių ir tuo būdu nustatomas jūsų nuosavybės 1986 metų mokestis.

Įkainojimo pranešimai yra išsiųsti tiem savininkam ir nuomininkam, kurių nuosavybių įkainojimai pasikeitė praėjusiais metais. Laikinos mūsų įstaigos buvo atidarytos jūsų apylinkėje, kur galėjote gauti atsakymus į savo klausimus ir pakeisti informacijas apie įkainojimą reikalo atveju. Tų įstaigų veikimo laikas ir vietos buvo paskelbtos ankstyvesniame pranešime.

Įkainojimų sąrašas jau perduotas jūsų savivaldybei, kad galėtų apskaičiuoti jūsų nuosavybės mokesčius, kuriuos privalote mokėti 1986 metais. Tasai įkainojimų sąrašas dabar yra prieinamas ir galimas peržiūrėti jūsų savivaldybės įstaigoje darbo valandomis. Jeigu manote, kad jūsų nuosavybė buvo neteisingai įkainota ir iki šiol dėl to nesikreipėte, dar galite iki 1986 metų sausio 7 dienos įteikti apeliaciją arba paštu ją nusiųsti Įkainojimo peržiūros tarybai (Assessment Review Board). ***Atsiminkite, net ir tuo atveju, jeigu negavote įkainojimo pranešimo, turite teisę apeliuoti.***

Paskutinė apeliacijos diena – 1986 m. sausio 7

Įkainojimo peržiūros taryba yra nešališkas organas, paskirtas Ontario teisingumo ministeriui, kuris teikia jums papildomą galimybę peržiūrėti jūsų nuosavybės įkainojimą, jeigu, jūsų manymu, jis nėra teisingas, lyginant su kitomis nuosavybėms jūsų apylinkėje. Peržiūros taryba yra mažiau formali, laisvesnė, negu reguliarus teismas. Jūs patys galite pateikti savo atvejį, samdyti advokatą arba pakviesti savo giminaitį bei draugą būti jūsų atstovu.

Jūsų apeliaciją palengvins specialūs blankai (Notice of Appeal), gaunami Įkainojimo peržiūros taryboje, jūsų rajono įkainojimo įstaigoje arba jūsų savivaldybės raštinėje. Taip pat galite panaudoti antrąją įkainojimo pranešimo lapo pusę arba parašyti laišką, nurodant nuosavybės adresą, jos numerį įkainojimo sąraše ir išdėstant apeliacijos motyvus. Apeliacijos turi būti siunčiamos savo apylinkės įstaigai "Regional Registrar of the Assessment Review Board".

Ontario Ministry of Revenue

Vertimas šio laikraščio iš teksto, parūpinto Ontario pajamų ministerijos

Išminčiai prie prakartėlės

PREL. L. TULABA

I

"Štai į Jeruzalę atvyko išminčiai iš Rytų" (Mt 2, 1ss).

Evangelistai Matas ir Lukas nurodo vietą ir laiką, kur ir kada Kristus gimė, būtent Judėjos Betliejuje, Erodo didžiojo viešpatavimo metu. Gimusio Išganytojo pasveikinti atvyko iš Rytų, greičiausiai iš nūdienės Persijos-Irano, išminčiai — mokslo vyrai, astrologai. Krikščioniška tradicija sako, kad buvę trys vyrai; minimi net jų vardai — Kasparas, Baldasaras ir Melchioras.

Kaip žydai, taip ir persai tikėjo bei laukė ateisiančio Mesijo. Zaratuštra ateisiantį Mesiją nurodo Šaušian-Šventojo vardu. Ano meto astrologai tikėjo ir mokė, kad kiekvieno žymaus žmogaus gimimą ženklinanti naujai pasirodžiusi žvaigždė. Dar ir nūdien girdime sakant: "Jis gimė po gera žvaigžde!"

Minimieji išminčiai vieną naktį, stebėdami dangaus kūnus, išvydo nuostabią žvaigždę — kometą. Ji judėjo iš rytų į vakarus. Paprastai dėl žemės sukimosi atrodo, kad žvaigždės juda iš vakarų į rytus. Nuostabus reiškinys atkreipė išminčių dėmesį. Jiems kilo mintis, ar tik nebus gimęs Mesijas, ir pasirodžiusi žvaigždė greičiausiai rodo kur jis bus gimęs. Nedelsdami tad išsirengė kelionėn, sekdami žvaigždės judėjimą. Pasiekė Palestiną, atkeliavo į Jeruzalę. Bet vos tik įėjo į miestą, žvaigždė nustojo švietusi. Pamanė tai esąs ženklas, jog gimęs Išganytojas yra Jeruzalėje.

Reikėjo jį surasti. Kur kreiptis? Aišku, reikėjo eiti į karaliaus rūmus. Juk kur galėtų gimti pasaulio Išganytojas, žmonijos Atpirkėjas, jei ne karališkuose rūmuose! Prisistatė tad pas karalių Erodą. Pasisakė jiešką gimusiojo Mesijo. Mat, išvydo nuostabią žvaigždę, kuri riedėjo iš rytų į vakarus. Ją sekdami, jie atvyko į Jeruzalę, bet, vos tik įžengus į miestą, žvaigždė nustojo švietusi.

Karalius Erodas, išklausęs išminčius, susirūpino. Jis žinojo, kad žydai laukia ateisiančio Mesijo, kuris turėtų išvaduoti Izraelį iš priespaudos. Vadinasi, gali būti pavojingas Erodo viešpatavimui. Nedelsdamas sušaukė vyriausius kunigus ir tautos mokytojus, kad jie pasakytų, kur pagal pranašystes Mesijas turėtų gimti. Atsakymas buvo: Judėjos Betliejuje. Taip pranašavo Michėjas (1,1). Pastebėtina, jei žinia apie Mesijo gimimą Erodą sudomino ir išgąsdino, tai sinedriono nariai ją sutiko abejingai. Jie negalėjo prileisti, kad Mesijo gimimas būtų apreikštas visų pirma pagonims.

Erodas apsisprendė pasinaudoti išminčiais, kad gautų tikslių žinių apie galimą Mesijo gimimą. Mat, jis puoselėjo mintį jį nužudyti. Pasikvietęs tad išminčius, nurodė, jog Išganytojas turėtų gimti Betliejuje. Liepė vykti ten ir, jei rastų, prašė sugrįžti pas jį ir painformuoti, kad ir jis nuvykęs galėtų pareikšti Gimusiajam pagarbą. Aišku, Erodas tai sakė veidmainiškai: ne pagerbti Išganytoją jis norėjo, o nužudyti.

Išminčiai išvyko. Žvaigždė vėl pasirodė ir sustojo Betliejuje, kur buvo Kūdikėlis. Įėję jį pagarbino ir apdovanojo brangiomis dovanomis, būtent aukso, smilkalų ir miros. Sapne perspėti, kad negrįžtų pas Erodą, jie kitu keliu grįžo į savo šalį.

Toks yra evangelistų pasakojimas apie iš Rytų atvykusius išminčius. Šis pasakojimas yra istoriškas, o ne legenda. Bet jis drauge yra ir teologinis pamokymas. Kokias praktiškas išvadas iš jo galime padaryti?

II

"Kelkis, apsišviesk, Jeruzale, nes šviesa tau patekėjo ir Viešpaties garbė plazda virš tavęs" (Iz 60,1). Šiais pranašo žodžiais Bažnyčia savo liturgijoje prabyla į tikinčiuosius, kviesdama džiaugtis. Ir kaip nesidžiaugti! Juk švenčiame Išganytojo viešo pasirodymo pasauliui šventę.

Jis gimė lauktas, bet buvo nepastebėtas. Atėjo kaip Dovydo karališkos giminės palikuonis, bet Jeruzalė jam pasirodė abejinga ir net priešiška, o Betliejus nesiteikė jam duoti nė žmoniškos pastogės: turėjo gimti gyvuliams skirtoje grotoje. Ir vis dėlto neliko užmirštas, nepraėjo nepastebėtas.

III

Visa tai įvyko prieš 2000 metų. Iš tolimos praeities grįžkime į dabartį. Stebėkim ir klauskim, koks yra nūdienis nusiteikimas Betliejuje gimusio Išganytojo atžvilgiu.

Mūsų šimtmečio žmogus skendi tamsumoje, nors dedasi viską žinąs; yra vargšas bedalis, nors pakankamai aprūpintas žemiškomis gėrybėmis. Bažnyčia prabyla į jį pranašo žodžiais: "Kelkis, apsišviesk! Dangaus šviesa su Kristumi patekėjo ir plazda virš tavęs!" Daugelis mūsų laikų žmonių tai girdi ir supranta bet nenori klausyti ar nepajėgia suprasti. Jie yra apsvaigę pasiektais techniniais laimėjimais, todėl nejieško Dievo, nes mano esą pajėgūs patys sau laimę žemėje susikurti. Jie nejieško dangiškos šviesos, bevelija skendėti žemės tamsybėse, kad jų pikti darbai neišeitų į viešumą. Dievas juos gąsdina, nes nesilaiko Jo įsakymų.

Bergždžiai eikvoja laiką tie, kurie svarsto ir jieško naujų kelių dabarties negerovėms pašalinti. Juk žinomos negerovės, žinomos ir jų priežastys. Nepašalinsi pikto, kai daugelis jo nori, jį laisvai pasirenka. Neįgyvendinsi teisingumo ir meilės, kai sąmoningai einama į kompromisus su apgaule ir neteisingumu; kai puoselėjama neapykanta. Nepasieksi tvarkos ir neįgyvendinsi taikos, kai save patį laikai savo elgesio norma, kai savo sąžinę statai virš objektyvios tiesos, virš Dievo įsakymų!

IV

Krikščioniškasis tikėjimas yra ana šviesa, kuri veda mus per gyvenimą. Kristaus Evangelija veda mus lygiai saugiai, kaip ana Kalėdų žvaigždė, pasirodžiusi Rytų išminčiams. Reikia tad ištikimai laikytis Evangelijos, nepasikliaujant vien žmogiška išmintimi. Ne į žemiškas Jeruzales, ne į šio pasaulio galinguosius turime eiti teirautis apie Išganytoją ir išganymą, o verčiau imti į rankas Dievo apreikštas knygas, jas pažinti, jų laikytis pagal Bažnyčios nurodymus.

Kalėdų prakartėlė, prie kurios mus veda tikėjimo žvaigždė, yra randama ne didingose žemės valdovų sostinėse, ištaiginguose jų rūmuose, universitetų katedrose, įvairių tariamų teologų knygose, o kiekvienoje Dievą mylinčio asmens širdyje. Ji yra ten, kur Dievas gyvena, kur jam skiriama pirmutinė vieta.

Reikia artėti prie prakartėlės. Ten juk yra mūsų Išganytojas. Ten galima pajusti dangų žemėje. Prakartėlę gaubia dieviškos meilės spinduliai, kurie, kartą palietę sielą, pakelia žmogų Dievop, pripildo ramybe net tada, kai aplink siaučia audra, kai slegia nedalia.

Prakartėlė yra tikroji mūsų žemiškos kelionės Alfa ir Omega — pradžia ir pabaiga. Kol pasaulis neatsigręš į Kristaus prakartėlę, nesuklups prie jos, nepagarbins gimusiojo Išganytojo, tol žemėje bus dejuojama dėl įvairių negerovių.

Devenių kultūrinio fondo išleistą

Jūratės Statkutės de Rosales knygą

"BALTŲ KALBOS BRUOŽAI IBERŲ PUSIASALYJE"

galima užsakyti sekančiu adresu: ***DKF, P. O. Box 10782, St. Petersburg, FL 33733, USA.*** Kaina — JAV $15.00, plius persiuntimas. Taip pat galima užsisakyti ***J. Andriaus LIETUVOS ŽEMĖLAPĮ*** — (JAV $6.65), ***M. Karašos — "GYVENIMO SŪKURIUOSE"*** (JAV $15.00).

Iliustracija dail. EDITOS NAZARAITĖS

"Turiu dar daug užmojų..."

Išlydėjus a.a. dr. Albertą Gerutį — diplomatą ir uolų veikėją

AURELIJA BALAŠAITIENĖ

"Daug padaryta pažadų — miegoti dar negaliu" — rašė didysis Amerikos poetas Robert Frost viename savo eilėraštyje, kalbėdamas apie jo laukiantį amžiną poilsį. Panašiai vienam laiške šių eilučių autorei rašė a.a. dr. Albertas Gerutis, 1985 m. gruodžio 1 d. Berne (Šveicarijoje) amžiams užmerkęs akis: "Turiu dar daug užmojų, reikia skubėti".

Ir skubėjo tas didysis Lietuvos sūnus, 45 metus išgyvenęs Šveicarijos sostinėje, juos paaukojęs savo tėvynei Lietuvai, išvaręs gilią vagą tarptautiniuose ir diplomatiniuose sluoksniuose, keldamas Lietuvos laisvės klausimą. 1979 m. spalio mėn. laiške, rašydamas apie savo "užmojus", dr. Gerutis štai ką pasakojo: "Šiuo metu ruošiu paskaitą Šveicarijoje įsikūrusiems ukrainiečiams apie lietuvių-ukrainiečių bendradarbiavimą tarp abiejų pasaulinių karų... Turėjau ryšių su ukrainiečių karinės organizacijos vadu plk. E. Konovalecu, kuriam sovietų agentas pakišo Rotterdame pragaro mašiną. Jis žuvo 1918 m. gegužės 23 dieną. "Baltų draugijos" metiniame suvažiavime Luenburge rugsėjo pabaigoje skaičiau paskaitą apie tilžiškės 'Litauische Literarische Gesellschaft' 100 metų sukaktį"... "Pats sau užsikraunu vieną naštą po kitos, nes laikau savo šventa pareiga dalyvauti ten, kur galima garsinti mūsų kankinės tautos vardą. Ad majorem patriae gloriam!"

Tuo metu jau buvo paruoštas rankraštis jo monumentalaus veikalo anglų kalba "Lithuania 700 Years", susilaukusio daugelio laidų. Dovo Zauniaus, Petro Klimo monografijos, keliolika leidinių vokiečių kalba, politiniai traktatai, analizuojantys Stalino-Hitlerio sutarties pasekmes Baltijos valstybėse, pogrindžio "Aušros" populiarinimas vokiečių kalba, išsami studija "Voelker in Ketten" — tai tik dalis jo nuveikto darbo, kurio vaisiais galime didžiuotis ir būti dėkingi tai tauriai lietuviškai asmenybei.

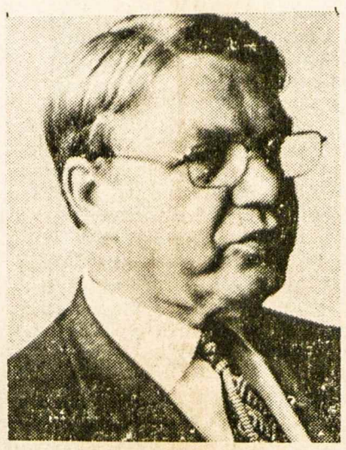

A. a. DR. ALBERTAS GERUTIS

Dr. Albertas Gerutis mirė eidamas 81-uosius metus. Jo žmona Elena Gerutienė, kurią turėjau garbės taip pat pažinti, po Alpes dengiančiu Šveicarijos dangumi augino lietuviškas rūtas ir buvo savo vyro darbų rėmėja bei talkininkė. Jų namuose yra milžiniški istoriniai Lietuvos archyvai, tvarkingai sudėti didžiausioje namo patalpoje. Abejonės nėra, kad jų tarpe, šalia diplomatinės korespondencijos ir asmeninių rinkinių, yra ir jo rankraščių.

Dr. Gerutis nemokėjo ilsėtis — darbas Lietuvos labui buvo jo gyvenimo turinys ir pagrindinis tikslas. Taip puikiai prisimenu jo malonią šypseną ir "diplomatišką" aprangą susitikimo vieną liepos sekmadienį Berno mieste: juoda eilutė, juoda skrybėlė ir ... juodas skėtis, nors diena buvo saulėta ir šilta... Bet kaip savo jaukių namų šeimininkas jis rengėsi šviesiai, nors taip pat labai konservatyviai. Salonėlyje stovinti sena, pliušinė sofa buvo garbės vietoje, nes joje pirmą tremties Kūčių naktį ilsėjosi paskutinis nepriklausomos Lietuvos prezidentas Antanas Smetona.

Tebūnie jam lengva laisvos Šveicarijos žemelė, kurią jis taip pat mylėjo, galėdamas laisvai tęsti kovą už savo gimtąją Lietuvos žemę.

● **Kas lėčiausiai pažada, ištikimiausiai įvykdo (Rousseau).**

Rengiatės į Lietuvą arba Europą?

Reikia jums voltažo keitiklio (convertor) arba pritaikytojo (adaptor) bet kurioje pasaulio vietovėje?

Kreipkitės į ***"House of 220".*** *Jame rasite visokių rūšių keitiklių, transformatorių, pritaikytojų ir 220 voltų prietaisų. Mes taip pat pakeičiame prietaisus iš 220 voltų į 110 voltų ir atvirkščiai.*

Priimame pasiteiravimus ir dėl pardavimo urmo kainomis.

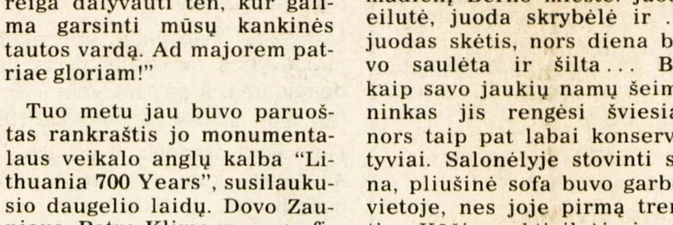

HOUSE OF 220

1444 Gerrard St. E., Toronto

(416)—461-2602

TRUMPAS ŠIAUDELIS

Gyvenimo vaizdelis

ČESLOVAS SENKEVIČIUS

Viktoras Pareigis domėjosi poezija, baigė istorijos mokslus, o dirbo nekilnojamojo turto pardavėju. Negalima būtų sakyti, kad jam gerai sekėsi. Bet kiek gi čia vienam žmogui reikia! Niekada jis nesvajojo būti turtingu ir tuo labai skyrėsi nuo savo darbdavio Petro Skapto, šiaip jau gana gero žmogaus, kažkaip visada pirmumą teikiančio savo tautiečiams, jeigu tai nekenkia jo verslui. Ir Viktorą jo įstaigoj, nors ir buvo tik vidutinio pajėgumo agentas, rišo bendra tautybė su savininku, kuris ne sykį jį gelbėjo. O didžiųjų švenčių progomis visada būdavo Skaptų šeimos svečias.

Ir šį kartą jis pas juos sėdėjo prie Kūčių stalo. Draugiška Petro žmona Onutė, du gražūs vaikučiai ir linksma močiutė — visi jam būdavo malonūs ir geri. Ypatingai — močiutė. Ši jam buvo asmuo, visada priminusi tolimą tėviškę, kuri tik prisiminimuose ir keliose išlikusiose nuotraukose tebebuvo gyva. Šiaip jau, žinojo, tenai dabar viskas išardyta, išlyginta, išdeginta. Močiutė, tarsi gyva relikvija, visai nė nebandė įsilieti šio krašto gyveniman, ir gal užtat jam buvo tokia brangi. Viktoras gerbė kiekvieną jos tartą žodį, kiekvieną judesį, nes visa tai buvo kitoniška ir miela.

Dabar po Kūčių vakarienės ji tarė

— Nevalia pamiršti lietuviškų papročių... Iš po staltiesės kiekvienas ištraukime po šiaudelį. Gerai?

Visi šypsojosi, kažko delsė. Tada ji dar paaiškino:

— Mano tėvai sakydavo, kad ilgiausią šiaudą ištraukęs ilgiausiai ir gyvens...

Kūčiautojai bandė savo laimę.

— Žiūrėk, močiute, koks ilgas ir kreivas! — šūktelėjo dešimties metų Aldutė.

— O mano tiesus, matai, — rodė sesutei dvylikmetis Algiukas.

Visi rankose laikė savo šiaudelius. Jie visi buvo beveik vienodo ilgio. Viktoras tai aiškiai matė ir, kažkaip susinervinęs, tarp pirštų trynė visai trumpą šiaudeliuką. Jis nedrįso jo niekam rodyti.. Niekas to nė neprašė.

Kažkaip žaidimas lyg nutrūko, ir Viktoras, dar daugiau suglumęs, savąjį šiaudelį įsikišo kišenėn. Vakaras tapo kažkokiu dygliu. Kad bent kas būtų jį paklausęs, kokio ilgio šiaudą ištraukęs. Dabar — niekas. Tyla. Tarytum koks Skaptų šeimos suokalbis. Tikriausiai tik vieną trumpą ir padėjo. Tiesiai ties juo. Negi ta mieloji močiutė galėjo tai padaryti? Kas žino — pasaulis pilnas visokių veidmainių. Tik po valandėlės, kai visi ratu susėdo svetainėje ir ėmė dalintis dovanėlėmis, Viktoras jau buvo išvaikęs tas savo neklaužadas mintis ir vos susilaikė nuo viešo atsiprašymo, kad tokią nuotaiką mieloj šeimoj rodė. Pagalvojo — toks jis likęs nepastebėtas. Iš tikrųjų taip ir buvo — Skaptai turėjo kuo užsiimti. Tačiau išskirtas jis nebuvo nė šį vakarą — gavo geras odines pirštines, kurias močiutė įteikdama palinkėjo:

— Kad šiltomis rankomis sulauktum kitų Kalėdų...

Apsidalinę įvairiais drabužėliais, sėdėjo kurį laiką svetainėje, kur žybčiojo eglutė ir kvepėjo. Tai būna tik vieną kartą, metams baigiantis. Niekas kitas negali to pakeisti. Rodos, širdy spindi kiekvienas eglutės burbuliukas, dega kiekviena žvakutė. Niekas daug nekalbėjo, nes kiekvienas žodis turėjo derintis prie tos nepaprastos aplinkos. O tokių žodžių atrasti nevisuomet sekasi. Ir nurimusį Viktorą vėl pradėjo drumsti tas trumpasis šiaudelis. Bet juk tai juokai, tai burtai, kuriais tik primityvūs žmonės tikėdavo. Išsigalvodavo visokių dalykų, kad tik kaip nors nuobodžiavimą sutrumpinus. Kaip gi gali protingo žmogaus likimą nulemti kažkoks po staltiese pakištas šiaudelis? Kvailystė!

Nebevažiavo Viktoras su Skaptais nė Bernelių Mišių. Užėjo noras — namo. Bet tenai — nei miego, nei poilsio. Jautė, kad kažkuo nusikratyti nebegali. Jei trumpas šiaudelis yra burtai ir jis nereiškia trumpo gyvenimo, tai jis tikrai yra priminimas, kad gyvenimas trumpas. O čia tai tiesa. Štai kur yra visų tų kvailysčių ir burtų tikrasis sprendimas!

Šiaip taip praslinko Kalėdų diena. Niekur iš namų kojos nekėlė. Už lango vėjas blaškė sniegą, popiet barbeno šalantis lietus, vakare blizgėjo medžiai ir namai. Šiurpi tamsa įsiliejo širdin. Mėlynos lemputės gatvėje žibėjo kaip didelės ašaros...

Trumpojo šiaudelio nuotaika ir liūdnos išvados įsikabino į Viktoro skverną ir pradėjo eiti su juo visur. Niekam nebuvo sunku tai pastebėti. O Petras vieną dieną paklausė:

— Viktorai, gal jau sveikinti? Būsi jau gal kokią susiradęs ir įsimylėjęs? — Šiepėsi vyras ir pyko ant savęs, kad reikia šypsotis, — juk nėra bjauresnio veido už dirbtinę šypseną. O Petras dar pridėjo:

— Laikas būtų, Viktorai, ar ne?...

Viktoras džiaugėsi, kad Petrą pašaukė prie telefono. Bet dar daugiau siuto supratęs, kad žmonės pastebi tą jo susigūžimą. Ko jie pagaliau nori? Negi jie nežino kas yra gyvenimas? Planuoja, svarsto, dirba, taupo ir skaičiuoja pinigus. O labai ilgų šiaudų po staltiesėm niekas nepakiša. Štai kas yra. Negi jie to nemato? Tegu jie visi sau žinosi. Viktoras turi gyventi — iš to gyvenimo reikia dabar ką nors gauti. Ne vėliau, ne senatvėje — dabar. Šiandien. Tuojau.

* * *

Penkiolika metų Viktoras, kaip koks apdaužytas gniužulas, ritosi pakalnėn. Juo žemiau, juo daugiau to kasdieninio, aiškaus ir apčiuopiamo malonumo, kurio pakartojimai išvaiko visus, iš kažkur atsirandančius priekaištus.

Paliko Petrą, bendradarbius ir namų pardavimo verslą. Vienoje užeigoje sutiktas mokyklos dienų draugas Jurgis Klivys, iš džiaugsmo apstumdęs ir išbučiavęs, pakvietė apsigyventi pas jį — būsią smagiau ir pigiau. Pridėjo dar:

— Kepurė ant galvos, marškiniai ant kupros, Viktorėli, kvailuti, kiek gi čia žmogui reikia. — Abu jau buvo prie pasilinksminimo pabaigos, ir Viktorui pasirodė, kad Jurgis pasakė niekur dar negirdėtą tiesą. Sutiko.

Ir taip jis su draugu gyveno dingęs iš akių visiems, kurie jį anksčiau pažinojo. Vienur kitur padirbėdavo, pasėdėdavo namie, bedarbio pašalpą gaudamas, vėl kur kokį darbelį susirasdamas, ir taip bėgo dienos, savaitės, metai. Visas gyvenimas — tai tie smagūs vakarai užeigose, o sekmadieniais — su Jurgiu beveik nuo pat ryto iki tamsos. O tų prisiminimų besivaišinant ir dūmų debesėliuose besėdint — kaip iš užburto rago. Atsimeni tą, atsimeni tą — ir niekada kalbų ar juokų netrūkdavo. Pasakoja vienas, pasakoja kitas, Kartais abu iš karto, — na, į sveikatą, vistiek. Paskui nusišluosto ašaras, tėviškės vardą ištarus, jaunystę prisiminus. Ir būdavo abu visiškai tylūs, paniurę, kaško susimąstę, kai rytais atsikeldavo ir ką nors užkąsti gamindavosi ar pro langą žiūrėdavo, už kurio ir kitoks gyvenimas dar buvo. Tai žinojo, bet kas iš to. Su butelio atkimšimu vėl atsirišdavo liežuviai, viskas grįždavo tarsi į normalią padėtį.

Viktoras visai nė nežinojo, kad per tą laiką mirė Skaptų močiutė, kad Aldutė ištekėjo, kad Algis, tik ką baigęs inžineriją, tą pačią vasarą, žuvo automobilio nelaimėje, kad Petro sveikata sumenkusi ir be piliulių nebegali gyventi, kad ponia Onutė visai pražilusi ir vargiai ją sutikęs beatpažintų.

* * *

Plyšo pusiau tirštas dūmų debesėlis, kai prasivėrė durys ir užeigon įvirto du linksmi vyrai. Kiek pasidairę, susėdo prie Viktoro staliuko, kur dar buvo trys tuščios kėdės. Vikrus padavėjas, nė neklausęs, nuo didelio padėklo nukėlė dvi stiklines alaus, žvilgtelėjęs į Viktorą — dar ir trečią; pasiėmė pinigus ir nardė toliau tarp staliukų, aplaistytų alum, apibarstytų nuorūkom ir pelenais. O visa svetainė ūžė įkyria monotonija, kurioje kartais prasikišdavo aukštesnio, lyg spiegiančio tono nešvankus žodeliūkštis. Kampo palubėj kabojo spalvotas televizorius, kurio ekrane — ledo ritulio rungtynės.

Daug nereikėjo, kad užsimegztų kalba. Juk savi žmonės — lietuviai. Be to, vieni kitus lyg ir buvo kažkur matę. Gal čia, gal kitur. Koks skirtumas? Visi trys rūpinosi politika. Apgaus rusai Ameriką. Baltieji rūmai — tikras gyvačių lizdas. Kokių gaivalų tenai nėra prisiveisę. Niekas nežino. O kas ir žino, kyšius iš turtuolių gaudamas, kenčia ir tyli. Dėl dolerio draugas draugą smaugia. Ir lietuviai darosi jau tokie patys, pešasi, nes kiekvienas gudresnis už patį gudriausią. Reikėtų įsteigti tokią organizaciją, su kuria skaitytųsi ir VLIKas ir Bendruomenė. Kitaip nieko nebus, ir bolševikai likviduos tuojau visą Lietuvą...

Kai kiekvienas po kišenes pradėjo jieškoti smulkiųjų šeštai stiklinei, pokalbis nukrypo apie pinigus. Viskas brangsta, valdžia tik mokesčius kelia, o tie turtuoliai, geriausių advokatų prisisamdę, niekam nieko nemoka, dargi iš valdžios gauna. Kad ir tas Petras Skaptas — jau tikras milijonierius. O kas gi būtų buvęs Lietuvoj? Jo laimė, kad jis išbėgo. Tokiems tai rojus čia.. Viktoras pastatė ausis.

— Ar pažįsti?... Kad net sujudėjai? A?

— Prieš daugelį metų dirbau...

— Prisiplėšė pinigų... O pats, matai, sukrapštei dar vienam...

— Aš laimingesnis, — burbtelėjo Viktoras.

— Velnio tu būsi!

— Žinoma, kad taip... Gyvenimas trumpas, ar ne? Tai kodėl nepagyventi? Ar ne? Manai Petras laimingesnis? A? Kvailystė!

— Kam čia svarbu, kas laimingesnis, — atsiliepė antrasis gėrėjas, — tik gerkite ir nieko negalvokite. Taip geriausia. Per daug galvosi, greitai pasensi. Kas man svarbu, kas tas gyvenimas... Et, atsimenu kartą klasės auklėtojas bandė aiškinti apie gyvenimą. Sakė: "Žmogus miršta ne tada, kai nustoja plakusi širdis, bet tada, kai pradeda gyventi tik sau..."

— Išmintingas buvo tas tavo auklėtojas, ar ne? Sušalo Vorkutoj su visa savo filosofija...

— Nesijuok taip! — sudraudė Viktoras. — Kažkas gnybtelėjo širdin. Jis pasikėlė, atsisveikino ir išėjo.

* * *

Prabėgo vėl penkiolika metų. Senatvė kaip šalta migla pridengė gyvenimą — dienos buvo pilkos ir vienodos, geso kaip nebejudinamos žarijos. Laikraščiai pilni užuojautų pasiliekantiems. O anie eina ir nueina — kas savaitę tai jis, tai ji. Ir Jurgis jau anųjų tarpe, ir kai kurie užeigų draugai, ir tie, kurie labai nenorėjo skirtis su savo mylimaisiais...

Viktoro akys pradėjo šviesėti — trumpojo šiaudelio burtas vis dėlto išsipildė. Tikrasis Viktoras mirė tada, kai nusileido į tą viliojančią pakalnę. Čia sėdi kažkoks kitas — tas pats vardas, šiek tiek fizinio panašumo. Slegiančių prisiminimų užrašuose Viktoras vis pakartoja: "Miršta, kai pradeda gyventi tik sau..." Taip — trumpas šiaudelis nemelavo. Kas gi išdrįstų tą 30 metų laikotarpį pavadinti gyvenimu?...

Lietuviška baldų dirbtuvė Toronte

Daromi nauji minkšti baldai ir aptraukiami seni PIGIA KAINA. P. Lubys. Tel. 498-5823 arba 755-3174.

OPTOMETRISTAS

Dr. S. Brogowski

412 Roncesvalles Ave.

Toronto, Ontario

(prie Howard Park Ave.)

Kabineto telefonas

531-4251

Pacientai priimami susitarus telefonu

Kanklininkė ELENA MULIOLYTĖ iš Klivlando, talkinanti sambūriui "Uždainuokim" koncertuose Nuotr. B. Tarvydo

"Baltisches Jahrbuch"

Naujas baltiečių metraštis vokiečių kalba

A. LEMBERGAS

"Išeivija ne tiek nyksta, kiek keičiasi" — pabrėžė profesorius Vytautas Vardys šią vasarą įvykusiame jubiliejiniame ateitininkų kongrese, įtaigiai nagrinėdamas sudėtingą lietuviškosios išeivijos ir tautos kamieno santykių problematiką.

Šią gerai įsidėmėtiną politikos mokslų žinovo įžvalgą remia išeiviškosios saviraiškos stebėjimo duomenys. Net eilinis stebėtojas mūsų besikeičiančioje tikrovėje mato ne tik akivaizdžias nykimo, bet ir augimo apraiškas. Ypač pastarąsias reikėtų uoliau registruoti tiek atskirai lietuvių, tiek bendrai baltiečių išeivių gyvenime. Čia daug galėtų pasitarnauti mūsų laikraščių korespondentai. Kaip tik todėl verta šio laikraščio skaitytojus supažindinti su nauju baltiečių periodiniu leidiniu — "baltisches jahrbuch".

Šį baltiečių metraštį vokiečių kalba leidžia Baltiečių krikščionių studentų sąjunga, įsikūrusi V. Vokietijos sostinėje Bonnoje. Jau išėjo antrasis metraščio numeris, skirtas 1985 metams. Tai kuklia spaudos technika skoningai išleista 200 psl. knygelė, sutelkusi bene 16 autorių.

Įžangoje metraščio redaktoriai — Arthur Hermann, Andrejs Urdze, Dainuvite Urdze — reiškia viltį, kad metraštis išsilaikys, nes pernai pasirodęs pirmasis jo numeris sulaukė labai teigiamų atgarsių, dėmesio ir konstruktyvios kritikos. Vieni pageidavo daugiau vietos skirti kultūros gyvenimui ir grožinės literatūros vertimams, kiti — daugiau dvasios. Redaktoriai mano, kad tai suderinami dalykai, nes jie užsimoję kurti platų forumą minčių pasikeitimui.

Šio numerio turinyje daugiausia vietos užima savijieškos tema, kurią nagrinėjo šiemetinis Baltiečių krikščionių studentų sąjungos suvažiavimas. Atskiri straipsniai gvildena įvairius savijieškos požiūrius: Rytuose ir Vakaruose, psichologo C. G. Jungo raštuose, krikščioniškoje moters sampratoje.

Ne paskutinę vietą čia užima reikšmingas tautinio tapatumo jieškojimas. Pažymėtini dviejų autorių pasisakymai.

Klaipėdos krašte gimusi, po karo Vilniuje vokiečių kalbą studijavusi, Vakarų Vokietijos pilietė Rūta Sprogies sakosi nesanti nei gryna vokietė, nei gryna lietuvė. "Jei kas paklaustų, kas esu, nežinočiau ką atsakyti. Tik tiek žinau, kad esu, **dar** esu". Tokiais žodžiais ji baigia savo pastabas "Mano kraštas ir aš".

Toks "egzistencialistiškas" pareiškimas gali kai kam atrodyti nepatenkinamas, ypač vyresniosios kartos išeiviams, kurie neturi jokių abejonių dėl savo tautinės priklausomybės. Vis dėlto reikia atkreipti dėmesį į tai, kad Rūta Sprogies palaiko gyvą ryšį su savo kilmės kraštu, lanko Vilnių, dalyvauja tautinėje išeivių veikloje, rašo baltiečių metraštyje. Man regis, kad ji mūsų tautinę gyvybę išeivijos sąlygomis veiksmingiau išreiškia, negu kai kurie apkerpėję "gryni" tautiečiai.

Kiek kitaip savo ryšius su tėvų kraštu formuluoja Sabine Beitz, kurios tėvas — vokietis, motina — pusiau latvė ir vokietė. Ši "ketvirtadalio" latvaitė ir "trijų ketvirtadalių" vokietaitė, patekusi į Miunsterio latvių gimnaziją tiek "sulatvėjo", kad šiandien rašo: "Asmeniškai buvau ir visuomet didžiuojuos galėdama sąmoningai pasakyti: esu vokietė **ir** latvė".

Skyrelyje "Visuomenė" skaitytojai supažindinami su Latvijoje gyvenančio poeto Imanto Ziedonio publicistikos knyga, su ištraukomis iš Lietuvoje gimusio lenkų poeto, Nobelio literatūros premijos laureato Česlovo Milašiaus veikalo "Pavergtasis protas". Įdomūs estiškai kalbančio vokiečio C. Nipernaadžio įspūdžiai iš Talino. Aplamai, metraštyje gana daug vietos užima dabartinio gyvenimo Baltijos kraštuose stebėjimas. Ypač įdomus "Kultūros" skyrelyje vokiečio profesoriaus dr. Friedricho Scholzo straipsnis apie Baltijos kraštų lyrikos raidą sovietinėje literatūroje 1960-70 m.

Šiame skyrelyje V. Bartusevičius aprašo Lietuvių kultūros instituto veiklą Vokietijoje. Išspausdinti trys pernykštės instituto konferencijos pranešimai: Jola Schabenbeck-Ebers rašo apie Lietuvą kaip metaforą A. Mickevičiaus, Č. Milašiaus ir T. Konvickio kūryboje; dr. Povilas Reklaitis rašo apie prof. dr. Vyliaus Gaigalaičio archyvą; A. Hermann pateikia daug naujų žinių apie evangelikų liuteronų veiklą Lietuvoje pokario metais.

Trumpoje apžvalgoje neįmanoma išsamiai aptarti viso metraščio turinio. Visiems, kas domisi estų, latvių, lietuvių išeivių veikla Vokietijoje, kas domisi Baltijos kraštų klausimais ir "įkerta" vokiškai, patartina "baltisches jahrbuch" pavartyti ir paskaityti.

Metraštis išsilaiko iš aukų. Gaunamas pas leidėjus: "Baltischer Christlicher Studentenbund, Annaberger Str. 400, 5300 Bonn 2, W. Germany.

VYTAUTAS KASTYTIS

Prieš keturiasdešimt metų

KELKIS, TĖVIŠKĖLE

Rytmetiniai vėjai dvelkia:
Kelkis! Kelkis! Kelkis!
Kristus kėlės,
Kelkis, tėviškėle!

Nukankinti prisikelkit,
Išvežioti grįžkit, —
Per uolas ir pelkes
Kelkis, žeme, kelkis!

Nuskambėjo varpas,
Aidas pievom nulingavo.
Mūsų širdis džiaugsmas karpo:
Kelkis! Kelkis! Kelkis!

Prisikėlė širdys,
Rūmai ir skurdi pirkelė,
Per uolas, per pelkes
Tėviškėlė kelias!...

Mosjoen, Norvegija,
1945 m. balandžio 1 d.

Mokslo ir kūrybos dienos III

Penktasis mokslo ir kūrybos simpoziumas Čikagoje

ANATOLIJUS KAIRYS

Penktadienis, lapkričio 29

Penktadienio programa prasidėjo 8.30 v.r. Visos salės, saliukės ir kambariai užimti, dalyvių užtenka. Literatūra I, architektūra I, chemija I, elektrotechnika I, filosofija I, politiniai mokslai I, tautotyra arba tautiškumas iš etnografinės perspektyvos, socialiniai mokslai, žemės mokslai I, stomatologija I, muzika II, teologija II — šiandieniniai klausimai, archyvai-bibliotekos . . .

Kadangi archyvai ir bibliotekos svarbus dalykas visai išeivijai, norėčiau ilgiau sustoti. Sesijai pirmininkavo Robertas Vitas, jam talkino rašyt. Č. Grincevičius ir žurn. Bronius Kviklys. R. Vitas, sesiją atidarydamas pareiškė, kad mūsų kultūra išeivijoje yra kryžkelėje, jaunimas vis mažiau vartoja savo tėvų kalbą. "Lietuviai yra sukūrę daugybę kultūrinių vertybių, — kalbėjo toliau Robertas Vitas, — paskutiniu metu ypač opus klausimas yra tų vertybių išsaugojimas. Šis klausimas čia ir bus svarstomas technikos, lėšų, patalpų ir personalo atžvilgiais".

Po jo kalbėjo Pasaulio lietuvių archyvo dir. Č. Grincevičius. Jis supažindino klausytojus su PLA padėtimi, sustojo prie dabarties ir metė žvilgsnį į ateitį, medžiagą ir jos rinkimo metodus, kas saugotina, kas rinktina, kas svarbu. Br. Kviklys irgi gvildeno tas pačias ar panašias problemas, nurodydamas kur būtų galima rasti senos lituanistinės medžiagos, kaip ją rinkti, kaip išsaugoti. Tokios senienos glūdi rūsiuose, palėpėse, garažuose, senuose namuose, senų ir niekam nebereikalingų knygų išpardavimuose, bibliotekų sandėliuose . . . Didžiausi mūsų archyvai JAV-se yra: PL archyvas, kun. Pr. Juro įsteigta ALKA, Šv. Kazimiero vienuolyno archyvas, jėzuitų, pranciškonų, marijonų archyvai ir eilė kitų, o privatinius archyvus ir gana didelius turi: dr. Pemkus, Br. Kviklys, J. Dainauskas, J. Kreivėnas, J. Gimbutas, Br. Brazdžionis, prel. J. Kučingis ir kiti. Sesijoje dayvavo apie 30 žmonių.

Kiekvienai dienai skiriamas vienas bendras posėdis didžiojoje salėje visai publikai. Tuo laiku kitų paskaitų nėra. Šios dienos bendras posėdis vyko tema: "Aktualiausios problemos ir darbo kryptys Lietuvą liečiančiuose moksliniuose tyrinėjimuose išeivijoje". Pirmininkavo dr. Vyt. Kavolis. Kalbėdamas apie neseniai įsteigtą lituanistikos katedrą, jis pastebėjo, kad jos tyko "politikavimo grėsmė". Kadangi toliau jokių komentarų nedavė, taip ir liko neaišku kas ta grėsmė yra, kas ją sudaro ir iš kur ji ateina. Kadangi daug lietuvių yra aukoję dolerį ar daugiau šiai svarbiai institucijai įsteigti, tai visiems įdomu žinoti kokia ta grėsmė: politinė, kultūrinė, mokslinė ar kitokia? Tikėkimės, kad dr. V. Kavolis kur nors paskelbs išsamesnį straipsnį šiuo klausimu.

Popietinėse sesijose tęsiamas tų pačių mokslų kitos šakos ar sritys ir visai naujos, kaip dailėtyra, ekonomija, jūrų mokslas, istorija, kinematografija, psichologija, biologija, teisė ir t.t. Popietinėse sesijose šiek tiek gaivesnio vėjo įnešė istorija — Lietuvos krikštas. Sesijai pirmininkavo Saulius Sužiedėlis, jam padėjo kun. V. Bagdanavičius, Rasa Mažeikaitė, Jonas Dainauskas ir Juozas Jakštas.

Kun. V. Bagdanavičiaus pagrindinė mintis: "Ar nėra atėjęs laikas iš naujo atrasti Jogailą?" Įdomus ir visais atžvilgiais naujas požiūris. J. Dainauskas apžvelgė ano meto įvykius ir plačiau sustojo prie politinio Algirdo palikimo, Skirgailos kelionės į Vakarus, Jogailos derybų su ordinu ir iš to sekusių komplikacijų, Lenkijos ponų atsilankymu pas Jogailą Vilniuje 1383 m. ir pan. Paskaita labai kruopščiai paruošta ir naujai žvelgianti į ano meto įvykius.

Dar naujesnė klausimo interpretacija atėjo iš jaunos doktorantės Rasos Mažeikaitės. Ji ruošia disertaciją apie Algirdo laikų Lietuvą. "Derybas dėl Lietuvos krikšto pradėdavo kas kartą kitas valdovas: 1349 m. — Lenkijos Kazimieras III, 1351 m. — Vengrijos Liudvikas d'Anjou, 1358 m. — imperatorius Karolis IV, ir 1373 m. — Mozūrijos-Mazovijos kunigaikštis Siemovitas". "O kai diplomatiniai santykiai su lietuviais nutrūkdavo, karas su Lietuva teikdavo Lenkijos ir Vengrijos karaliams gerą progą rinkti specialius mokesčius iš savo pavaldinių neva kryžiaus karams prieš pagonis".

Vienas iš labiau pažymėtinų penktadienio momentų — literatūros ir muzikos vakaras, prasidėjęs didžiojoje salėje punktualiai 7 v.v. Pirmoje dalyje — dviejų premijų įteikimas. Pirmoji — LRD grožinės literatūros premija už geriausią 1984 m. knygą Albinui Baranauskui, antroji — Juozui Toliušiui už novelę, laimėjusią Aloyzo Barono vardo novelės konkursą.

Vakarą pradėjo šio renginio vadovė Aldona Grinienė, įvadinį žodį tarė LRD valdybos pirm. A. Kairys. Kadangi abu laureatai neatvyko, tai A. Baranauskui atstovavo premijuotos knygos leidėjas — Lietuviškos knygos klubas (kun. V. Bagdanavičius), o Juozui Toliušiui — jo duktė Indrė Toliušytė.

Vertintojų komisijos aktą perskaitė LRD sekr. Adolfas Markelis, premiją įteikė Lietuvių fondo valdybos pirm. dr. A. Razma. Įteikęs $2,000 čekį kun. V. Bagdanavičiui ir pasveikinęs laureatą, dr. A. Razma kalbėjo: "Nepaprastai džiugu matyti suvažiavusius iš visų kraštų mokslininkus, kūrėjus ir meno žinovus, pasidalinti gražiais laimėjimais su mūsų visuomene. Malonu žinoti, kad šie visi mokslo ir meno talentai yra išaugę iš lietuviškosios visuomenės, iš mūsų tautos kamieno. Jeigu mes sugebėsime palaikyti glaudžius ryšius tarp profesorių, kūrėjų bei menininkų ir mūsų eilinės visuomenės narių, mūsų lietuvybės misija išeivijoje bus atlikta ir mūsų darbai savo tautos laisvei užtikrinti bus sėkmingi. Lietuvių fondo vadovybė didžiuojasi galinti dirbti su jumis kartu ir nors maža suma prisidėti prie jūsų laimėjimų."

Trumpą ištrauką iš premijuotos knygos gražiai paskaitė LRD valdybos vicepirm. Č. Grincevičius.

A. Barono vardo novelės konkurso vertintojų komisijos aktą perskaitė rašyt. Danutė Bindokienė, o mecenatas dr. P. Kisielius įteikė $500 premiją laimėtojo dukrai Indrei, pasveikino ir pasakė atitinkamą žodį, o Indrė Toliušytė paskaitė laureato J. Toliušio šiai šventei pritaikytą kalbą.

Pabaigai buvo į sceną pakviesta JAV LB kultūros tarybos pirm. Ingrida Bublienė. Ji pasveikino laureatus ir pasidžiaugė visų kūrybiniais laimėjimais. Literatūros vakaras baigtas draugijos pirmininko padėkos žodžiu. LRD valdybai tebuvo duota 30 min. laiko, todėl kokios nors literatūrinės programos nebuvo galima surengti — apsiribota grynai dviejų premijų įteikimu. Ir už tai esame dėkingi simpoziumo vadovybei.

Antroje vakaro dalyje — kompozitorės Giedrės Gudauskienės fortepijono kūrinių koncertas. Jį atliko du pianistai: Raimonda Apeikytė iš Los Angeles ir Manigirdas Motekaitis iš Čikagos. Koncertas suskirstytas į 6 dalis: I ir II dalį atliko M. Motekaitis, III, IV ir V — R. Apeikytė, o VI dalį — duetą grojo dviem pianinais abu atlikėjai. Melodijos labai skambios. R. Apeikytė skambino virtuoziškai. Neatsiliko ir M. Motekaitis — profesionaliai ir meniškai atliko ypač 3 lietuviškoms patarlėms impresijas.

Koncertas visais atžvilgiais pavyko. Tiek pianistai, tiek pati kompozicijų autorė susilaukė pelnytų aplodismentų, gėlių ir visos auditorijos nuoširdžios meilės pareiškimą ilgais ir nenutrūkstamais plojimais. Bravo Giedrė! Bravo Raimonda! Bravo Manigirdas!

Salė buvo beveik pilna — apie 450 žmonių. Po koncerto, kaip įprasta, dar buvo pasivaišinta ir pabendrauta Jaunimo centro kavinėje, gerosioms Čikagos šeimininkėms skaniai ir sočiai valgydinant.

(Bus daugiau)

Atsiųsta paminėti

TAUTOS GYVYBĖ, politinis, literatūrinis, tautinio sąmoningumo žurnalas, 1985 m. 4(9) nr. Redaktorė — Birutė Kemežaitė, 7124 So. Mozart St., Chicago, IL 60629, USA. Metinė prenumerata — $12.

EL GRITO DE LITUANIA (Lietuvos šauksmas) Lituania vista a traves de la prensa Venezolana. Leidėjas — Lithuanian World Community (5620 So. Claremont Ave., Chicago, IL 60636, USA). Tai rinkinys straipsnių, išspausdintų ispanų kalba didžiojoje Venezuelos spaudoje per pastaruosius pustrečių metų. Dauguma jų parašyti dr. V. A. Dambravos. Įvadinis žodis — A. S. Gečio, PLB visuomeninių reikalų komisijos pirmininko, parašytas Filadelfijoje 1985 m.

LITUANUS, The Lithuanian Quarterly 1985, Volume 31, No. 3. Editor Antanas Dundzila. Subscriptions — institutional $15.00 per year, others — $10.00. Address: Lituanus, 6621 S. Troy St., Chicago, IL 60629–2913, USA.

Bronius Kviklys, LIETUVOS BAŽNYČIOS Churches of Lithuania, V tomas. **VILNIAUS ARKIVYSKUPIJA** I dalis. Istoriniai bruožai — Vilniaus miesto bažnyčios. Architektūriniai tekstai — Jurgio Gimbuto. Išleido — Amerikos lietuvių bibliotekos leidykla (Lithuanian Library Press, Inc., 3001 West 59th Street, Chicago, IL 60629, USA). Chicago, IL 1985 m., 432 psl. Priedas — Vilniaus miesto planas.

Penktojo mokslo ir kūrybos simpoziumo Čikagoje organizacinis komitetas su spaudos atstovais. Iš kairės: M. Marcinkienė, I. Kerelienė, pirm. R. Vaitys, A. Grinienė; stovi: J. Šlajus, Pr. Masilionis, J. Žemaitis, J. Žygas, B. Budrionienė, S. Zalatorė, A. Juodvalkis, K. Burba. Trūksta V. Lapienės, A. Tamošiūnaitės, N. Užubalienės

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Sydnėjaus "Atžalos" teatras yra stipriausia lietuvių saviveiklininkų grupė Australijoje. Veiklos trisdešimtmečiui 85.XI.19 buvo pasirinktos dvi vienaveiksmės pjesės — A. Landsbergio "Sudie, mano karaliau" ir A. Čechovo "Jubiliejus". A. Landsbergio kūrinyje veiksmas vyksta pokarinėse DP stovyklose V. Vokietijoje, A. Čechovo — caro laikų Rusijoje. Sukakčiai skirtus spektaklius paruošė antroji "Atžalos" vaidintojų grupė, vadovaujama rež. J. Dambrausko.

Čikagoje steigiamas saviveiklinis "Vaidilutės" teatras, kuriam vadovaus entuziastų grupė: pirm. Petras Kisielius, vicepirm. Kazė Brazdžionytė, ižd. Irena Tiknienė, reikalų vedėja Pranciška Šlutienė ir korespondentas Edvardas Šulaitis. Pirmam pasirodymui pasirinkta Juozo Grušo "Gintarinė vila". Į "Vaidilutės" teatrą žada įsijungti būrys jaunų vaidintojų. Režisiere kviečiama Laima Rastenytė-Lapinskienė.

JAV LB Niujorko apygardos valdyba savo posėdyje 1985 m. lapkričio 11 d. nutarė vėl surengti lietuvių dailininkų darbų parodą, skirtą Vasario 16 šventei. Ši paroda jau buvo tapusi tradiciniu renginiu, bet jos buvo atsisakyta pastarųjų dvejų metų laikotarpyje. Sekančioji paroda, jau XIV-ji, įvyks Kultūros židinyje 1986 m. vasario 22-23 d.d. Lietuviai dailininkai kviečiami ruoštis šiai parodai ir joje dalyvauti. Kūrinius šiai parodai reikės pristatyti iki 1986 m. vasario 16 d. Pranešimus apie dalyvavimą priima "Darbininko" redakcijoje Paulius Jurkus ir LB Niujorko apygardos pirm. Aleksandras Vakselis tel. (718) 846-3246.

XIV-ją lietuvių fotografų nuotraukų parodą 1985 m. spalio 25 — lapkričio 3 d.d. Čikagoje, Jaunimo centre esančioje M. K. Čiurlionio galerijoje, surengė Lietuvių foto archyvas, dabar vadinamas Dr. Stasio Budrio lietuvių foto archyvu. Pavadinimas pakeistas velionies atminimui įamžinti. Dr. Milda Budrienė archyvui yra paaukojusi $35.000. Rengėjų vardu parodą atidarė Stasys Žilevičius, apie jai sutelktas nuotraukas kalbėjo kun. Algimantas Kezys, SJ, archyvo steigėjas, dabartinis jo valdybos pirmininkas. Pagrindinė šiemetinės parodos tema buvo "Lietuvio portretas", bet dalyviai galėjo pasirinkti ir laisvą temą. Parodoje dalyvavo 30 fotografų: 22 — su portretais ir laisva tema, 8 — tik laisvos temos nuotraukomis. Parodoje buvo išstatyta 90 spalvotų ir 72 nespalvotos nuotraukos. Vyravo 95 nuotraukos laisvomis temomis, portretinių nuotraukų buvo 67. Atranką atliko komisija — Petras Aleksa, Raminta Jelionytė ir Algimantas Kezys. Garbės svečiu parodoje dalyvavo Rimantas Žukas, rinktinėmis nuotraukomis buvo prisimintas velionis Kastytis Izokaitis (1935—1985).

Šiemetinėje parodoje patys jos lankytojai premijavo tik portretines nuotraukas. Premijų paskirstyme dalyvavo keli šimtai lankytojų, įteikusių balsavimo korteles. Portretinės nuotraukos buvo tik numeruotos, be fotografų ir jų nufotografuotų asmenų pavardžių, kad jos neturėtų įtakos lankytojų sprendimams. Pirmą premiją laimėjo dar Lietuvoje pradėjęs fotografuoti Kazys Daugėla, antrą — Algimantas Kezys, trečią — torontietis Linas Daukša. K. Daugėla portretams buvo pasirinkęs — dr. J. Girnių, J. Kapočių, J. Kačinską, S. Santvarą ir J. Sondą, A. Kezys — dail. V. Petravičių ir jo šeimą, L. Daukša — gerai nufotografuotą seną ūkininką ir du kitus asmenis. Pirmos premijos laimėtojas K. Daugėla atsivežė įdomų iš negatyvų pagamintą skaidrių rinkinį "Prieš 40 metų", atspindintį pokarinį išeivijos lietuvių gyvenimą V. Vokietijos stovyklose. Daug tų nuotraukų buvo daryta Kemptene. Žiūrovams buvo malonu prisiminti dviaukštes lovas, 4-5 šeimas vienoje patalpoje, barakus, apgriuvusių kareivinių pastatus, maisto davinio laukiančias eiles, pamaldas, vaikų darželius, pradžios mokyklas, gimnazijas, įvairius kursus. Nebuvo užmiršti ir chorai, ansambliai, dailininkai, rašytojai, solistai. Įamžinti net ir vaizbūnais vadinti spekuliantai. Uždaryme pranešta, kad XV-ji lietuvių fotodarbų paroda bus surengta 1986 m. rudenį. Tikimasi susilaukti humoristinių nuotraukų, nes jos pasirinkta tema — "O vis dėlto juokiamės".

Klaipėdos kultūros namuose savo teatrą turi saviveiklinė klaipėdiečių opera, kurios veikloje dalyvauja pusantro šimto muzikos meno entuziastų. Teatro repertuare yra apie 10 muzikinių scenos veikalų. Neseniai klaipėdiečiai buvo pakviesti į G. Rossinio komiškos operos "Vedybų vekselis" premjerą, paruoštą dirigento K. Kšano, rež. G. Avižienienės ir dail. O. Ronkaitienės. 1986 m. repertuaran bus įjungta J. Offenbacho opera "Hofmano pasakos".

Liaudies buities muziejaus muzikinio teatro grupė, vadovaujama Povilo Mataičio, viešėjo Ukrainoje. Praėjusią vasarą labai šiltai buvo sutikta folklorinė šio teatro programa "Mano kanklės pauksuotos". Išvykai buvo pasirinktos ištraukos iš ankstesnių folklorinių programų, papildytos ukrainiečių liaudies dainomis. Išvyka pradėta dviem koncertais Kijeve, užbaigta dviem koncertais Lvove. Aplankyti ir keli kiti Ukrainos miestai. Šis teatras, veikiantis jau 17 metų, artėja prie tūkstantojo spektaklio.

Vilniaus sporto rūmuose įvyko tradiciniai "Rudens parado-85" koncertai. Pramoginėje jų programoje dalyvavo Vilniaus universiteto, Kauno kūno kultūros instituto, Lietuvos veterinarijos akademijos, Vilniaus pedagoginio instituto ritminės grupės. Estradiniam žanrui atstovavo Vilniaus filharmonijos vokalinis-instrumentinis ansamblis "Plius minus", panašus ansamblis "Vairas" iš Šiaulių. Koncertuose skambėjo V. Telksnio, A. Jagelevičiaus, V. Katiliaus, L. Vilkončiaus bei kitų kompozitorių dainos, dalyvavo estrados solistai — A. Stasilevičiūtė, V. Grigonytė, I. Ašakaitė, E. Čivinskas, V. Onaitis, V. Malinauskas.

Lietuvos chirurgai dvi dienas trukusioje mokslinėje konferencijoje Vilniuje apžvelgė šios medicinos srities specialistų laimėjimus keturiuose pokario dešimtmečiuose. Buvo konstatuota, kad šiame laikotarpyje susikūrė lietuviška chirurgijos mokykla. Lietuvos miestų ir rajonų ligoninėse dabar yra beveik pusantro šimto chirurgijos skyrių, kuriuose kasmet atliekama apie 68.000 operacijų. Įsteigti respublikiniai specializuotos chirurginės pagalbos centrai — širdies ir kraujagyslių, nefrologijos ir inkstų persodinimo, neurochirurgijos, traumatologijos, vaikų chirurgijos. Kauno medicinos instituto klinikose įsteigtas sąjunginis širdies ritmo sutrikimų chirurginio gydymo centras.

Liaudies menininkas Lionginas Šepka, pasižymėjęs talentingomis medžio skulptūromis bei kitais drožiniais, mirė 1985 m. lapkričio 4 d. Daugiau žinių apie velionį pateikia dailėtyrininkės Zitos Žemaitytės nekrologas "Literatūroje ir mene". L. Šepka gimė 1907 m. rugsėjo 15 d. Šiaudynės kaimelyje prie Pandėlio. Jautrią širdį gavo iš mamos, kaimo poetės ir dainininkės, iš jos išmoko ir raštą pažinti. Užaugęs klajojo po Lietuvą, bernaudamas, kirsdamas miškus, tiesdamas plentus. Menininko talentas atsiskleidė, kai mirė mylimas brolis ir teko paminklą statyti. Tada nuolatinėmis L. Šepkos palydovėmis tapo vienatvė ir tyla, gimdžiusios vizijų pasaulius. Paskutiniuosius aštuonerius metus L. Šepka gyveno Vilniuje, kur jį vis dar kamavo gimtųjų laukų ilgesys. Pavasariais jis pradėdavo tvarkyti savo rankomis pasidirbtus įrankius, vėl ruošdamasis kūrybai. Iki paskutinio akių užgesimo velionis prašydavo: "Atidarykit langą, kad matyčiau debesis ir lakiojančius paukščius . . ." Tarp kaltų ir peiliukų liko nesuspėtas užbaigti "Žalnierių" kūrinys — būrys kardus iškėlusių karių.

"Mokslo" leidykla išleido V. Vitkausko sudarytą "Lietuvių kalbos tarties žodyną", kuriame pateikiama 25.000 žodžių fonetinė transkripcija, patikimai sukirčiuota, nurodyta kiekvieno garso taisyklinga tartis, aprašyti tarties svyravimai. Tai pirmas tokio pobūdžio leidinys, paruoštas sceninės kalbos gerintojo ir lietuvių kalbos fonetikos žinovo V. Vitkausko. "Literatūroje ir mene" šiuo žodynu džiaugiasi keturiolika Vilniaus dramos teatro aktorių, kurių sąrašas pradedamas veteranais — K. Kymantaite, L. Kupstaite, M. Mironaite, J. Kavaliausku, H. Kurausku. Reiškiama viltis, kad šiuo vertingu leidiniu susidomės aktoriai, norintys puoselėti pavyzdingą sceninės kalbos kultūrą.

V. Kst.

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. M6H 1A8 • Telefonai: 532-3400 • 532-3414

AKTYVAI virš 28 milijonų dolerių

KASOS VALANDOS:

Pirmadieniais	10-3
Antradieniais	10-3
Trečiadieniais	uždaryta
Ketvirtadieniais	10-8
Penktadieniais	10-8
Šeštadieniais	9-1
Sekmadieniais	9-12.30

MOKA UŽ:

90 dienų termin. indėlius	7¾%
180-185 d. termin. ind.	8 %
term. indėlius 1 metų	8½%
term. indėlius 2 metų	9 %
term. indėlius 3 metų	9 %
pensijų s-tą	9 %
spec. taup. s-tą	7 %
taupomąją s-tą	6½%
depozitų-čekių s-tą	6 %

DUODA PASKOLAS:

asmenines nuo	11 %
mortgičius nuo	9½% – 11 %

ANAPILYJE skyrius veikia sekmad. 9.30 v.r. — 1 v.p.p.

Duodame asm. paskolas iki $50,000 ir mortgičius iki $100,000 (75% įkainoto turto vertės). Draudžiame narių gyvybes pagal santaupų dydį iki $2,000 ir asm. paskolas iki $10,000. Parduodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionės čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas. MŪSŲ TIKSLAS — NE PELNAS, BET SĄŽININGAS PATARNAVIMAS

STEPHAN'S FURS
406 Roncesvalles Ave.
Telefonas 536-5936 ir
2239 Bloor Street West. • Telefonas 762-7775
Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės.
Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

Vaidotas (Vay) Jonynas
Telefonas (416) 864-2734
pataria ir padeda investacijose nuo aukso iki valstybinių lakštų. Jo atstovaujama firma aptarnauja investuotojus nuo 1923 metų.
MOSS, LAWSON & CO. LIMITED
48 Yonge St., Toronto, Ont. M5E 1G7

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ
MARGIS DRUG STORE
JOHN V. MARGIS, Phm. B.
408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944
PRIIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
PENSININKAMS 15% NUOLAIDA NUO VISKO (IŠSKYRUS CIGARETES)
NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS
MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJOS SKAITYTUVĄ (KOMPIUTERĮ)

"TYPE MASTER GRAPHICS"
3425 Dundas Street West, Toronto, Ont. M6S 2S4
Telefonas: (416) 769-5411
* Raidžių rinkimo bendrovė.
* Renka tekstus lietuvių, prancūzų ir anglų kalbomis.
Skambinkite **Linai Kuliavienei** arba **Vidai Šiaučiulienei**

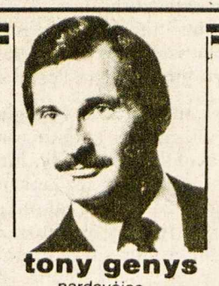
tony genys
pardavėjas
Agentas, kuris rūpinasi jumis
1. Jūsų namai yra svarbiausias mano rūpestis.
2. Pasirinkdami mane, jūs pasirenkate agentą, kuris rūpinasi jumis.
3. Skambinkite Antanui G e n i u i tel. 239-3991, ir turėsite pirmos klasės patarnavimą.
an independent member broker
"RE/MAX professionals inc.
1 east mall crescent, etobicoke, ontario M9B 6G8
bus: (416) 239-3991
res: 231-2839

AUTOMOTIVE FIBER
AUTOBODY AND COLLISION REPAIRS
Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas ir dažymas: sąžiningas darbas, pigios kainos.
Savininkas – RIČARDAS KYBARTAS,
22 BELVIA ROAD, Etobicoke, Ont. M8W 3R3
Telefonas 252-8863

Greitas ir tikslus patarnavimas!
DRAUDA
gyvybės, automobilių, gaisro atveju, nuomininkų turto, verslo ir komercijos
Juozas Eimis Ramas
Tel. 364-5081, namų 766-5857
Allstate Simpson's, 176 Yonge St., Toronto, Ont., M5C 2L7 (Queen & Yonge)
Klientu patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

AUTORITE SALES & SERVICE
1636 Dundas Street West, Toronto, Ontario M6K 2M4
Telefonas 531-1331
BLOOR AUTORITE GARAGE
296 Brock Avenue (Tarp Dundas ir College)
Telefonas 531-1305
★ Automobilio saugumo pažymėjimai (Mechanical fitness Certification)
★ Sąžiningas ir patikimas patarnavimas. ★ Visi automobilių mechaniniai
★ taisymai. ★ Snieginės ir paprastos padangos, MICHELIN, B. F.
★ GOODRICH, RADIAL ir kt. Savininkas FRANK PETITT

Lietuvių vaikų darželio mokinukės Toronto Lietuvių vaikų namuose, kurie buvo pastatydinti prieš 25-rius metus. Darželiui vadovauja N. Pr. Marijos vienuolijos seserys. Nuotr. St. Dabkaus

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

Ontario gamtos išteklių ministeris Vincent Kerrio planuoja įvesti metinius leidimus visiems meškeriotojams. Lig šiol leidimų reikėjo tik ne Ontario gyventojams. Už Ontario ribų gyvenantys kanadiečiai mokėdavo $6.25 už metinį meškeriotojo leidimą, svečiai iš užsienio — $30 už sezoninį leidimą, $10 — už leidimą keturiom dienom. 1984 m. už leidimus buvo surinkta $10 milijonų, o žuvivaisos tvarkymui išleista $32 milijonai. Ministeris V. Kerrio tikisi padidinti šias pajamas, įvesdamas visiems meškeriotojams privalomus leidimus 1987 m. Ligi to laiko bus tariamasi dėl leidimo kainos bei kitų meškeriotojams statomų reikalavimų.

Kanados vyriausybė nutarė grąžinti Indijon apie 2.000 sikų, kuriems čia nuo 1984 m. birželio mėnesį buvo suteikiama laikinė globa dėl politinės įtampos sikų daugumą turinčioje Pundžabo valstijoje. Daroma išvada, kad ten jau sustabdytas sikų persekiojimas. Sikų grąžinimą skatina jų teroristiniai veiksmai pačioje Kanadoje, daugiausia susieti su kitais ateiviais iš Indijos. Kartais sikai panaudoja ginklą net Kanados teismuose. Taip įvyko Toronte, kur sikas nušovė net advokatą ir pabėgo. Lig šiol jis nėra surastas, nes jam pabėgti ir pasislėpti padėjo sikų grupės ne tik Kanadoje, bet ir JAV. Demonstracijomis reikalaujama atšaukti Kanados vyriausybės nutarimą. Aiškinama, kad ne visi sikai yra kerštingi teroristai. Spėjama, kad keleivinis Indijos lėktuvas, skridęs iš Kanados Indijon, nukrito į Atlanto vandenyną prie Airijos dėl sikų padėtos bombos.

Kanados paštą nuo streiko išgelbėjo pavėluotai pradėtas 4.000 administracijos tarnautojų balsavimas streiko klausimu. Paštu siunčiami balsavimo rezultatai paaiškės tik po švenčių. Prieš Kalėdas buvo paskelba, kad Kanados paštas specialiomis "priority post" siuntomis iš Atlanto provincijų pristatys gyvus jūrų vėžius jų mėgėjams bet kur Kanadoje. Vėžiams gabenti buvo parūpintos specialios dėžutės su ledais ir šlapiu išmetamų laikraščių popieriumi. Užsakytų vėžių pristatymui buvo numatytos dvi dienos, kai tuo tarpu paštu siunčiami laikraščiai skaitytojus Kanadoje dažnai pasiekia po savaitės ar dviejų, o užjūriuose — net po kelių mėnesių.

Daugiakultūrių reikalų ministerio O. Jelineko pranešimu, Kanados vyriausybė Toronte ir kituose miestuose atidarys nedidelius paslaugų punktus etninių grupių kanadiečiams. Juose bus duodami patarimai, liečiantys įvairias valdžios programas bei teikiamas paslaugas. Seniau šią paskirtį atlikdavo Kanados valstybės sekretoriaus įstaigos didžiuosiuose valdiniuose pastatuose. Dabar norima pasitenkinti mažesnėmis įstaigėlėmis šalia krautuvių, kur jos lengviau būtų prieinamos etninių grupių atstovams.

Skautų veikla

• "Šatrijos" tuntas dėkoja p. Nešukaičiui už auką. Skautiškas ačiū "Birutės" draugovei už maisto paruošimą Kūčioms, stalų padengimą ir skambinimą draugovėm. Sveikiname naują birutiečių drauginink ę ps. G. Baltaduonienę.

• Bendras "Šatrijos" ir "Rambyno" tuntų vadovų-vių posėdis įvyks sausio 6 d., 7.30 v.v., skautų būkle. Aptarti reikia Vasario 16 sueigą ir Kaziuko mugę.

• Sveikiname vyr. skautes K. Šimkutę ir L. Laurinavičiūtę, pradėjusias d i r b t i su naujai įsteigtu "Liepsnelių" ir "Giliukų" vienetu. Tai grupė pačių mažiausių vaikų, besiruošiančių jungtis į skautų-čių vienetus.

• Sausio 11 d. šaukiama "Dainos" dr-vės ir "Mirgos" būrelio sueiga. Vadovauja ps. Rūta Poškienė.

• Š. m. sausio 12 d. po 10.15 v. Mišių Prisikėlime įvyks "Rambyno" tunto visų šakų skautų ir jų tėvų susirinkimas. Tėvai renkasi skautų būkle, o skautai — muzikos studijoje. Vinetų vadovai supažindins tėvus su veikla vienetuose. Po to norima suorganizuoti tėvų komitetą. Šiuo metu komitetą sudaro tik du — pirm. K. Šapočkinas ir ižd. D. Karosas.

D. Barzdžiūtė

Atlanta, Georgia

KALĖDŲ ŠVENTĖ buvo minima Lietuvių klubo 1985 m. gruodžio 8 d. Joje dalyvavo apie 80 lietuvių. Kalėdų stalą palaimino ir maldą sukalbėjo tolimas svečias iš Wisconsino kun. Benediktas Marčiulionis. Išnuomotame klube tarp degančių raudonų žvakių ir lietuviškais šiaudinukais papuoštoje salėje visi džiaugėsi ir dalinosi lietuvišku nuoširdumu. Plotkeles parūpino Siemaškų šeima. Visos šeimos sunešė lietuvišką maistą.

Lilija Povilaitienė vadovavo Kalėdų giesmėms. Violeta ir Vytautas Pečkauskai su šeima buvo atvykę iš Albany, Ga., Marytė Kazlauskienė — iš Orlando, Fla. Pirmininkai — Gracilda ir Harry Fleming daug pasidarbavo ruošdami šią šventę. Po vakarienės buvo loterija.

Vis daugiau naujų lietuvių atsikausto į Atlantą. Pusė jų yra senosios kartos ir pusė naujosios. Mes visi gerai sutinkam, visi domimės lietuvių veikla didelėse kolonijose. Nors mūsų maža grupelė, mes skelbiam vardą Lietuvos. Lietuviškose dainose ir nuoširdume atrandam lietuvišką dvasią, kuri rusena mūsų širdyse. **D. K.**

Sportas okupuotoje Lietuvoje

K. BARONAS

Baigtos Sov. Sąjungos aukštosios futbolo lygos pirmenybės. Dvejos paskutinės rungtynės Vilniaus "Žalgiriui" baigėsi pralaimėjimais — prieš 1984 m. meisterį Leningrado "Zenitą" 1:3 ir Maskvos "Spartaką" 1:4. Gaila, nes vilniečiai galėjo užimti penktą vietą ir 1986 m. rungtyniauti Europos taurės žaidynėse. Tačiau ir septintoji vieta yra geresnė už 1984 m., nes prieš metus "Žalgiris" buvo devintas. Po pirmenybių vilniečiai išvyko draugiškom rungtynėm į Nigeriją.

Sov. Sąjungos futbolo meisterio vardą iškovojo Kijevas prieš Maskvos "Spartaką" ir Dnepropetrovską. Aukštąją lygą turėjo palikti Voronežo "Fakelas" ir Rostovo ASK vienuolikės. Peržaisti rungtynes su antrosios lygos atstovais — Rygos "Dauguva" ir Maskvos CASK turi Odesos ir Baku komandos. Pastarosioms pralaimėjus, į aukštąją lygą pirmą kartą įkops Ryga ir 1984 m. ją palikęs CASK klubas.

Mūsų tautiniame sporte krepšinyje Kauno "Žalgiris" neužleido pirmaujančios pozicijos. Kauniečiai paskutinėse rungtynėse nugalėjo Kuibyševą 119:91, Vilniaus "Statybą" 119:79, Kijevo ASK 118:107 ir Rygos VEF 128:80. Turėdami 15 tšk. pirmauja aukštoje lygoje prieš Maskvos CASK ir "Dinamo" klubus. Vilniaus "Statyba" gerokai pasitempė, lentelėje atsistodama penktoje vietoje. Antro rato varžybos prasidėjo gruodžio 15 d. Leningrade ir Minske.

Lietuviai krepšininkai taip pat buvo garsūs pokario Vokietijoje. V. Vokietijos spauda, minėdama prirš 50 metų pirmuosius krepšinio žingsnius Berlyno Kūno kultūros institute (V. Vokietijos krepšinio s-ga įsteigta (1949 m.), pažymėjo, kad prie šio sporto išpopuliarinimo daug prisidėjo baltiečiai, laimėdami 1950 m. su DC Degerlocho penketuku Vokietijos meisterio vardą. Gaila, kad mūsų geriausias išeivijos sporto žurnalistas Kęstutis Čerkeliūnas, rašydamas LE XIII t. psl. 56-59 apie krepšinį, daug vietos paskyrė nepriklausomos ir pavergtos Lietuvos krepšiniui, nepaminėdamas išeivijos lietuvių laimėjimų. Juk geras lietuviško krepšinio vardas pasiekė net Prancūziją, kuri į savo eiles pakvietė V. Grybauską ir Varkalą!

Grįžkime prie Lietuvos. Gražiai pradėjusi pirmenybes Vilniaus "Kibirkšties" moterų komanda (vienu metu net pirmavo) šiuo metu aukštojoje lygoje užima šeštą vietą, atsilikdama nuo pirmaujančios Maskvos "Dinamo" net keturiais taškais (kiekvienas laimėjimas vertinamas vyrų ir moterų grupėse vienu tšk.). Kiek geriau sekasi Kauno "Bangai", pirmojoje lygoje (1984 m. kaunietės žaidė aukštojoje lygoje) užimančiai savo grupėje pirmą vietą.

M. Gorbačiovo paskelbta kova alkoholiui pasiekė Kauno sporto kombinato stadiono "Olimpijos" kavinę. Vilniškiame "Sporte" 119 nr. buvo išspaudintas skaitytojo laiškas, esą kavinėje prekiaujama degtine. Tik 139 nr. "Sporto" laikraštyje Kauno m. vykdomojo komiteto restoranų ir kavinių tresto direktorius M. Šliauteris pranešė redakcijai, jog kritinė pastaba buvo teisinga. "Olimpijos" kavinėje alkoholiniais gėrimais nebeprekiaujama.

SPORTAS

"Aušros" žinios

Krepšinis. 1985 m. gruodžio 18 d. George Harvey gimnazijos patalpose įvyko York lygos vyrų krepšinio pirmenybių rungtynės "Aušra" — "Righteous Brothers". Laimėjo "Aušros" vyrų komanda 97:59 (49:20). "Aušros" komandoje žaidė: A. Valickas 8, R. Sysak 17, R. Underys 4, Š. Arlauskas 22, V. Gataveckas 11, R. Galikovskis 17, K. Bartusevičius 8, A. Baziliauskas 6, V. Dementavičius 4. **K. Š.**

Baltiečių ir lietuvių slidinėjimo pirmenybės

1986 m. Š. Amerikos baltiečių ir lietuvių alpinistinės slidinėjimo pirmenybės įvyks 1986 m. vasario 1 d. Devil's Elbow Ski Resort, Bethany, Ont. (apie 60 mylių į šiaurės rytus nuo Toronto). Varžybas rengia lietuviai — ŠALFASS slidinėjimo komitetas. Varžybų pradžia — 11 v.r. Registracija — nuo 9.30 iki 10.30 v.r. Pirmenybių programoje bus slalomas ir didysis slalomas: a. berniukų (žemiau 13 m.), b. jaunių (13-16 m. imtinai), c. vyrų elito (17-44 m. imtinai), d. vyrų senjorų (virš 44 m.), e. moterų (virš 12 m.) ir f. mergaičių (žemiau 13 m.). Amžiaus klasifikacija — pagal 1985 m. gruodžio 31 d.

Lietuvių pirmenybės bus išvestos iš baltiečių varžybų pasekmių. Dalyvavimas yra atviras visiems lietuvių, latvių ir estų slidinėtojams. Dalyvių registracija — iki 1986 m. sausio 25 d. pas ŠALFASS slidinėjimo komiteto vadovą: Mr. Mečys Empakeris, 6 Robinhood Rd., Islington, Ont. M9A 2W7. Telefonas (416) 231-1487.

Taupyk ir skolinkis
Pirmutiniame ir didžiausiame TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE **PARAMA**

MOKA:

7¾%	už 90 dienų term. indėl.
8 %	už 6 mėn. term. indėlius
8½%	už 1 m. term. indėlius
9 %	už 2 m. term. indėlius
9 %	už 3 m. term. indėlius
9 %	už pensijų planą
7 %	už specialią taup. s-tą
6½%	už taupymo s-tas
6 %	už čekių s-tas (dep.)

IMA:

už asmenines paskolas nuo	11 %
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages):	
su nekeičiamu nuošimčiu	
1 metų	10%
2 metų	10½%
3 metų	11 %
(fixed rate)	
su keičiamu nuošimčiu	
1, 2 ar 3 metų	9½%
(variable rate)	

AKTYVAI virš 48 milijonų dolerių

Asmenines paskolas duodame iki $65,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau $2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki $10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama piniginės perlaidos, kelionės čekiai (American Express). Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)
BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6
Telefonai: 532-8723 ir 532-1149

AL GARBENS REALTOR
22 Hedgewood Rd., Willowdale, Ontario M2L 1L5
Telefonas 489-1543
Įstaiga, tarnaujanti lietuviams nuo 1951 metų
A. W. GARBENS REAL ESTATE INC.
121 Willowdale Ave., Willowdale, Ont. M2N 4Y3.
HURONIA PROPERTY APPRAISALS LIMITED
77 Kennedy St. West, Aurora, Ont.L4G 2L6.
Telefonai 773-6480 arba 225-5699
Alfonsas Garbenis, jn., B. Econ. CRA, savininkas.
Kvalifikuotas įkainojimas nuosavybių mortgičių, palikimų, investacijų ir kituose nekilnojamo turto pardavimo bei pirkimo reikaluose.

RE/MAX renown realty ltd., realtor an independent member broker
daiva t. dalinda, B.A.
associate broker
4887 dundas st, west, islington, ontario M9A 1B2
res: 767-0999
232-2322
ISLINGTON-RATHBURN grąžas vieno aukšto namas, trys miegamieji, dvi vonios, užbaigtas rūsys. Šviesus, erdvus, tru[illegible]oje, tylioje gatvėje. Kaina — $159,900.
PARDUOTAS
NEMOKAMAS NAMO ĮKAINOJIMAS

A.P GOMES Real Estate & Insurance Ltd.
Perkant ar parduodant nekilnojamą nuosavybę visada Jums sąžiningai patarnaus
Antanas Bliūdžius
1567 Dundas St. W.
Toronto, Ontario
Telefonai:
531-1191
namų 537-2291

PARKSIDE MEAT MARKET
335 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario
Telefonas 535-1258
• Turime lietuviškų skilandžių, sūrių ir kitų maisto gaminių •
• Užsakymai priimami telefonu • Nemokamas pristatymas •
Turime įvairių rūkytų žuvų. Didelis pasirinkimas. Gera kaina. Kviečiami atsilankyti.

P. ir T. SERVICE CENTRE GARAŽAS
(2537 Wharton Glen Ave., Mississauga, L4X 2A8, tel. 279-4371)
Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylią, sukti kairėn prie pirmųjų šviesų (į pietus) Wharton Way.
Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaniškus pataisymus.
*Savininkai: **Tom Thompson ir J. Tamošiūnas***

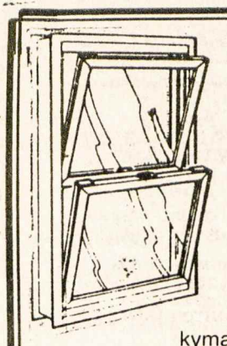
A & L Windows
66 Spadina Ave., Hamilton, Ont. L8M 2X1
Savininkai – Algis ir Lenis Žilvyčiai
Esamus langus pakeičiame šiluminiais (thermal) langais dvigubo ar trigubo storumo stiklo. Taip pat įdedame aliumines duris 2" ir aliuminius išorinius langus (storm windows) įvairios rūšies ir spalvos, pagamintus pagal užsakymą. ***Nemokamas įkainojimas.***

Lietuviams 10% nuolaida. **Skambinti telefonu (416) 545-6556** Hamiltone,
Toronte ir apylinkėse prašome skambinti "collect"

SKAITYTOJAI PASISAKO

FILMAS AR FILMA?

"TŽ" 1985 m. 47-48 nr. buvo įdėtas skelbimas "sutiktuvės" kuriame yra sakinys: "Rodomas 1926 m. Hollywoode pagamintas lietuviškas filmas". Man užkliuvo žodis "filmas". Tas žodis, tiek man gyvenant Lietuvoje, tiek dabar Kanadoje, visur buvo girdimas, rašomas kaipo "filma" o ne "filmas".

Atverčiau "Angliškai-lietuviškai-vokišką žodyną", išleistą Juozo ir Jono Beržinskų 1946 m. Vokietijoje. Tas žodis įrašytas "filma" o ne filmas".

Atverčiau antrą "Lietuviškai-vokišką žodyną", išleistą 1947 m. Juozo Paškevičiaus Vokietijoje. Tas žodis įrašytas "filma", o ne "filmas".

Atverčiau trečią "Lietuviškai-anglišką žodyną"; išleistą 1948 m. Mečio Sutkevičiaus Vokietijoje. Ten įrašyta "filma", o ne "filmas".

Nejaugi visi tie trys mano paminėti žodynų leidėjai padarė klaidas? Norėčiau sužinoti, ar tas žodis dabar lietuvių kalbininkų grupės yra pertaisytas. Jei taip, kada ir kodėl? **J. B.**

Red. pastaba. Visi Jūsų paminėti žodynai buvo paruošti ne lietuvių kalbos mokovų ir suklaidino ne vieną vartotoją. Lietuvių kalbos žodynuose, paruoštuose kalbininkų, tėra tiktai "filmas". Taip tas žodis rašomas Pr. Skardžiaus "Lietuvių kalbos vadove", išleistame Vokietijoje 1950 m., ir "Dabartinės lietuvių kalbos žodyne", paruoštame kalbininkų grupės bei išleistame Vilniuje 1972 m. Žodis "filmas" yra paimtas iš anglų kalbos ir reiškia plėvelę. Jis yra vyriškos giminės ir toks pasilieka kitose kalbose.

STRAIPSNIAI IR KALBA

Malonu skaityti "TŽ" ne vien tik dėl įdomių ir aktualių temų, pasaulio įvykių bei socialinių klausimų, kurių kartais nėra angliškame laikraštyje, ypač tais klausimais, kurie liečia mūsų krašto reikalus. Malonu skaityti ir dėl "TŽ" pastangų tobulinti lietuvių kalbą. Juose randame vieną kitą gan vykusį naujadarą. Ar nebūtų įmanoma įvesti lietuvių kalbos patarimų skyrelį, atsakymų į skaitytojų klausimus tuo reikalu?

Jūsų – **A. Paulius,**
Hamilton, Ont.

"TEN EKRANE SUŽIBUS"

Toronto Lietuvių namuose įvyko mano knygos "Ten, ekrane sužibus" sutiktuvės. Atrodo, tarp 250-300 dalyvių vyravo gera nuotaika, nes knygų buvo parduota net 50 egz. Mane, jau gimusį tremtyje, nebe Lietuvoje, toks teigiamas atsiliepimas giliai paveikė. Aš iš savo 31 metų amžiaus 20-ties metų laisvalaikį esu paskyręs lietuviškiem reikalam. Tačiau jaunieji laukia paramos — tiek finansinės, tiek moralinės. Yra pavojus, kad tas veiklusis jaunimas gali dingti iš horizonto. Kiekvienas žodis spaudoje tuo reikalu yra svarbus. Aš minėtam savo darbui atidaviau net aštuonerius metus ir beveik $10,000 iš kuklių savo santaupų. Norėčiau atgauti bent investuotą kapitalą. Svarbu, kad minėtos knygos "Ten, ekrane sužibus" išleidimą sužinotų kuo daugiau žmonių, ypač iš jūsų laikraščio, kuris yra plačai žinomas bei vertinamas.

Raimundas-Marius Lapas,
Melrose Park, IL

IŠ ARGENTINOS

1978 m. turėjau progą aplankyti "TŽ" redakciją A. Rudoko dėka (neseniai miręs). Mūsų Mindaugo draugija skaito "Tėviškės žiburius". Mums svarbu ir labai įdomu žinoti, kaip gyvena lietuviai kituose kraštuose ir kaip išlaiko lietuvybę. Mes daug dirbam ir taip pat rūpinamės išlaikyti lietuvybę.

Mindaugo lietuvių katalikų draugija veikia Berisso mieste — imigrantų sostinėje. Turime dvi tautinių šokių grupes: jaunimo, kuri šoka jau 14 metų, vadovaujama Jorge Persico Bukauskas, ir vaikų, kuriai vadovauja Nancy Persico Bukauskas. Prie jų yra 8 muzikantų orkestrėlis, vadovaujamas Alejandro Casimiro Šaulys. Visi dalyvavo pirmojoje tautinių šokių šventėje Argentinoje, be to, labai dažnai pasirodo įvairiose programose — lietuvių ir vietinių, kurie nepaprastai vertina mūsų šokius, muziką ir dainas.

Didžiausias mūsų rūpestis taip paruošti jaunimą, kaip mus paruošė mūsų tėveliai. Norime, kad lietuviškos dainos, muzika, šokiai, papročiai išliktų.

Kaip Mindaugo draugijos pirmininkė sveikinu "TŽ" redakciją ir visus lietuvius, kurie gyvena Kanadoje, linkėdama daug laimės ir gero pasisekimo.

Valentina Bukauskas de Persico

MOKYTOJAS PAS ESKIMUS

Sakote, kad "apsipratau" gyventi bei dirbti Kvebeko šiaurėje (6 mėnesius buvau pas eskimus, kur gegužės mėnesį nebūna nakties!). Ten dirbu ir kitas lietuvis (Kuujjuag vietovėje) – Rim Danaitis. Nežinau iš kur jis. Sakoma, kad "šunelis ir kariamas pripranta". Taip yra ir su atskirtu ne tik nuo tėvynės, bet ir nuo šeimos . . .

Kadaise teko apie tokius dalykus tiktai knygose skaityti, ypač gimnazijos laikais, pvz. "Svečias iš šiaurės" ir kt. Jules Verne'o knygas skaitydavau pasislėpęs. Įdomūs buvo nuotykiai. Dabar visa tai tenka pačiam pergyventi. Esamą nuotaiką galima išreikšti poetiniu posmu:

Ramios ir šaltos Arktikos naktys,
Dangus vien žvaigždėm nusėtas.
Mėnulis spindi lyg meškos akys,
Pašvaisčių vaizdas sapne
neregėtas".

Juozapas,
Waskaganish, Que.

ŠYPSENOS

Motociklas

Pardavėjas: "Su šituo motociklu tamsta pamatysi pasaulį.

Pirkėjas: "Šį ar aną?"

Vardo neminėjo

Įstaigos berniukas: Man rodos, kad tamstą šauke prie telefono.

Įstaigos vedėjas: Kaip tai?

Berniukas: Kažkas per telefoną paklausė: "Alio, alio, ar tai tu čia, senas idiote? . . ."

Absoliuti tuštuma

Profesorius: Kaip tamsta išaikintum, kas yra absoliuti tuštuma?

Studentas: Žodžiais negaliu tiksliai išreikšti, bet galvoje tai tikrai ją turiu . . .

Parinko **Pr. Alš.**

Čikagos tautinių šokių grupė, atlikusi sceninę programą Klivlande, prie Laisvės paminklo su JAV LB Klivlando apylinkės pirmininku V. ČYVU ir grupės vadove I. SMIELIAUSKIENE **Nuotr. V. Bacevičiaus**

Sveikatos rūpesčiai

Kokio amžiaus galime sulaukti?

Ilgiau gyvenančių žmonių skaičius Amerikoje auga. "Bet kur riba, kaip ilgai mes galime tikėtis gyventi?" — klausia Čikagos "Sun Times" dienraštyje Max Gates. Ar galima tikėtis 100 metų? Mičigano universiteto gerontologijos (mokslas apie organizmų senėjimą) instituto narys Richard Adelman sako, kad tai yra prieinama galimybė, nors tiksliau būtų kol kas galvoti apie 85 metų ribą.

Pastaruoju metu gimęs kūdikis gali tikėtis sulaukti 75 metus amžiaus. Šio šimtmečio pradžioje gimęs amerikietis galėjo numirti dar nesulaukęs 50 metų amžiaus. Gyventojų surašymo duomenys rodo, kad seniausias amerikietis yra tarp 110 ir 120 metų amžiaus. Mokslo žiniomis, žmogaus amžius ilgėja nepaprastu greitumu.

Bet mokslininkai nesuranda atsakymo į patį svarbiausią klausimą: kas yra senėjimas? Kas yra tas kitėjimas? Kodėl laikui bėgant žmogus nustoja tam tikrų galių? Ir kodėl viena rūšis gyvių gyvena ilgiau už kitas?

Senstant širdies pajėgumas kraują pompuoti mažėja. Bet visuomet atsiranda seniausios kartos žmonių, kurių širdys veikia neblogiau už jauniausių. Nors palinkimas į ligotumą senstant didėja, bet, minėto mokslininko teigimu, pagrindinės biologinės senėjimo savybės skiriasi nuo ligų biologijos. Senėjimas ir ligotumas nesivysto tuo pačiu "mechanizmu". Pavyzdžiu nurodoma Alzheimerio liga, kurios dauguma senų žmonių neturi. Ligotumas tad neturėtų būti siejamas su senėjimu.

Ilgėjant žmogaus amžiui, atsiranda ir klausimų. Svarbiausias klausimas: koks bus ilgaamžis žmogus? Ar jis bus kiekybinio ir kokybinio lygio, ar tik kiekybinio? ("Pensininkas", 1985 m. lapkritis).

Saugokimės peršalimo

Jau laikas pasiruošti žiemos šalčiams (Hipotermia). Persišaldymas yra viena ligų, kurios vyresnieji turėtų pasisaugoti. JAV statistika rodo, kad iš 35,000 mirčių nuo šios ligos 80% buvo vyresni kaip 65 m. amžiaus.

Wisconsino universiteto prof. dr. Dick tvirtina, kad žmogus, patekęs į virusų "spiečių", beveik negali nuo peršalimo apsisaugoti ir jo išvengti. Gi peršalimą pagydančių vaistų nesą. Apsauginiai skiepai yra mažai reikšmingi, nes yra per 200 hipotermijos rūšių, o mokslas mediciniškai atpažįsta jų tik 50%.

Peršalimo laikotarpis, kurį daugelis sieja su šaltu rudens ar žiemos oru, turi daugiau bendro su tarpusaviu bendravimu, negu su oru. Dr. Bruce Dan tvirtina, kad viena tos ligos peryklų yra mokykla. Vaikai mokykloje būdami arti vienas kito, šnarpščia, kosti ir čiaudėja. Grįždami namo, jie parneša ligą, ir netrukus visa šeima užsikrečia sloga ar peršalimu. Be to, šaltas oras verčia žmones rečiau išeiti į gryną orą, ir jie daugiau laiko praleidžia sandariai uždarytoje patalpoje, kur tūno pagauti virusai. Tokiose aplinkybėse yra labai lengva užsikrėsti vienam nuo kito ar nuo sergančiojo panaudoto indo.

Medicinos žinovai prieš peršalimą pataria tokį kovos būdą:

- Gerai maitinkis ir ilsėkis. Tyrimai parodė, kad sveikas, nenusilpęs žmogus rečiau užsikrečia, o užsikrėtęs lengviau serga ir greičiau pasveiksta.
- Nerūkyk! Tabako dūmai laikinai paralyžuoja kvėpavimo ląsteles, kurių funkcija yra išfiltruoti virusus. Juo daugiau rūkysi, juo ilgiau neatsikratysi ligos.
- Išmok ir vaikus pamokyk čiaudint ar kosint užsidengti burną; nešiokis popierinę nosinėlę ir ją panaudojęs išmesk; visuomet nusiplauk rankas prieš valgį.
- Apsčiai naudokis grynu oru ir gerai vėdink gyvenamąją ir darbo patalpą. Venk susirinkimų ir žmonių spūsties. Yra daug lengviau apsikrėsti pavažiavus 10 minučių pilnu autobusu ar automobiliu, negu išėjus 10 minučių pavaikščioti.
- Paprasta sloga ar peršalimas nėra liga, o tik nemalonus nepatogumas. Bet jis gali būti pavojingas asmenims su chroniškais kvėpavimo negalavimais ir senesnio amžiaus žmonėms.

Po 70 metų gali pajaunėti

Jei 70 metų (ar senesnis) žmogus sako, kad jo savijauta yra tokia, kokia buvo jam esant 40 metų amžiaus, — turbūt sako tiesą. Nustatyta, kad po 70 metų amžiaus žmogaus sveikata dažnai pagerėja.

Daugybė 80-mečių ir vyresnių vyrų bei moterų yra budrūs, guvūs, atlieka sudėtingus darbus, eina atsakingas pareigas, paprastai patikimas daug jaunesniems.

Audringiausias suaugusio žmogaus gyvenimo laikotarpis būna tarp 60 ir 70 metų amžiaus. Iki to laiko vyksta nuolatinis biologinių funkcijų lėtėjimas ir trikimas. Bet po septinto dešimtmečio, dėl dar neišaiškintos priežasties, senėjimo procesas ne tik sustoja, bet neretai pasireiškia atvirkštinis vyksmas — sveikata pradeda gerėti.

Jei žmogus sėkmingai nugali įvairius sveikatos sutrikimus minėto "audringojo" dešimtmečio (60-70 m.) laikotarpyje, tai jo šansai pasiekti 90 metų ir daugiau yra labai geri, — tvirtina medicinos mokslas. ("Pensininkas", 1985 m. lapkritis).

Pajieškojimai

Stasio Griubliausko, gimusio Vaiguvos valsčiuje, Gailaičių vienkiemyje, jieško Bakšų šeima Mississaugoje, Ontario (skambinant iš toliau call collect tel. 1-416 – 279-8578).

• **Supažindinkite savo draugus su "TĖVIŠKĖS ŽIBURIAIS" - atsiųskite dar jų neskaitančių adresus. Jie gaus keletą numerių nemokamai.**

Liepsnojančiame Irane

Šacho sekretorė pasakoja 1979 m. sausio 15 d.

Normalu ir malonu apsvaigti nuo vyno, vargas tam, apsvaigusiam nuo turtų . . .
XIII šimtmečio persų poetas Sadi

Pastate, kuriame dirbu, yra didelė technikinė biblioteka. Ją administruoja blondinė iranietė Tamara, kalbanti keturiomis Europos kalbomis. Ji yra ruso aristokrato, pabėgusio nuo 1918 metų revoliucijos, duktė, gimusi Teherane. Kadangi mūsų gyvenimo istorijos buvo panašios ir nuomonės sutapo, mes susitarėm kalbėti vokiškai, nes šią kalbą čia mažiau kas supranta. Ji perspėjo saugotis mano šefo ir vieno bendradarbio, nes jie laisvai kalba vokiškai.

Tuo laiku Teherane buvo neramu — artėjo gaisras. Gatvėse žviegė tankų vikšrai, aidėjo šūviai.

Tamara prieš kelerius metus dirbo kaip socialinė sekretorė pas Irano šacho vyriausią dukterį Shams. Pastaroji labai norėjo visais būdais tapti vakariete, nors kalbėjo tik persiškai — pasakojo Tamara. Ji net buvo priėmusi katalikų tikėjimą, karališkuose rūmuose įsirengusi koplytėlę ir turėjo kapelioną. Bet ši religija jai greit nusibodo, kaip ir kitos vakariečių naujenybės, ir ją greit pamiršo. Šiuo metu ji yra narkotikų suėsta ir spaudoje matyti jos tik prieš 12 metų darytos nuotraukos. Ji švaistė pinigus į visas puses, todėl turėjo daug pažinčių Europoje.

Tamara vedė jos korespondenciją visomis kalbomis. Kadangi Tamara turėjo laiškams talentą, ypač įvairioms Europos tautoms, žinojo jų papročius, princesė ją mėgo.

"Ja, ja, ... die Prinzesin war eina grubianische Frau . . .", su ironija pridūrė Tamara. Kai Tamara skaitydavo jai laiškus, versdama į persų kalbą, apie dešimt šunų lipo jai ant pečių, laižė jos veidą, draskė drabužius. Tai buvo kasdien. Tamara, per šunų trukšmą nenugirdusi princesės pastabų, buvo grubiai barama.

Kai Tamara pasitraukė, nebuvo pilnai apmokėta. Princesė Shams į jos skundą atsakė, kad ji turi didžiuotis, bet ne skųstis dirbdama pas Pahlavi princesę.

* * *

Paklausiau Tamarą, ar tiesą sako Chomeini spauda apie kitą dvynukę šacho seserį, buvusią ambasadore Jungtinėse Tautose. Tamara atsakė teigiamai. Chomeini valdžiai įžengus į jos rūmus, kampuose visur rėkė išmokytos kalbėti papūgos: "Tegyvuoja šachas". Jie taipogi rado ir parodė užsienio korespondentams didelį rinkinį "blue movies". Princesė administravo Irano labdaros loteriją, kurios stambius laimėjimus gaudavo įtartini žmonės. Ji, naudodamasi diplomatinėmis teisėmis, turėjo narkotikų monopolį.

Netoli ambasadorės rūmų, prie pat vartų į kalnus, gyveno namų arešte buvęs Irano premjeras Mosadegh. Jis 1953 m. išvijo šachą iš Irano ir suvalstybino Irano naftą. Sugrįžus šachui, jis nebėgo ir drąsiai, tautos remiamas, stojo prieš teismą.

Mosadegh, aristokratas, turėjo gerą iškalbą ir gynė pats save. Kadangi turėjo reumatizmą, dėvėjo pižamą. Teismas truko daugiau kaip mėnesį, ir jis išreikalavo lovą. Kai prokuroras skaitė 5 valandas kaltinamąjį aktą, jis lovoje patogiai miegojo.

". . . Ich habe dem Shah das Maulkorb angepasst", (aš uždėjau šachui antsnukį, kad nekąstų) pasakė žurnalistams Mosadegh. Jis mirė arešte 1976 m.

* * *

1972 m. pervažiavęs banditų prilindusius Zagros kalnus, nuo aukštumos pažvelgiau į Kazerun miesto lygumą. Buvo birželio 2 d. Visa lyguma raudonai žydėjo aguonomis. Tai buvo opiumo provincija. Opiumu svaiginama Kinija augintu šioje provincijoje sukilo prieš užsieniečius, kurie importavo į Kiniją opiumą. Tai buvo didelė revoliucija 1902 m., istorijoje žinoma kaip "Boxer Rebellion". Šių plotų savininkas buvo Irano šacho pusiau brolis — to paties tėvo, bet turkmėnės motinos. Kadangi turkiško kraujo, nebuvo laikomas karališkos šeimos nariu.

Kazerune pastebėjau, kad visi šios apylinkės gyventojai, vartojantys opiumą, gerai nevaldė proto. Dalis to opiumo "linksmino" ar gal dar "linksmina" JAV ir Kanados vartotojus.

* * *

Tamara ragino mane skubiai palikti Iraną. Ji sakė ką žmonės kalba gatvėse, pranašavo ateinantį kraujo praliejimą kaip išliejimą pagiežos, sukauptos per septynis šimtmečius. Ta pagieža buvo sukelta arabų, mongolų, turkų, anglų, rusų ir, vėliausiai, amerikiečių dominavimo.

* * *

Dabar ten liejasi kraujas ginklų prekiautojų naudai dėl Irano mahometonų šiitų sektos fanatizmo. Žuvo jau pusė milijono iraniečių, pusantro milijono sužeistų, daug invalidų. Irako nuostoliai žmonėmis mažesni. **A.K.**

Advokatas
ALGIS S. PACEVIČIUS,
B.Sc., LL.B
2 Jane St., Suite 303
Toronto, Ontario M6S 4W3
Bloor ir Jane gatvių kampas
Telefonai:
įstaigos **(416)762-7393**
namų **248-9458**

Advokatas
PETRAS K. ŠIMONĖLIS
B.A. M.L.S. LL.B.
3425 Dundas St. W., Suite 201
prie Windermere Ave.
Toronto, Ontario M6S 2S4
Telefonai:
įstaigos (416)**763-4319**
namų **848-0234**

RE/MAX
west realty inc., realtor
an independent member broker
Juozas (Joseph)
Norkus
namų pirkimo ir pardavimo atstovas
patarnauja lietuvių kalba
Nemokamas namų įvertinimas
Lietuvių pensininkų namuose "Vilnius" I-me aukšte.
1700 bloor street west
toronto, ontario M6P 4C3
769-1616

ADVOKATAS A. PUTERIS
nuo 1985 metų spalio 1 dienos
perkėlė savo raštinę į
3425 Dundas St. W., Suite 200,
(prie Jane St.), Toronto, Ont. M6S 2S4
Telefonas (416) 763-3362

TOTAL TRADES RENOVATING
151 Carlingview Dr., Unit 5, Rexdale, Ontario
- *atlieku visus elektrinius darbus — namų, įstaigų, įmonių*
- *parduodu ir įrengiu namų šildymo ir vėsinimo sistemas*
- *įrengiu aliuminiaus gaminius — lauko sienas, langus, duris, veidrodžius*
- *atlieku pagrindinius namų remontus — prausyklų, rūsių, padidinu namus, verandas*
- *uždengiu naujus stogus, išlieju įvažiavimus (driveways)*

Bob (Gintas) Artickonis 674-1068

DRAUDA
"ALL THE CHOICE IN THE WORLD"
MASKELL INSURANCE BROKERS LTD. (Savininkas Balys Maskeliūnas)
Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6
VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

SOLD
x. DE LIMA REALTY INC.
1280 Dundas St. W
Tor.
RE/MAX
Birutė Grigaitytė-Spudienė,
namų pirkimo ir pardavimo agentė
1280 Dundas Street West,
(prie Dovercourt Rd.)
Toronto, Ont. M6J 1X7
Įstaigos telefonas: 535-2500
Namų telefonas:445-9469

V. BAČĖNAS
All Seasons Travel, B.D.
Registration No. 0009239
1551 Bloor Street West,
Toronto, Ontario M6P 1A5
Visais kelionių reikalais kreiptis:
V. BAČĖNAS
tel. 533-3531
nuo 11 v.r. iki 7 v.v.

DRESHER INSURANCE & REAL ESTATE BROKERS
233-3334 – 231-2661 – 231-6226
3830 B Bloor Street West Islington, Ontario M9B 1K8
Lietuvių kalba patarnauja – V. DREŠERIS, A. MIKŠIENĖ ir RIMA (Petkutė) DREŠERIENĖ
Darbo valandos: 9 v.r. - 7 v.v., šeštadieniais - 10 v.r. - 2 v.p.p.
Narys "Better Business" biuro

Patarnavimas — greitas ir tikslus!
V. Dauginis – telefonai (416) 533-1121 (416) 822-8480
Lilija Pacevičienė – tel.(416) 846-7301, namų (519)853-3652
* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *
* GYVYBĖS * KOMERCINĖ*
DRAUDA — INSURANCE
Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,
1613 Bloor St. West, Toronto, Ont., M6P 1A6
(416) 533-1121

TORONTO ONT

Anapilio parapijos žinios

— Kūčių naktį prieš 12 v. pamaldas gražų kalėdinės muzikos koncertą atliko parapijos choras, smuikininkė R. Bankienė, solistai A. ir V. Paulioniai.

— 1985 m. Lietuvos kankinių parapijoje buvo pakrikštyti 34, priėmė pirmąją Komuniją 5, Sutvirtinimo sakramentą — 23, susituokė 14 porų, palaidota 30.

— Kalėdinę eglutę surengė parapijos tarybos jaunų šeimų sekcija, bendras Kūčias — kat. moterų draugijos skyrius.

— Okupuotos Lietuvos vaizdų filmą, paruoštą G. Karoso, parodė parapijos kultūrinių reikalų sekcija Anapilio salėje 1985. XII. 29.

— Jaunimo rekolekcijos, rengiamos abiejų parapijų jaunimo sekcijų, įvyks sausio 10-13 d.d. Sharon, Ont., rekolekcijų namuose. Registruotis pas J. Ažubalį 766-7040. Kaina — $40. Rekolekcijom vadovaus kun. A. Saulaitis ir sesuo Ignė Marijošiūtė.

— Paaukojo: religinei Lietuvos šalpai $100 — L. O. Radzevičiai, J. J. Valiuliai; $50 — P. V. Dalindos; lietuvių kapinėm $50 — O. Dementavičienė; lietuvių klierikų fondui Romoje $50 — P. Mazaitis; parapijai $1000 — dr. G. M. Skrinskai; $500 — V. T. Gražuliai, dr. R. D. Stas; $300 — L. V. Morkūnai, J. J. Zenkevičiai, N.N.; $200 — Č. Pšezdzieckis; $125: dr. A. V. Valiuliai; $110: — J. K. Ališauskai; $100 — G. L. Kurpiai, A. S. Kalūzos, S. J. Bubuliai, A. Lukošius, M. A. Vaišvilos, M. Yčas, J. E. Girėnai, P. Vilutis, dr. A. L. Pacevičiai, K. J. Liutkai, V. Bačėnas, J. V. Šimkai, V. Matulevičius, H. P. Steponaitis, S. Sinkienė, A. V. Bajorinai, P. A. Šimonėliai, M. Duliūnas, V. Morkūnas; $50 — M. Krivickas, R. R. Kaknevičiai, A. Kaminskas, P. V. Dalindos, V. R. Akelaičiai, A. M. Aulinskai, A. G. Sprainaičiai, R. J. Karasiejai, O. Dementavičienė; $40 — dr. R. S. Sapliai, V. R. Kaknevičiai; $25 — J. Rinkūnienė, L. O. Radzevičiai, R. Punkris; $20 — H. Drabato, R. V. Tiriliai.

— Mišios sausio 5, sekmadienį, 10 v.r. — už a.a. Joną Paliulį ir Robertą Majauską bei jų šeimas, 11 v.r. — už a.a. Mintautą Mikšį, a.a. Jonę ir Kazį Ožalus.

J. Pacevičienė, prisimindama savo vyrą a.a. dr. Stasį Pacevičių mirties metinėse, paaukojo "Tėviškės žiburiams" $100. Velionis buvo ne tik uolus "TŽ" skaitytojas, bet ir ilgametis rėmėjas.

Irena, Audrytė ir Steponas Varankos vietoj kalėdinių atvirukų paaukojo "Tėviškės žiburiams" $25. Jų pavardė per klaidą nepateko į bendrą kalėdinį sveikinimą.

"The Toronto Sun" 1985. XII. 30 išspausdino Reuterio žinią iš Maskvos apie Kremliaus pastangas stiprinti ateistinę propagandą Lietuvoje. Tokį potvarkį perdavęs Vilniuje politbiuro narys antrininkas B. Ponomariovas. Esą reikia stiprinti komunistinę sąmonę darbininkijoje prieš kitokios ideologijos įtaką ir kietą jų laikyseną.

Ontario kultūros ministerija, vadovaujama dr. L. Munro, paskyrė finansinę paramą etniniėm grupėm, pateikusiom specialius projektus: armėnams — $12,000, Ontario etninės spaudos sąjungai (istorijai išleisti) — $12,900, Kanados ukrainiečių bendruomenės St. Catharines skyriui (priestato statybai ir remontui) — $175,000.

Hamiltono lietuvių kredito kooperatyvas "Talka", skirstydamas metinį pelną tautinei veiklai, nepamiršo ir spaudos — paskyrė po $300 "N. Lietuvai" ir "Tėviškės žiburiams".

"The Toronto Sun" 1985. XII. 24 rašinyje apie kalėdines eglutes paminėjo ir lietuvių eglutę, įrengtą Karališkajame Ontario muziejuje, drauge su didele spalvota nuotrauka.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Prieš Bernelių Mišias religinės muzikos koncertą atliko parapijos choras, solistai ir giesmininkai: L. Marcinkutė, J. Sriubiškienė, Al. Simanavičius, R. Strimaitis, V. Verikaitis, D. Viskontienė, L. Vaidilienė, D. Kušlikytė, S. Strimaitytė. Vargonais akompanavo P. Vytas ir L. Marcinkutė. Per Kalėdų 10.15 v. Mišias giedojo "Volungės" choras.

— Gruodžio 31 d. palaidota a.a. Elena Gotceitienė, 88 m. amžiaus.

— Ateinantis penktadienis — mėnesio pirmasis. Mišios ir Šventoji valanda — 7 v. Seneliai ir ligoniai lankomi namuose ir prieglaudose iš anksto susitarus.

— Vaikų Mišios, kurias organizuoja par. tarybos jaunų šeimų sekcija, bus sausio 5, sekmadienį, 4 v.p.p. šventovėje, o po Mišių — vakarienė ir Kalėdų senelio atsilankymas Parodų salėje.

— Registracija į jaunimo rekolekcijas, kurios įvyks sausio 10-12 d.d. Sharon, Ont. vyksta pas R. Punkrį 277-8682 ir pas J. Ažubalį 766-7040. Rekolekcijas ves kun. A. Saulaitis ir sesuo Ignė Marijošiūtė. Kviečiamas jaunimas virš 18 metų — studentai ir kiti.

— Parapijai aukojo: M. E. Prialgauskai $1000, T. V. Gražuliai $500, E. J. Sičiūnai $350, a.a. Ona Vaišnoraitė $300 (testamentu), M. Z. Romeikos $200, B. Trukanavičius $200, E. O. Spudai $150; $100: H. S. Butkevičiai, A. Aleknevičienė, J. Hirsch, Vl. Bakūnas, St. Girčienė, S. V. Liuima, N. Preibienė, H. Stepaitis, T. A. Žiliai; $80: H. Drabato, E. Jaškuvienė; $75: A. Laurinaitis, D. R. Slykuis, E.G.C.; P. A. Vilimai $70; $50: A. Bliūdžius, M. Bulvičienė, K. D. Batūros, S. J. Girdzijauskai, T. Trakymienė, J. E. Benečiai; $40: I. A. Pakarnos.

— Mišios sausio 5, sekmadienį, 8.30 v.r. — už a.a. Domeikų šeimos mirusius, 9.30 v.r. — už a.a. Genovaitę Šedienę, 10.15 v.r. — už a.a. Mariją Enzinienę, 11.30 v.r. — už parapiją, 7 v.v. — už a.a. Simoną ir Petrą Girdauskus, 4 v.p.p. — vaikų Mišios.

Kalėdiniame Sam Roth firmos sveikinime "TŽ" 51-52 nr. išspausdintas netikslus adresas; turi būti 119 Spadina Ave. Toronte.

"The Globe a. Mail" 1985. XII. 20 išspausdino prof. R. Vaštoko laišką "Hunting Nazis". Jame autorius primena S. Littmano klaidas, padarytas ryšium su J. Mengeles ir kitų karo nusikaltėlių pajieškomis. Esą pradžioje jis rašė, kad Kanadoje yra 3000 nusikaltėlių, vėliau — 500, o Deschenes komisija kalbanti tiktai apie 8. Tokios Littmano informacijos Kanados vyriausybei ir spaudai padariusios daug žalos etniniėm bendruomenėm.

Vyrų choras "Aras" 1985. XI. 24 koncertavo Bostone iškilmėje, skirtoje Lietuvos kariuomenės šventei. Buvęs solistas St. Santvaras "Dirvoje" 1985 m. 49 nr. išspausdino platų aprašymą, kuriame labai gerai įvertino choro dainavimą. "Aplamai, arų dainavime aiškiai girdima balsų darna, pusiausvyra ir balsinė apdaila, subtilūs piano ir pianissimo. Kūrinių interpretacija nesimuša į efektų darymą, daugiau dainuojama ir muzikuojama, stengiantis atverti dainos mintį ir grožį".

Sovietų pavergtų tautų komitetas 1985 m. gruodžio 16 d. Latvių kultūros centre surengė pagerbtuves naujajam Kanados daugiakultūrių reikalų ministeriui O. Jelinekui (čekų kilmės). Dalyvavo arti 400 įvairių tautybių asmenų, jų tarpe 10 lietuvių su KLB krašto valdybos pirmininku adv. A. Pacevičiumi priešakyje. Pagrindinę kalbą pasakė ministeris, iškeldamas daugiakultūrį visos Kanados veidą. Paminėjo ir Deschenes komisiją, kurios įsteigimas ir su ja susijusi propaganda spaudoje nėra maloni Rytų Europos ateiviams. Ji esanti nemaloni ir jam pačiam, bet minėtoji komisija, užbaigusi savo darbą, pašalins visus priekaištus etniniėm grupėm, kad jie daugiau nesikartotų. Meninę programą išpildė čekų teatro grupė, atlikusi įvairių operečių ištraukas. Programai vadovavo estas Leivat. Dalyvavo visa eilė žymių kanadiečių.

"Tėviškės žiburiai" Kalėdų švenčių ir Naujų metų proga gavo daug sveikinimų iš savo skaitytojų, linkėjusių laikraščiui geriausios sėkmės. Negalėdami atsakyti kiekvienam sveikintojui paskirai, labai dėkojame visiems už malonų dėmesį, linkėjimus, drąsinančius ateities darbui, ir iš savo pusės linkime visiems stiprinti skaitytojų gretas bei tuo būdu patį laikraštį.

Skulptorė Irena Raškevičienė-Čerškutė, baigusi Vilniaus dailės institutą, dėsčiusi piešimą ir skulptūrą Kauno 6-je vidur. mokykloje ir Kauno St. Žuko dailės technikume, prieš keletą metų apsigyveno Kanadoje. Gyvendama Kitcheneryje, šalia pagrindinio darbo, vakarais dėstė skulptūrą miesto Breithaupt Centre ir Waterloo Potter's Workshop. Šiuo metu ji gyvena Toronte ir dėsto skulptūrą "Etobicoke School of the Arts". Švietimo vadyba šioje mokykloje organizuoja skulptūros klasę suaugusiems nuo 1986 m. sausio 15 d. Pamokos bus — trečiadienio vakarais 7-9.30 v. Kaina — $25. Norintieji pabandyti ar patobulinti savo sugebėjimus prašomi registruotis "Etobicoke School of the Arts" (675 Royal York Rd. S.) sausio 6-9 d.d. Tel. 251-6583. Daugiau informacijos galite gauti skambindami Irenai tel. 255-1697.

"Tėvynės prisiminimai" — lietuvių radijo programa Toronte minės 35 metų savo gyvavimo sukaktį 1986 m. sausio 18 d., 7 v.v., Prisikėlimo parapijos salėje. Pirmoji lietuvių radijo programa buvo įsteigta Jono-Roberto Simanavičiaus 1951 m. sausio mėn. St. Catharines mieste. Jam mirus, šią radijo programą jau treti metai tęsia jo duktė Violeta Laurinavičienė per CHIN-FM radijo stotį kiekvieną sekmadienį 1.30 v.p.p. Visi kviečiami dalyvauti 35 metų sukakties minėjime ir savo atsilankymu paremti lietuvišką radijo programą.

Įsteigtas Toronto miesto medalis pasižymėjusiem jaunuoliam-ėm savo ryžtu bei drąsa. Jis pavadintas "Steven Fonyo Medal of Courage". Medalis bus įteikiamas kasmet kovo mėnesį pilietinių pagerbtuvių dieną. Sąlygos: kandidatas-tė turi būti 15-24 metų amžiaus, metropolinio Toronto gyventojas, invalidas, pavyzdys kitiem jaunuoliam, turįs S. Fonyo ryžto. Pasiūlymai priimami iki 1986 m. sausio 22 d., 4 v.p.p. City Clerk, 2nd Floor, East Tower, City Hall, Toronto. Siūlymo rašte pažymėti siūlomo kandidato vardą bei pavardę, gimimo datą, adresą bei telefoną, pasižymėjimo pobūdį ir siūlytojo adresą bei telefoną.

Šv. Kazimiero sukakties religinis kongresas, įvykęs Toronte 1984 m., buvo filmuojamas į garsinę vaizdajuostę, kuri užima apie 6 valandas. Su specialistų pagalba padarytos dvi garsinės vaizdajuostės — kongreso renginių ir operos "Dux Magnus". Pirmoji apima svarbesniuosius kongreso renginius ir trunka 1,5 valandos, o antroji apima visą operą ir trunka 3 valandas. Pagamintos kopijos VHS sistemos. Vienos garsinės vaizdajuostės kaina — $50. Jas galima užsisakyti per "TŽ" administraciją.

Kun. P. Ažubalio stipendijų fondo valdyba posėdžiavo 1985 m. gruodžio 18 d. dr. A. ir S. Kazlauskų namuose Oakvillėje ir aptarė einamuosius reikalus. Pagrindinis klausimas buvo stipendijų paskyrimas. 1985 m. gautas rekordinis prašymų skaičius — net 9. Peržiūrėjus visus prašymus, vienbalsiai nutarta paskirti stipendijas po $500: Aldonai Sendžikaitei (studijuoja istoriją ir politinius mokslus), Linui Daukšai (studijuoja technologinius mokslus, bet gyvai reiškiasi lietuviškoje veikloje), Liutaurui Kazakevičiui (studijuoja lituanistikai artimus mokslus Liuveno un-te Belgijoje), Gustavui Mažeikiui Urugvajuje. Pastarajam pašalpą sudėjo valdybos nariai, paaukodami po $100. Kun. P. Ažubalio stipendijų fondo kapitalas vis dar nepasiekia $20,000. Padidėjus kapitalui, padidėtų ir stipendijos. Laukiama naujų įnašų. Juos priima fondo pirm. dr. A. Kazlauskienė arba ižd. V. Dauginis (1613 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A6).

Bendros Kūčios Toronte buvo surengtos trijose salėse — Anapilio, Prisikėlimo ir Lietuvių namų. Pirmieji bendras Kūčias surengė skautai Prisikėlimo salėje gruodžio 15 d. su iškilia religine programa. Dalyvavo apie 300 asmenų. Gruodžio 24 d. bendros Kūčios įvyko Anapilio ir Lietuvių namų salėse. Dalyvių buvo gausu abiejose vietose. Meninę programą atliko sol. V. Verikaitis, smuikininkė R. Bankienė ir akompaniatorius J. Govėdas. Programa buvo graži, tik nesuderinta su religine vakaro nuotaika. Ją atitaisė visų giedamos kalėdinės giesmės, vadovaujant sol. V. Verikaičiui. Anapilio Kūčiose dalyvavo ir gen. Lietuvos konsulas dr. J. Žmuidzinas su Ponia. Jas rengė KLK moterų dr-jos Lietuvos kankinių par. skyrius, Lietuvių namuose — jų vadovybė. Dar verta pažymėti, kad kalėdinių dovanų dalintojais buvo — Prisikėlimo salėje šv. Nikalojus, kitur — Kalėdų senelis. Laikantis krikščioniško papročio, reikėtų atsisakyti mitologinio senelio ir pavesti tas pareigas šv. Nikalojui.

Palūkanos už kiekvieną dieną. "Paramos" bankelio valdyba nutarė nuo 1986 m. pradžios įvesti naują taupymo sąskaitą, pagal kurią palūkanos mokamos už kiekvienos dienos balansą ir įrašomos į taupytojo sąskaitą kiekvieno mėnesio paskutinę dieną (ne kas 6 mėnesiai kaip kitose sąskaitose). Apskaičiavimus atliks modernūs skaitytuvai (kompiuteriai). Tai paranku ypač tiems, kurie indėlius (pvz. algas arba verslo pajamas) turi įnešti mėnesio laikotarpyje. Už balansus virš $1000 ši sąskaita mokės 6% palūkanų, o žemiau $1000 — 4%. **V.A.**

Antrą Kalėdų dieną 1985. XII. 26 devintasis televizijos kanalas 12.15 v.r. rodė okupuotos Lietuvos vaizdus su paaiškinimais apie dabartinę tikinčiųjų būklę, citavo kun. K. Pugevičiaus pareiškimą. Tai truko apie 5 minutes. Pirmąją Kalėdų dieną antrasis televizijos kanalas iš Buffalo 6.45 v.v. perdavė informaciją apie dabartinę tikinčiųjų būklę sovietų okupuotoje Lietuvoje. Ten dabar Kalėdos nešvenčiamos. Vilniaus katedra paversta meno galerija, Šv. Kazimiero šventovė — ateizmo muziejumi. Būna religinių koncertų, kuriuos lanko ypač jaunimas. Informacijos gautos iš Lietuvių informacijos centro Niujorke.

Juozas Žaliaduonis-Žalys, pagerbdamas a.a. Joną Samulevičių, paaukojo "Tėviškės žiburiams" $30.

Tautinių šokių sambūriai — "Atžalynas" ir "Gintaras" jau ruošiasi vasaros išvykoms į Kanados vakarus ir pasaulinę parodą Vankuveryje. "Atžalynas" jau įsipareigojo atlikti pusvalandžio programas Vankuveryje tautų paviljone (Plaza of Nations) 1986 m. liepos 5, 6 ir 9 d. "Gintaras" planuoja ten važiuoti 1986 m. rugpjūčio mėnesį. Pastarojo kelione rūpinasi KLB krašto valdybos kultūros komisija. Abiem grupėm didžiausią problemą sudaro lėšos, nes nei kelionės, nei pragyvenimo išlaidų "Expo 86" rengėjai nepadengia.

"The Toronto Sun" 1985. XII. 23 paskelbė žinią iš Prancūzijos apie ukrainietį Georg T., pabėgusį iš sovietų laivo "Ivan Pokrovski". Esą jis apsimetė darbininku Lietuvos uoste Klaipėdoje ir, draugo padedamas, pateko į sovietų laivą, kur pasislėpė mašinų skyriuje ir išbuvo be maisto 10 dienų.

Medžiotojų ir žūklautojų klubo "Tauras"

TRADICINIS METINIS BALIUS — **1986 m. sausio 18, šeštadienį, 6 v. v., Toronto Lietuvių namuose.**

Pakvietimai: *J. Šimkus 231-9425, W. Drešeris 233-3334, P. Šturmas 274-3529, LN sekmadienio popietėse, pas narius ir prie įėjimo.*

Rengėjai

ŠVENTO MYKOLO KOLEGIJOS MOKYKLA

Šv. Mykolo kolegijos mokykla (gimnazija) yra nepriklausoma dieninė mokykla berniukams: 9 – 13 skyriaus. Prašymai priimami jau dabar į devintą skyrių, pradėsiantį veikti 1986 metų rugsėjo mėnesį.

Suinteresuoti tėvai ir jų sūnūs yra kviečiami dalyvauti informaciniame susirinkime ("Open house") 1986 m. sausio 15, trečiadienį, 7.30 v.v., mokyklos auditorijoje.

Dėl tolimesnių informacijų apie įstojamuosius egzaminus, mokslapinigius ir prašymų tvarką prašome skambinti telefonu arba rašyti priėmimo įstaigai:

St. Michael's College School
1515 Bathurst Street
Toronto, Ontario M5P 3H4
(416) 653-3180

Įsteigta 1852 *"Mokyk mane gero elgesio, drausmės ir žinijos". (Psalmė 118)*

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI
THE LIGHTS OF HOMELAND

savaitraštis, didelio formato, 8-10 psl., naujiem skaitytojam

tik $15.00 metams (JAV-se amerikietiškais)

reguliari metinė prenumerata — $20.00, rėmėjo — $25.00 (JAV-se amerikietiškais)

Prašau siuntinėti "Tėviškės žiburius" ištisus metus šiam naujam skaitytojui:

Vardas, pavardė .....

Adresas .....

.....

.....

Siunčiu prenumeratą .....dol., auką ..... dol.

Laikraščio adresas:

"Tėviškės žiburiai"
2185 Stavebank Rd., Mississauga ,
Ontario, L5C 1T3, Canada

Norintiem susipažinti "Tėviškės žiburiai" siunčiami nemokamai keletą savaičių. Prašome pranešti tokių asmenų adresus. *ADMINISTRACIJA*

MONTREALQUE

Kristina Gudaitė, Jurgio ir Aldonos Jakšytės Gudų duktė, gavo daktarės laipsnį iš psichiatrijos.

Kredito unija "Litas" per paskutinius metus paaugo 3,5 mil. dol. Federacijoje, kuriai priklauso 168 kredito unijos, "Litas" kapitalo atžvilgiu užima dvyliktą vietą. Kiekvienas "Lito" narys vidutiniškai turi po $7500 indėlių ir tuo užima pirmą vietą federacijoje.

Šv. Onos draugija gruodžio 15 d. po pamaldų seselių patalpose suruošė prieškalėdines vaišes.

Kun. J. Staškevičius, Lietuvos kankinių parapijos klebonas Toronte-Mississaugoje, lankėsi Montrealyje ir gruodžio 15 d., 11 v.r., AV šventovėje atlaikė Mišias bei pasakė pamokslą.

Sol. Gina Čapkauskienė sausio 19 d., 3 v.p.p., Marijos aukštesnios mokyklos salėje Čikagoje dalyvaus Lietuvių operai paremti koncerte, kurį rengia minimos operos solistai ir chorai. Sol. Gina solo ir su choru dainuos operų ištraukas iš "Lucia de Lamermoor", "Rigoletto" ir "Hofmano pasakų".

"The Gazette" gruodžio 19 d. laidoje aprašė V. Tvarono, 59 m. amžiaus, kovą su Mirabelio orauosčiu, kuriame pastarasis dirbo ilgesnį laiką. Prieš trejus metus jis buvo atleistas iš darbo, nors du tą patį darbą dirbantys, vėliau priimti, pasiliko dirbti. Tvaronas pasiskundė Kanados žmogaus teisių komisijai, motyvuodamas diskriminaciją dėl amžiaus ir tautinės kilmės. Šiuo metu ta kova pasibaigė — orauostis Tvaronui turi sumokėti $19.000 kompensacijos.

AV klebonija iki šiol priklausė lietuviams jėzuitams. Nuo Naujų metų kleboniją perima AV parapija. Perdavimo aktą pasirašė lietuvių jėzuitų provincijolas kun. A. Saulaitis, SJ., tam reikalui atvykęs iš Čikagos. **B. S.**

Šv. Kazimiero parapijoje. — Metinis parapijiečių susirinkimas įvyks sausio 12 d., po 11 v. Mišių. — Tradicinė lituanistinės mokyklos eglutė buvo surengta parapijos salėje gruodžio 15 d. Programą pradėjo neseniai mokyklos vedėjos pareigas perėmusi Jonė Adamonytė. Vaidinimas "Varvekliukas" buvo atliktas dalyvaujant visiems mokiniams. Pasirodė žiema su snaigėmis, varvekliais, vėjais, saule, kita planeta, gėlėmis, manekenais, pingvinais. Svarbesnius vaidmenis atliko: Lina Celtoriūtė, Aleksandras Šablauskas, Romas Otto, Vilė Išganaitytė, Andrius Valka, Ona Beniūtė. Jų vaidmenys buvo ilgi, neblogai išmokti, nors vietomis reikėjo sufleriaus pagalbos. Vaidinimą paruošė visos mokytojos, dekoracijas piešė L. Staškevičius. Pabaigoje visa mokykla sugiedojo tris Kalėdų giesmes, vadovaujant Marytei Adamonytei. Atsilankė Kalėdų senelis su dovanėlėmis. Eglutėje dalyvavo daug jaunų šeimų, močiučių, tėvukų ir svečių. Visi buvo pavaišinti kava ir pyragaičiais bei kitais užkandžiais. Tai buvo vaikų pasirodymo ir jaunų šeimų susitikimo šventė. **Sk.**

"Tėviškės žiburių" 1985 m. 49 nr. Montrealio kronikoje, Kariuomenės šventės aprašyme sakoma: "Buvo prisegta gėlė vieniteliam čia esančiam kūrėjui-savanoriui K. Sitkauskui". Mano žiniomis, Montrealyje yra 4 Lietuvos nepriklausomybės kovų kūrėjai-savanoriai: Č. Januškevičius, J. Viliušis, D. Jurkus ir K. Sitkauskas. **D. J.**

Mirus a. a. Vytautui Gustainiui, artimieji draugai ir pažįstami paaukojo Kanados lietuvių fondui: $25 — A. Kličius, B. Niedvaras, L. Staškevičius, "Gintaro" ansamblis; $20 — V. Kačergius, V. Piečaitis, A. Staškevičius: $10 — P. Drešeris, J. Piečaitis, B. Staškevičius. KLF dėkoja aukojusiems.

Greitas ir tikslus patarnavimas!

Tel. Bus.: 722-3545
Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS
C. I. B.
GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ
ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
3907A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE. H1X 1L7

LITAS MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1475 DE SEVE STREET, MONTREAL, QUE. H4E 2A8. Telefonas: 766-5827

MOKA UŽ:		DUODA PASKOLAS:
Certifikatus: min. $1,000.00		
1 metų	8.50%	
Terminuotus indėlius:		
1 metų	8.25%	Nekilnojamo turto, asmenines ir prekybines. Paskolos mirties atveju draudžiamos iki $10,000
180 – 364 d.	8 %	
120 – 179 d.	7.75%	
60 – 119 d.	7.50%	
30 – 59 d.	7.25%	
Taupomosios sąskaitos:		
specialios	6.25%	
su draudimu	6 %	
kasdieninis %	5.75%	
Čekių sąsk.	5 %	

VISI PATARNAVIMAI NEMOKAMI

KASOS VALANDOS

	1475 De Seve	3907A Rosemont
Pirm. antr. treč.	9.00 – 3.00	
Ketvirtadieniais	12.00 – 8.00	4.00 – 8.00
Penktadieniais	10.00 – 6.00	2.00 – 6.00

ATLIEKU visokius namų remonto ir staliaus darbus, lauko ir vidaus dažymus, valau grindų kilimus ir sofas (steam cleaning) pigia kaina. Skambinti po 7 val. vakaro tel. 532-3410 Toronte — J. Baliūnas.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka staliaus, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti tel. 769-5024, Toronte.

NATŪRALAUS GYDYMO KLINIKA medicininškas pooperacinis gydymas. Patarimai asmeniniais ir šeimos reikalais. B. Naujalis, M.T. N.A.N.P. 460 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. Tel. (416) 533-8008.

GAMINU namuose pagal užsakymus vištienos arba anties susuktus kepsnius. Skambinti Irenai vakarais: tel. 535-3847 Toronte.

K. CIBAS atlieka visus staliaus darbus, taiso senus ir stato naujus namus už prieinamą kainą. Skambinti 534-3882 Toronte.

NAŠLĖ NORI SUSIPAŽINTI su aktyviu, savarankišku, patriotu pensininku, mėgstančiu kultūrinius renginius be alkoholio. Rašyti "TŽ" adresu, pažymint ant voko "Namėdai".

"NIDOS" KASDIEN nuplėšiamų kalendorių dar galima gauti Anapilio knygyne arba paštu: 29 Sun Row Dr., Weston, Ont. M9P 3H5. (Persiuntimas 1 dol.) Kaina $9.50.

JIEŠKAU PIRKTI namo High Park, Bloor St. W. ir Kingsway rajonuose. Prašome skambinti tel. 232-2000, ext. 2627 Toronte ir klausti Ed. Stavin.

SUNNY HILLS, gražiausioje Floridos vietovėje, skubiai parduodamas namas (vila). Prie pat ežero, 3-jų miegamųjų, didelis "Florida room" aptvertas kiemas, pivatus paplūdimys, centrinis šildymas ir vėsinimas, dvi prausyklos E.T.C. Nepaprastai gera proga investuoti $69,500! Teirautis: Algis Nakas, 472 Linwood Dr., Sunny Hills, FL 32428, USA.

LIETUVIŠKA gėlių krautuvė savininkė V. SIMINKEVIČIENĖ. MENIŠKAI PARUOŠIA gėles ir jas pristato vestuvėms, ligoniams, laidotuvėms, įvairiems parengimams. Skambinti tel. 763-6694, 710 Annette St., Toronto, Ont. M6S 2E2.

CANDLELIGHT CATERERS
SAVININKAI J. S. BUBULIAI
Baliai, vestuvės, sužadėtuvės, parengimai namuose ir laidotuvių pusryčiai. Skambinti pirmadieniais, antradieniais, trečiadieniais ir vakarais po 9 v.v. tel. 279-0256 arba 279-6864 Toronte.

EUROPEAN CATERING
Gaminamas maistas visom progom, parūpinama salė, muzika, gėlės, sutvarkomi gėrimų (baro) reikalai. Skambinti bet kuriuo laiku: Antanas Gataveckas tel. (416) 239-4496 Toronte.

• **Užsakykite "Tėviškės žiburius" kaip dovaną jaunavedžiams, draugams, pažįstamiems.**